

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
DÖVLƏT STATİSTİKA KOMİTƏSİ**

SOSIAL, İQTİSADI İNKİŞAF

3

YANVAR-MART

Məlumatlardan istifadə edərkən Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinə istinad etmək lazımdır.

Xüsusi işarələr:

"-" hadisə baş verməmişdir

"..." məlumat mövcud deyil

"0,0" məlumat çox kiçik rəqəmlə xarakterizə olunur

"x" müqayisə mümkün deyil

İzahlar:

-cari ilə dair məlumatlar növbəti dəqiqləşdirilmiş statistik hesabatlar əsasında sonrakı nəşrlərdə korrektə edilə bilər

-bəzi hallarda yekunla toplananların cəmi arasındakı fərq rəqəmlərin yuvarlaqlaşdırılması ilə izah olunur

-bu nəşrdə əvvəlki dövrlərə dair məlumatlarla əvvəlki nəşrlərdə həmin dövrlərə aid məlumatlar arasındakı bəzi fərqlər beynəlxalq praktikaya uyğun olaraq yekun statistik hesabatlar əsasında ilkin məlumatlarda aparılmış dəqiqləşdirmələrlə izah olunur

**Azərbaycan Respublikasının
Dövlət Statistika Komitəsi
Məruzə № 3
16 aprel 2018-ci il**

2018-Cİ İLİN YANVAR-MART AYLARINDA ÖLKƏNİN İQTİSADI VƏ SOSIAL İNKİŞAFININ MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏRİ

2018-ci ilin yanvar-mart aylarında ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisə, təşkilat və fərdi sahibkarlar tərəfindən 17185,1 milyon manatlıq və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,3 faiz çox **ümumi daxili məhsul** istehsal edilmişdir. Bu dövrdə iqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunda istehsal olunmuş əlavə dəyər 2,9 faiz, neft sektorunda isə 1,5 faiz artmışdır.

Əlavə dəyərin 48,2 faizi sənayedə, 10,3 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 6,6 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 6,5 faizi tikinti, 2,7 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 2,6 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 1,6 faizi informasiya və rabitə, 15,0 faizi isə digər sahələrdə istehsal edilmişdir. Məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 6,5 faizini təşkil etmişdir. Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 1755,7 manata bərabər olmuşdur.

Sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən 2018-ci ilin yanvar-mart aylarında 11,1 milyard manatlıq və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,0 faiz çox sənaye məhsulu istehsal edilmişdir. Sənayenin qeyri-neft sektorunda məhsul istehsalı 9,9 faiz, neft sektorunda isə 0,9 faiz artmışdır.

Sənaye məhsulunun 73,5 faizi mədənçıxarma sektorunda, 21,3 faizi emal sektorunda, 4,6 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda, 0,6 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal olunmuşdur.

Mədənçıxarma sektorunda neft hasilatı 2,2 faiz artmış, əmtəəlik qaz hasilatı isə 5,8 faiz azalmışdır.

Emal sektorunda bütün məmulatlarının istehsalı 2,8 dəfə, hazır metal məmulatlarının istehsalı 2,5 dəfə, poliqrafiya məhsullarının istehsalı 2,0 dəfə, mebel istehsalı 96,7 faiz, dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı 85,1 faiz, toxuculuq sənayesi məhsullarının istehsalı 53,2 faiz, tikinti materiallarının istehsalı 38,7 faiz, elektrik avadanlıqlarının istehsalı 37,4 faiz, maşın və avadanlıqların istehsalı 27,2 faiz, metallurgiya sənayesi məhsullarının istehsalı 11,5 faiz, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 6,2 faiz, ağacın emalı və ağacdən məmulatların istehsalı 0,8 faiz artmış, içkilərin istehsalı 3,1 faiz, qida məhsullarının istehsalı 7,2 faiz, kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı 18,3 faiz, maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri işləri 19,7 faiz, əczaçılıq məhsullarının istehsalı 21,9 faiz, geyim istehsalı 25,2 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı 40,5 faiz, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı isə 66,1 faiz azalmışdır.

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda istehsalın həcmi 0,7 faiz artmış, su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda isə 3,5 faiz azalmışdır.

İstehsal edilmiş sənaye məhsulunun böyük hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, əvvəlki dövrlərdə yaranmış ehtiyatlar da nəzərə alınmaqla sənaye müəssisələrinin anbarlarında 01 aprel 2018-ci il vəziyyətinə 456,1 milyon manatlıq hazır məhsul olmuşdur.

Kənd təsərrüfatında yaz-tarla işləri aparılır və aprel ayının 1-nə kimi 114,5 min hektar sahədə yazlıq bitkilərin səpini aparılmışdır. Bu dövrdə 15,9 min hektar sahədə dənli və dənli paxlalı bitkilər (ondan 1,3 min hektarı dən üçün qarğıdalı), 28,1 min hektar sahədə kartof, 25,8 min hektar sahədə tərəvəz, 2,4 min hektar sahədə bostan bitkiləri, 5,0 min hektar sahədə şəkər çuğunduru, 2,1 min hektar sahədə dən üçün günəbaxan, 34,5 min hektar sahədə çoxillik otlar, 0,4 min hektar sahədə birillik otlar və 0,3 min hektar sahədə sair yazlıq bitkilər əkilmişdir.

2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə cari ilin birinci rübündə iri buynuzlu mal-qaranın baş sayı 22,7 min baş azalaraq

2684,1 min baş, qoyun və keçilərin baş sayı 126,3 min baş azalaraq 8659,2 min baş olmuşdur. Bu dövrdə diri çəkiddə 119,2 min ton ət, 458,2 min ton süd, 434,6 milyon ədəd yumurta, 51,7 min ton tərəvəz istehsal olunmuşdur. 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə ət istehsalı 3,4 faiz, süd istehsalı 1,7 faiz, yumurta istehsalı 2,1 faiz, tərəvəz istehsalı isə 2,3 dəfə artmışdır.

2017-ci ilin birinci rübü ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulu 4,2 faiz, o cümlədən bitkiçilik məhsulları istehsalı 63,2 faiz, heyvandarlıq məhsulları istehsalı isə 2,8 faiz artmışdır.

2018-ci ilin yanvar-mart aylarında **əsas kapitala** 2869,2 milyon manat məbləğində, yaxud 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 15,3 faiz az vəsait yönəldilmişdir. İstifadə olunmuş vəsaitin 2174,8 milyon manatı və ya 75,8 faizi məhsul istehsalı obyektlərinin, 521,9 milyon manatı (18,2 faizi) xidmət sahələri üzrə obyektlərin, 172,5 milyon manatı (6,0 faizi) isə ümumi sahəsi 383,2 min kvadrat metr olan yaşayış evlərinin tikintisinə sərf olunmuşdur. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin 1482,7 milyon manatını və ya 51,7 faizini daxili vəsaitlər təşkil etmişdir. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin 2142,2 milyon manatı və ya 74,7 faizi bilavasitə tikinti-quraşdırma işlərinin yerinə yetirilməsinə sərf olunmuşdur.

Nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən müəssisələr və fiziki şəxslər tərəfindən 2018-ci ilin yanvar-mart aylarında 49,8 milyon ton yük və 454,9 milyon sərnişin daşınmışdır. 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə yük daşınması 0,7 faiz, sərnişin daşınması isə 1,5 faiz artmışdır. Yüklərin 59,2 faizi avtomobil, 30,0 faizi boru kəməri, 6,4 faizi dəmir yolu, 4,3 faizi dəniz, 0,1 faizi isə hava nəqliyyatı ilə daşınmışdır.

Sərnişinlərin 87,4 faizi avtomobil, 12,4 faizi metro, qalanları isə hava və dəniz nəqliyyatı vasitələri ilə daşınmışdır.

İnformasiya və rabitə müəssisələri tərəfindən göstərilmiş 421,9 milyon manatlıq xidmətlərin 71,6 faizi əhali sektoruna aid olmuşdur. Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2018-ci ilin yanvar-mart aylarında göstərilmiş informasiya və rabitə xidmətlərinin həcmi dəyər ifadəsində 13,2 faiz artmış, bu sahədə

əldə edilmiş gəlirin 80,7 faizi qeyri-dövlət sektorunun payına düşmüşdür.

2018-ci ilin yanvar-mart aylarında **pərakəndə ticarət** şəbəkəsindən əhaliyə 8491,7 milyon manatlıq məhsul satılmış, xidmət subyektləri tərəfindən 2004,1 milyon manatlıq **ödənişli xidmət** göstərilmişdir. 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əmtəə dövriyyəsi 2,6 faiz, əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlərdən əldə olunan gəlir 1,7 faiz artmış, ticarət şəbəkəsində 4304,1 milyon manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 4187,6 milyon manatlıq qeyri-ərzaq məhsulları satılmışdır.

Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri də nəzərə alınmaqla 2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında ölkənin **xarici ticarət** dövriyyəsi 4439,0 milyon ABŞ dolları təşkil etmişdir. Ticarət dövriyyəsinin 2987,5 milyon dollarını və ya 67,3 faizini ölkədən ixrac olunmuş məhsulların, 1451,5 milyon dollarını (32,7 faizini) isə idxal məhsullarının dəyəri təşkil etmiş, nəticədə 1536,0 milyon dollar məbləğində müsbət saldo yaranmışdır. 2017-ci ilin yanvar-fevral ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 31,3 faiz, real ifadədə isə 5,8 faiz artmış, o cümlədən ixrac 5,5 faiz, idxal 6,6 faiz artmışdır.

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında qeyri-neft məhsullarının ixracı 2017-ci ilin eyni dövrünə nisbətən faktiki qiymətlərlə 37,3 faiz, real ifadədə isə 35,8 faiz artaraq 241,7 milyon dollar təşkil etmişdir.

2018-ci ilin yanvar-mart aylarında 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə **istehlak məhsullarının və xidmətlərin qiymətləri** 4,0 faiz, o cümlədən ərzaq məhsullarının qiymətləri 4,5 faiz, qeyri-ərzaq məhsullarının qiymətləri 4,3 faiz, əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin qiymətləri isə 2,9 faiz artmışdır.

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında muzzdla işləyənlərin **orta aylıq nominal əmək haqqı** 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,2 faiz artaraq 510,8 manat təşkil etmişdir.

2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2018-ci ilin yanvar-mart aylarında **əhalinin gəlirləri** nominal ifadədə 9,8 faiz artaraq 12533,3 milyon manata çatmışdır.

Maliyyə Nazirliyinin operativ məlumatlarına əsasən 2018-ci ilin yanvar-mart aylarında **dövlət büdcəsinə** 4563,0 milyon manat vəsait daxil olmuş, büdcədən 4408,0 milyon manat vəsait xərclənmiş, büdcənin icrasında 155,0 milyon manatlıq profisit yaranmışdır.

Mərkəzi Bankın məlumatlarına görə, 2018-ci il mart ayının 1-nə ölkənin bank və digər kredit təşkilatlarının **kredit portfeli** milli valyuta ekvivalentində 11561,1 milyon manat təşkil etmiş, onun 9415,6 milyon manatı uzunmüddətli kreditlər olmuşdur. Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği ümumi kredit portfelinin 14,7 faizini təşkil etmişdir.

Əhalinin banklardakı **əmanətlərinin** milli valyuta ekvivalentində məbləği 2018-ci il mart ayının 1-nə 7750,3 milyon manat təşkil etmişdir.

2018-ci ilin mart ayında milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətə **orta məzənnəsi** 1,70 manata (ilin əvvəlindən 1,70 manata), 1 Avroya –2,09 manata (2,09), 100 Rusiya rubluna – 2,98 manata (2,99) bərabər olmuşdur.

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında **əhalinin sayı** 13387 nəfər artaraq 2018-ci il mart ayının 1-i vəziyyətinə 9911472 nəfərə çatmışdır.

MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR

Göstəricinin adı	2018-ci ilin yanvar- mart ayları, faktiki	2018-ci ilin yanvar-mart ayları 2017-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün 2017-ci ilin yanvar-mart ayları 2016-cı ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
A	1	2	3
Ümumi daxili məhsul, milyon manat	17 185,1	102,3	99,1
o cümlədən qeyri-neft ÜDM	9 462,8	102,9	102,4
Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM, manat	1 755,7	101,4	98,0
Sənaye məhsulu, milyon manat	11 143,7	102,0	93,2
o cümlədən qeyri-neft sənayesi	2 301,4	109,9	102,0
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər, milyon manat	2 869,2	84,7	103,0
o cümlədən tikinti-quraşdırma işlərinə	2 142,2	88,8	104,7
Kənd təsərrüfatı məhsulu, milyon manat	823,6	104,2	103,5
o cümlədən: bitkiçilik	30,2	163,2	124,6
heyvandarlıq	793,4	102,8	103,0
Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, milyon ton	49,8	100,7	102,9
Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması, milyon sərnişin	454,9	101,5	102,5
İnformasiya və rabitə xidmətləri, milyon manat	421,9	113,2	105,1
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi, milyon manat	8 491,7	102,6	101,6
Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər, milyon manat	2 004,1	101,7	98,6
Dövlət büdcəsinin gəlirləri, milyon manat	4 563,0	127,0	97,6
Dövlət büdcəsinin xərcləri milyon manat	4 408,0	112,7	149,1
Dövlət büdcəsinin kəsiri, milyon manat	155,0	x	x
Əhalinin nominal gəlirləri, milyon manat	12 533,3	109,8	106,7
Əhalinin hər nəfərinə düşən nominal gəlirlər, manat	1 280,5	108,8	105,5

MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR

...ardı

A	1	2	3
Əhalinin banklardakı əmanətləri, 2018-ci il 01 mart vəziyyətinə, milyon manat	7 750,3	109,1	87,9
Kredit qoyuluşları, 2018-ci il 01 mart vəziyyətinə, milyon manat	11 561,1	72,8	78,1
o cümlədən vaxtı keçmiş kreditlər	1 700,9	109,3	117,1
Orta aylıq nominal əmək haqqı, manat	510,8*	102,2**	105,9***
İstehlak qiymətlərinin indeksi	x	104,0	113,2
Əhalinin sayı, 2018-ci il 01 mart vəziyyətinə, min nəfər	9 911,5	100,9	101,0
Xarici ticarət dövriyyəsi¹⁾, mlyn. ABŞ \$			
faktiki qiymətlərlə	4 439,0*	131,3**	122,6***
müqayisəli qiymətlərlə	x	105,8**	89,4***
o cümlədən: ixrac			
faktiki qiymətlərlə	2 987,5*	124,4**	134,8***
müqayisəli qiymətlərlə	x	105,5**	89,7***
ondan qeyri-neft ixracı			
faktiki qiymətlərlə	241,7*	137,3**	102,2***
müqayisəli qiymətlərlə	x	135,8**	100,2***
idxal			
faktiki qiymətlərlə	1 451,5*	148,0**	100,4***
müqayisəli qiymətlərlə	x	106,6**	89,0***

Qeyd:

* 2018-ci ilin yanvar-fevral ayları.

** 2018-ci ilin yanvar-fevral ayları 2017-ci ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən.

*** 2017-ci ilin yanvar-fevral ayları 2016-cı ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən.

¹⁾ Hesabat dövründə gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyərində dair məlumatlar nəzərə alınmaqla.

Ümumi Daxili Məhsul

2018-ci ilin yanvar-mart aylarında ölkənin ümumi daxili məhsulu əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 2,3 faiz artaraq 17185,1 milyon manata çatmışdır.

Bu dövrdə tikinti sektoru istisna olunmaqla, iqtisadiyyatın bütün sahələrində istehsalın artımı müşahidə edilmişdir. İnformasiya və rabitə sahələrində əlavə dəyər istehsalı 13,2 faiz, nəqliyyat və anbar təsərrüfatı sahələrində 12,5 faiz, turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə sahələrində 7,1 faiz, kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq sahələrində 4,2 faiz, sənaye və ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri sahələrinin hər birində 2,6 faiz, digər xidmət sahələrində 1,3 faiz artmış, tikintidə isə 11,2 faiz azalmışdır.

İqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunda istehsal olunmuş əlavə dəyər 2,9 faiz, neft sektorunda isə 1,5 faiz artmışdır.

ÜDM istehsalının 48,2 faizi sənayedə, 10,3 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 6,6 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı sahələrində, 6,5 faizi tikintidə, 2,7 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 2,6 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 1,6 faizi informasiya və rabitə sahələrində, 15,0 faizi digər sahələrdə istehsal edilmiş, məhsula və idxala xalis vergilər isə ÜDM-in 6,5 faizini təşkil etmişdir.

Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 1755,7 manata bərabər olmuşdur.

Ümumi daxili məhsul istehsalı

milyon manat

	Yanvar-mart		2018-ci ilin yanvar-mart ayları 2017-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
	2018	2017*	
Ümumi Daxili Məhsul	17185,1	15285,0	102,3
o cümlədən:			
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	454,4	410,0	104,2
Sənaye	8280,7	6838,5	102,6
o cümlədən:			
mədənçıxarma sənayesi	7233,5	5912,8	102,3
emal sənayesi	818,5	706,3	106,7
elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	201,5	192,3	100,7
su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	27,2	27,1	96,5
Tikinti	1113,7	1177,6	88,8
Ticarət və nəqliyyat vasitələrinin təmiri	1763,2	1646,1	102,6
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	1136,7	1048,2	112,5
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	467,6	419,2	107,1
İnformasiya və rabitə	278,5	246,6	113,2
Digər sahələr	2569,5	2431,3	101,3
Məhsula və idxala xalis vergilər	1120,8	1067,5	102,1
ÜDM-in deflyatoru	109,9	x	x

**Neft və qeyri-neft sektorlarında ümumi
daxili məhsul istehsalı**

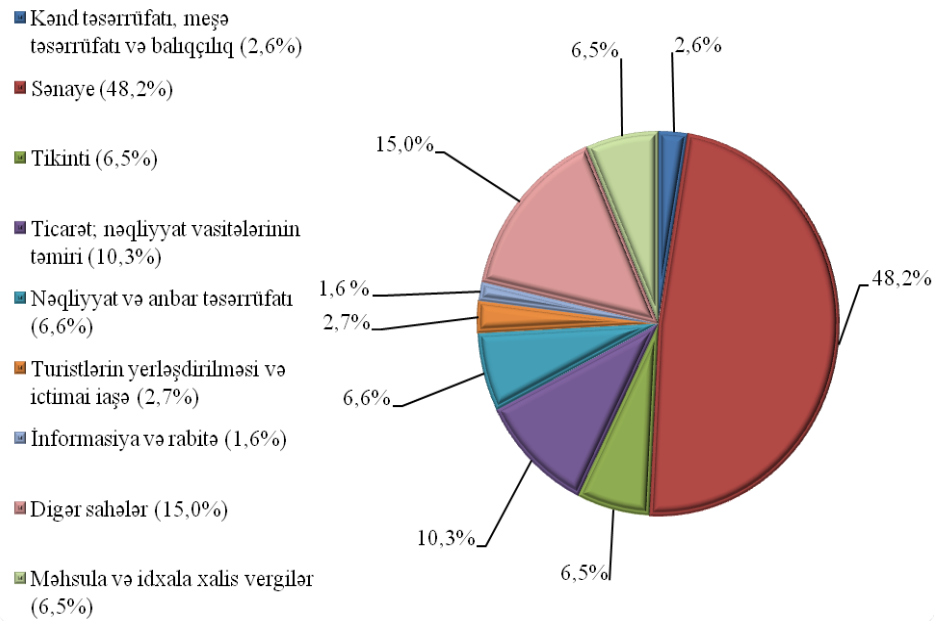
milyon manat

	Yanvar-mart		2018-ci ilin yanvar-mart ayları 2017-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
	2018	2017*	
Ümumi Daxili Məhsul	17185,1	15285,0	102,3
o cümlədən: neft sektoru	7722,3	6391,0	101,5
qeyri-neft sektoru	9462,8	8894,0	102,9

*) 2017-ci ilin aylıq göstəriciləri ilin yekun məlumatları əsasında dəqiqləşdirilmişdir.

Qrafik 1

**2018-ci ilin yanvar-mart aylarında istehsal olunmuş ümumi
daxili məhsulun strukturu**

Sənaye

2018-ci ilin yanvar-mart aylarında sənayedə istehsal olunmuş malların və göstərilmiş xidmətlərin həcmi 2,0 faiz artaraq 11,1 milyard manat təşkil etmişdir. Sənayenin qeyri-neft sektorunda istehsal əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 9,9 faiz, neft sektorunda isə 0,9 faiz artmışdır. Sənaye məhsulunun 73,5 faizi mədənçıxarma, 21,3 faizi emal, 4,6 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, 0,6 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal olunmuşdur.

Sənayedə qeyri-dövlət sektorunun payı 81,8 faiz olmuşdur. Ümumi istehsalın 91,1 faizi sənaye məhsulunun istehsalı, 8,9 faizi isə sənaye xarakterli xidmətlərin göstərilməsi hesabına yaradılmışdır.

Cədvəl 4

**Sənaye istehsalı indeksləri,
sabit qiymətlərlə, faizlə**

	Əvvəlki aya nisbətən	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən
<u>2017-ci il</u>		
Yanvar	101,2	101,0
Fevral	90,0	96,3
Mart	102,9	93,2
Aprel	104,5	94,0
May	108,6	94,5
İyun	97,8	94,5
İyul	98,5	94,6
Avqust	89,0	94,0
Sentyabr	101,5	94,7
Oktyabr	102,2	95,4
Noyabr	103,2	96,2
Dekabr	102,6	96,6
<u>2018-ci il</u>		
Yanvar	102,6	101,5
Fevral	89,9	101,4
Mart	104,9	102,0

2018-ci ilin yanvar-mart aylarında 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə uzunmüddətli istifadədə olan istehlak mallarının istehsalı sahəsində istehsalın ümumi dəyəri 79,7 faiz, aralıq istehlak məhsullarının istehsalı 59,4 faiz, istehsal vasitələrinin istehsalı 6,0 faiz, enerji məhsullarının istehsalı 0,7 faiz artmış, qısamüddətli istifadədə olan malların istehsalı isə 6,5 faiz azalmışdır.

Cədvəl 5

	2018-ci ilin mart ayı 2017-ci ilin mart ayına nisbətən, faizlə	2018-ci ilin yanvar- mart ayları 2017-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Sənaye -cəmi	104,2	102,0
Aralıq istehlak məhsullarının istehsalı	155,0	159,4
Uzunmüddətli istifadədə olan istehlak mallarının istehsalı	259,0	179,7
Qısamüddətli istifadədə olan malların istehsalı	97,8	93,5
İstehsal vasitələrinin istehsalı	143,4	106,0
Enerji məhsullarının istehsalı	101,6	100,7

İstehsal edilmiş məhsulun böyük hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, əvvəlki dövrlərdə yaranmış ehtiyatlar da nəzərə alınmaqla sənaye müəssisələrinin anbarlarında 01 aprel 2018-ci il vəziyyətinə 456,1 milyon manatlıq hazır məhsul olmuşdur.

Ehtiyatların 60,1 faizi Bakı, 8,0 faizi Sumqayıt, 6,6 faizi Gəncə, 2,9 faizi Şirvan, 0,3 faizi Mingəçevir şəhərlərinin, qalan hissəsi isə digər şəhər və rayonların sənaye müəssisələrinin anbarlarında qalmışdır. Sənaye müəssisələrinin anbarlarında başqa müəssisələrdən alınmış və satış üçün nəzərdə tutulmuş 47,3 milyon manat məbləğində digər məhsullar da mövcud olmuşdur.

Mədənçıxarma sənayesi

Mədənçıxarma sənayesində istehsalın ümumi dəyəri 8,2 milyard manat olmaqla əvvəlki ilin yanvar-mart aylarına nisbətən 1,8 faiz artmışdır.

Sahənin əsas məhsulu olan xam neftin hasilatı 9,7 milyon ton, əmtəəlik təbii qazın hasilatı isə 4,4 milyard kub metr təşkil etmişdir. Neft hasilatı 2,2 faiz artmış, qaz hasilatı isə 5,8 faiz azalmışdır.

Cədvəl 6

**Mədənçıxarma sənayesində istehsal olunmuş
əsas məhsul növləri**

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Xam neft və təbii qaz hasilatı			
Xam neft (qaz kondensatı daxil olmaqla), min ton	9 662,4	102,2	260,0
ondan əmtəəlik	9 649,8	102,2	260,0
Təbii qaz, milyon kub metr	7 145,8	94,2	-
ondan əmtəəlik	4 443,3	94,2	-
Metal filizlərinin hasilatı			
Dəmir filizi, min ton	-	-	38,5
Mis filizləri və konsentratları, ton	255,5	42,2	127,0
Qiymətli metal filizləri və konsentratları, kq	1 701,5	4,7 d.	79,4
o cümlədən :			
qızıl	1 480,3	5,1 d.	58,6
gümüş	221,2	2,9 d.	20,8
Mədənçıxarma sənayesinin digər məhsulları			
Tikinti qumu, min ton	170,6	118,5	5,7
İnşaat üçün əhəng daşı, min ton	43,6	104,5	-
Çınqıl, qırmadaş, xırda çay daşı, min ton	342,4	133,9	16,5
Duz, ton	12 820,6	79,7	352,0
ondan əmtəəlik	1 034,1	137,4	352,0

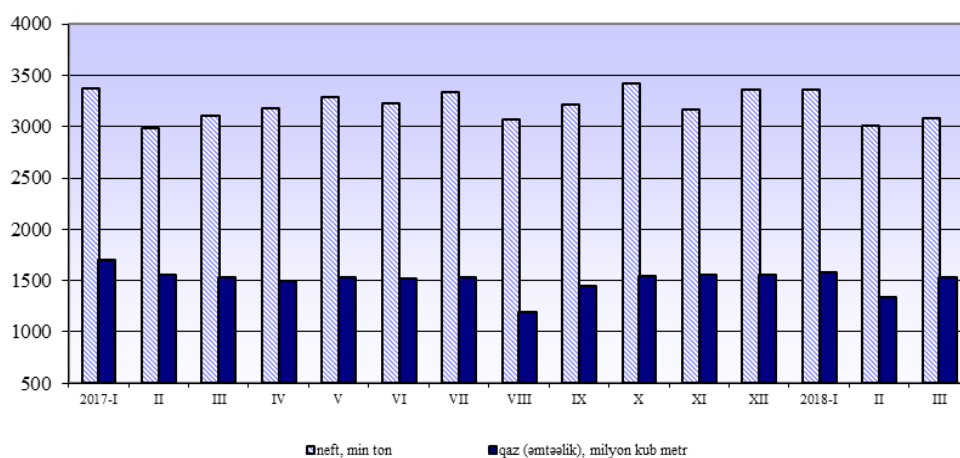
REAL SEKTOR

...ardı

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Bentonit, min ton	28,7	66,1	87,9
ondan əmtəlik	23,8	56,5	87,9
Gips və anhidrit, ton	46 403,7	17,3 d.	10 931,6

Qrafik 2

Neft və qaz hasilatının aylar üzrə dinamikası

Emal sənayesi

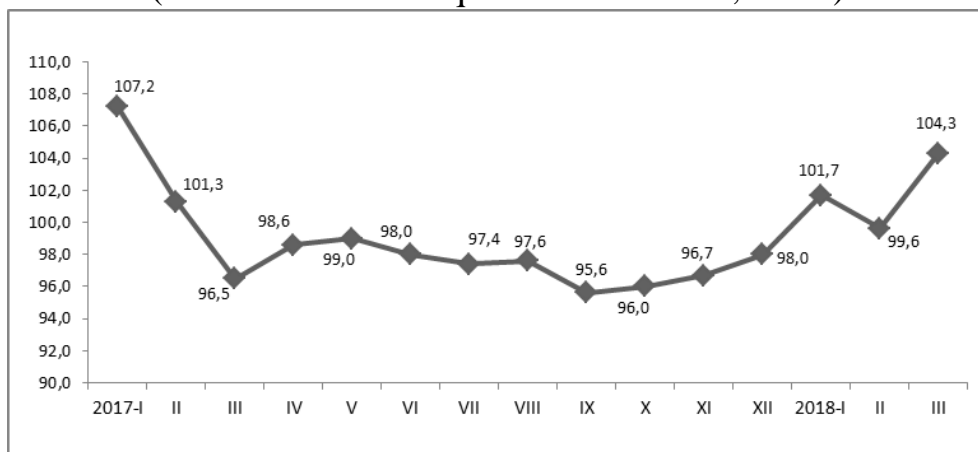
Emal sənayesində yanvar-mart aylarında 2 363,2 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş və sənaye xarakterli xidmətlər göstərilmişdir.

Emal sənayesində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Emal sənayesi-cəmi	ondan qeyri-neft emal sənayesi
2017-ci il		
Yanvar	107,2	118,4
Yanvar-fevral	101,3	106,1
Yanvar-mart	96,5	101,7
Yanvar-aprel	98,6	102,8
Yanvar-may	99,0	102,3
	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Emal sənayesi-cəmi	ondan qeyri-neft emal sənayesi
Yanvar-iyun	98,0	101,4
Yanvar-iyul	97,4	100,7
Yanvar-avqust	97,6	100,9
Yanvar-sentyabr	95,6	99,1
Yanvar-oktyabr	96,0	99,9
Yanvar-noyabr	96,7	100,4
Yanvar-dekabr	98,0	101,7
2018-ci il		
Yanvar	101,7	102,7
Yanvar-fevral	99,6	99,9
Yanvar-mart	104,3	106,9

Qrafik 3

Emal sənayesi üzrə istehsal indeksinin dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 8

Emal sənayesinin fəaliyyət növləri üzrə məhsul buraxılışı

Fəaliyyət növlərinin adı	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir, min manat	2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Emal sənayesi –cəmi*	2 363 191,3	104,3
o cümlədən:		
qida məhsullarının istehsalı	744 597,2	92,8
içki istehsalı	42 578,1	96,9
tütün məmulatlarının istehsalı	9 857,7	282,2
toxuculuq sənayesi	61 480,4	153,2
geyim istehsalı	11 912,6	74,8
dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı	6 863,0	185,1
mebeldən başqa ağacın emalı və ağacdən məmulatların istehsalı	2 952,4	100,8
kağız və karton istehsalı	15 136,3	100,0
poliqrafiya məhsullarının istehsalı	27 404,4	203,0
neft məhsullarının istehsalı	712 816,3	99,4
kimya sənayesi	126 534,7	106,2
əczaçılıq məhsullarının istehsalı	155,7	78,1
rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı	48 893,9	59,5
tikinti materiallarının istehsalı	111 850,2	138,7
metallurgiya sənayesi	151 855,7	111,5
hazır metal məmulatlarının istehsalı	56 824,0	246,4
kompyuter, elektron və optik məhsulların istehsalı	7 867,4	81,7
elektrik avadanlıqlarının istehsalı	48 627,6	137,4
maşın və avadanlıqların istehsalı	32 734,1	127,2
avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	26 052,9	-
sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı	1 315,1	33,9
mebellərin istehsalı	22 066,8	196,7
zərgərlik məmulatları, musiqi alətləri, idman mallarının və tibb avadanlıqlarının istehsalı	3 566,4	94,4
maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri	89 248,4	80,3

*) ev təsərrüfatlarında sənaye məhsulu istehsalının, habelə hüquqi şəxs yaratmadan fərdi sahibkar kimi sənaye sahəsində fəaliyyət göstərənlərin işinin qiymətləndirilməsi də nəzərə alınmaqla

Əvvəlki ilin yanvar-mart ayları ilə müqayisədə tütün məmulatlarının istehsalında 2,8 dəfə artım, içki istehsalında 3,1 faiz, qida məhsullarının istehsalında isə 7,2 faiz azalma müşahidə olunmuşdur.

Bu sahələrin əsas məhsullarından kolbasa məmulatlarının istehsalı 7,5 faiz, cəm və marmeladların istehsalı 2,9 faiz, brendi (konyak) istehsalı 3,1 dəfə, üzüm şərabı istehsalı 8,5 faiz, alkoqolsuz içkilərin istehsalı 7,5 faiz artmış, bununla yanaşı duru bitki yağlarının istehsalı 24,5 faiz, qənd və şəkər tozu istehsalı 90,7 faiz azalmışdır.

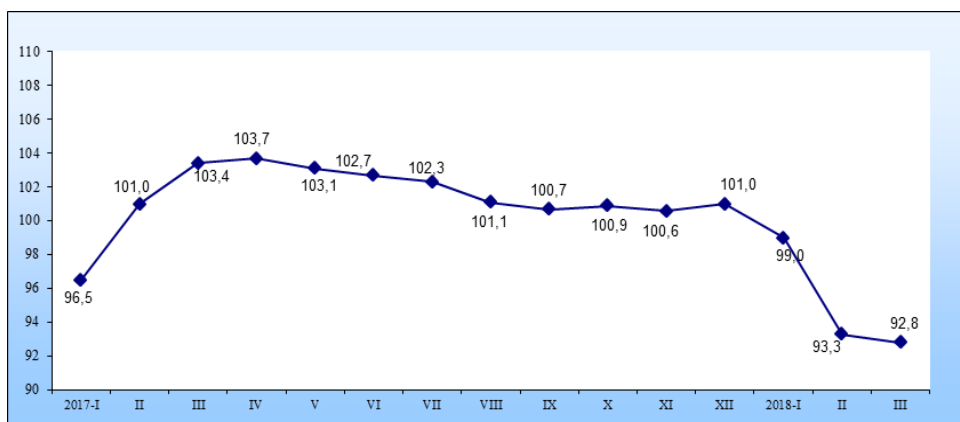
Cədvəl 9

**Qida məhsullarının, içki və tütün məmulatlarının
istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası**

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Qida məhsullarının istehsalı	İçki istehsalı	Tütün məmulatlarının istehsalı
2017-ci il			
Yanvar	96,5	132,4	56,1
Yanvar-fevral	101,0	159,8	36,5
Yanvar-mart	103,4	137,1	41,9
Yanvar-aprel	103,7	139,4	51,0
Yanvar-may	103,1	137,4	61,4
Yanvar-iyun	102,7	130,6	68,6
Yanvar-iyul	102,3	130,0	76,4
Yanvar-avqust	101,1	128,6	84,1
Yanvar-sentyabr	100,7	126,9	87,2
Yanvar-oktyabr	100,9	124,7	93,4
Yanvar-noyabr	100,6	122,8	106,0
Yanvar-dekabr	101,0	117,2	107,9
2018-ci il			
Yanvar	99,0	75,2	2,8 d.
Yanvar-fevral	93,3	81,0	3,4 d.
Yanvar-mart	92,8	96,9	2,8 d.

Qrafik 4

Qida məhsullarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 10

Qida məhsullarının, içki və tütün məmulatlarının istehsalı
sahələrində əsas məhsul növlərinin istehsalı

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Qida məhsulları			
Ət (quş əti daxil olmaqla), min ton	77,9	103,0	-
Kolbasa məmulatları, ton	1 479,8	107,5	3,1
Üzlü süd, min ton	227,7	101,8	-
Qaymaq və xama, ton	1 187,9	100,2	-
Pendir və kəsmik, ton	12 495,7	98,8	63,5
Kərə yağı, ton	5 892,6	92,2	2,0
Cem və marmeladlar, ton	18 145,0	102,9	1 425,9
Duru bitki yağları, ton	12 154,6	75,5	3 743,3
Marqarin, ton	11 626,6	87,7	806,7
İnsanın qidalanması üçün yararlı olan duz, min ton	12,2	78,3	0,2
Qənd və şəkər tozu, min ton	6,8	9,3	0,2
Çörək və çörək-bulka məmulatları (əmtəlik), min ton	308,8	101,0	-

...ardı

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
İçki məhsulları			
Şampan şərabı, min dkl	-	-	0,9
Araq, min dkl	106,6	81,6	68,3
Brendi (konyak), min dkl	3,1	3,1 d.	27,7
Üzüm şərabı, min dkl	523,2	108,5	1 155,7
Pivə, min dkl	588,5	96,2	240,6
Likörlər, min dkl	21,0	91,7	64,8
Alkoqolsuz içkilər, min dkl	3 324,0	107,5	468,6
Tütün məmulatları			
Fermentləşdirilmiş tütün, ton	1 047,6	134,6	-
Papiros və siqaretlər, milyon ədəd	688,4	5,6 d.	1,1

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində 80,3 milyon manat dəyərində məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin yanvar-mart ayları ilə müqayisədə dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalında 85,1 faiz, toxuculuq sənayesində 53,2 faiz artım, geyim istehsalında isə 25,2 faiz azalma müşahidə olunmuşdur.

Cədvəl 11

**Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən
məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində
indekslərin dinamikası**

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Toxuculuq sənayesi	Geyim istehsalı	Dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı
2017-ci il			
Yanvar	2,6 d.	3,0 d.	75,3
Yanvar-fevral	2,6 d.	148,5	63,8
Yanvar-mart	2,4 d.	2,0 d.	46,0

REAL SEKTOR

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Toxuculuq sənayesi	Geyim istehsalı	Dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı
Yanvar-aprel	2,2 d.	173,6	39,6
Yanvar-may	2,2 d.	162,1	41,2
Yanvar-iyun	2,1 d.	157,1	44,2
Yanvar-iyul	198,5	149,0	61,7
Yanvar-avqust	182,1	143,5	65,2
Yanvar-sentyabr	173,8	137,9	78,7
Yanvar-oktyabr	168,4	136,2	90,1
Yanvar-noyabr	147,8	131,3	97,2
Yanvar-dekabr	144,7	115,5	95,3
2018-ci il			
Yanvar	173,9	47,7	3,2 d.
Yanvar-fevral	165,8	51,7	4,7 d.
Yanvar-mart	153,2	74,8	185,1

Cədvəl 12

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində əsas məhsul növlərinin buraxılışı

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Toxuculuq məhsulları			
Pambıq lifi, ton	21 555,8	2,2 d.	20 230,9
Hazır pambıq parçalar, min kv.m	3 684,4	110,3	1 660,6
Pambıq iplik, ton	4 892,9	124,5	394,2
ondan əmtəlik	4 892,9	124,5	423,1
Pambıq yataq ağları, min ədəd	12,1	30,8	1,9
Xalça və xalça məmulatları, kv.m	185,9	3,7 d.	1 361,4
Geyim istehsalı			
Üst trikotaj, min ədəd	24,8	27,7	4,5
Alt trikotaj, min ədəd	73,7	57,6	96,6
Corab məmulatları, min cüt	333,6	74,1	39,0
Kişilər üçün kostyum və komplektlər, ədəd	4 467,3	5,9 d.	-
Dəri və dəridən məmulatlar, ayaqqabılar			
Dəri, min kv.m	12,4	6,5 d.	140,0

...ardı

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Aşılannmış xəz dərilər, min kv.m	37,8	92,1	24,6
Ayaqqabı-cəmi, min cüt	43,1	106,2	17,8

Neft məhsullarının istehsalı sahəsində istehsalın ümumi dəyəri 712,8 milyon manat olmaqla əvvəlki ilin yanvar-mart ayları ilə müqayisədə 0,6 faiz azalmışdır. Neft məhsullarından ağ neftin istehsalı 5,5 faiz, yanacaq mazutunun istehsalı 89,9 faiz azalmışdır. Avtomobil benzininin, dizel yanacağının, sürtkü yağlarının, neft bitumunun və neft koksunun istehsalı artmışdır.

Cədvəl 13

**Neft məhsullarının istehsalı sahəsində
əsas məhsul növlərinin buraxılışı**

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Avtomobil benzini, min ton	307,6	100,4	83,7
Neft-kimya sənayesində istifadə üçün benzin, min ton	57,6	110,6	-
Ağ neft, min ton	140,5	94,5	11,2
Dizel yanacağı, min ton	477,8	106,4	58,0
Yanacaq mazutu, min ton	19,7	10,1	13,4
Sürtkü yağları, min ton	5,2	140,5	6,9
Neft bitumu, min ton	58,8	3,4 d.	9,2
Neft koksı, min ton	63,6	153,3	1,8

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində 175,6 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə məhsul buraxılışı kimya sənayesində 6,2 faiz artmış,

əczaçılıq məhsullarının istehsalında 21,9 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalında isə 40,5 faiz azalmışdır.

Əsas kimya məhsullarından yod istehsalı 4,5 faiz azalmış, oksigen istehsalı 54,0 faiz, lak-boya məmulatlarının istehsalı 17,0 faiz, azot istehsalı 14,5 faiz, propilen istehsalı 11,5 faiz, etilen istehsalı 2,8 faiz artmışdır. Rezin və plastik kütlə məmulatlarından bərk polipropilen boruların istehsalı 6,4 dəfə, butullar, butulkalar və tutumu 2 litrdən çox olmayan oxşar plastik məmulatların istehsalı 3,9 dəfə, məsaməli polistirol lövhələr və zolaqların istehsalı isə 1,6 dəfə artmışdır.

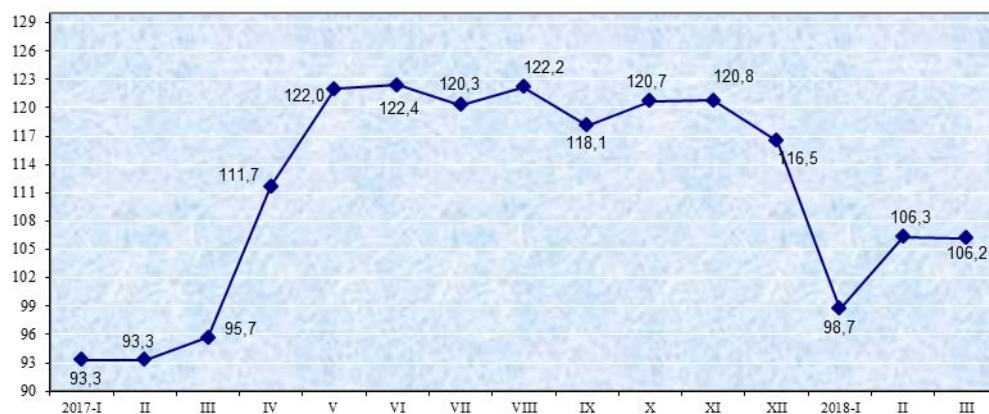
Cədvəl 14

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Kimya sənayesi	Əczaçılıq məhsullarının istehsalı	Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı
2017-ci il			
Yanvar	93,3	111,7	2,4 d.
Yanvar-fevral	93,3	158,9	182,3
Yanvar-mart	95,7	2,4 d.	142,4
Yanvar-aprel	111,7	2,3 d.	160,6
Yanvar-may	122,0	2,0 d.	157,0
Yanvar-iyun	122,4	2,3 d.	148,5
Yanvar-iyul	120,3	2,2 d.	157,3
Yanvar-avqust	122,2	2,0 d.	175,0
Yanvar-sentyabr	118,1	2,4 d.	185,2
Yanvar-oktyabr	120,7	2,4 d.	189,1
Yanvar-noyabr	120,8	2,5 d.	191,4
Yanvar-dekabr	116,5	2,5 d.	171,7
2018-ci il			
Yanvar	98,7	3,1 d.	71,7
Yanvar-fevral	106,3	2,0 d.	55,1
Yanvar-mart	106,2	78,1	59,5

Qrafik 5

Kimya sənayesi məhsullarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 15

**Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik
kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində əsas məhsul
növlərinin buraxılışı**

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Kimya sənayesi məhsulları			
Azot, min kub m	6 317,0	114,5	112,6
ondan əmtəlik	916,0	7,7 d.	112,6
Yod, ton	39,9	95,5	0,9
Oksigen, min kub m	973,6	154,0	47,0
ondan əmtəlik	930,5	159,5	47,0
Propilen, min ton	16,1	111,5	4,1
ondan əmtəlik	12,3	110,3	4,1
Polietilen, min ton	29,3	102,8	2,1
Etilen, min ton	30,1	102,8	-
İzopropil spirti (mütləq), ton	4 289,4	119,5	2 721,7
Metanol (metil spirti), min ton	-	-	0,01
Lak-boya məmulatları, ton	2 074,8	117,0	121,2

REAL SEKTOR

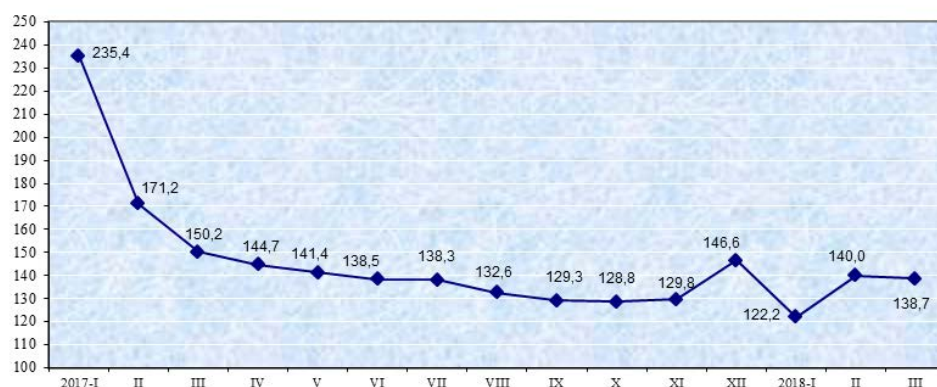
...ardı

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Sair üzvi kompozisiya həllədiciləri və durulaşdırıcıları, ton	3 369,9	1,7 d.	37,0
Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı			
Bərk polietilen borular, borucuqlar, şlanqlar, qollar, ton	2 131,8	99,6	4 053,7
Bərk polipropilen borular, borucuqlar, şlanqlar, qollar, ton	555,0	6,4 d.	363,0
Liflə armaturlaşdırılmış sair bərk plastik borular, borucuqlar, qollar, şlanqlar, ton	475,9	9,5	200,2
Məsaməli polistirol lövhələr və zolaqlar, ton	220,3	1,6 d.	-
Butullar, butulkalar və tutumu 2 litrdən çox olmayan oxşar plastik məmulatlar, min ədəd	842,0	3,9 d.	4 546,7
Plastik borular, borucuqlar və şlanqlar üçün fittinglər, ton	10,2	6,7	226,6
Əczaçılıq məhsullarının istehsalı			
Tərkibində digər antibiotiklər olan, pərakəndə satış üçün qablaşdırılan dərmanlar, min manat	13,6	60,3	34,2
Tərkibində qarışıq və ya xalis məhsullar olan, digər qruplara daxil edilməyən, pərakəndə satış üçün qablaşdırılan sair dərmanlar, min manat	106,2	104,0	189,7

Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində fəaliyyət göstərən müəssisələr tərəfindən istehsal edilmiş məhsulun ümumi dəyəri 38,7 faiz artaraq 111,9 milyon manat təşkil etmişdir. Hörmə üçün hazır beton qarışığının istehsalı 2,6 dəfə, tikinti kərpicinin istehsalı 50,7 faiz, asfaltın istehsalı 41,7 faiz, sementin istehsalı 25,8 faiz artmışdır.

Qrafik 6

Tikinti materiallarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 16

Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində
əsas məhsul növlərinin buraxılışı

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Sement, min ton	579,7	125,8	84,2
Şüşə lifindən iplik, ton	81,0	59,5	-
Tikinti gipsi, min ton	3,3	12,1	0,4
ondan əmtəlik	1,3	7,4	0,4
Tikinti əhəngi, min ton	6,6	97,2	0,01
Sementdən, süni daşdan və ya betondan tikinti blokları və kərpicləri, min ton	17,0	85,8	8,5
Betondan yığma tikinti konstruksiyaları, min kub m	22,9	57,5	3,6
Asfalt, min ton	17,8	141,7	-
Tikinti kərpic, min kub metr	59,0	150,7	22,1
Hörmə üçün hazır beton qarışığı, min ton	262,9	2,6 d.	-
Emal edilmiş mərmər, travertin, alebastr və onlardan məmulatlar, ton	2 470,0	2,2 d.	127,3

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində yanvar-mart aylarında 208,7 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, hazır metal məmulatlarının istehsalı sahəsində 2,5 dəfə, metallurgiya sənayesində isə 11,5 faiz artım müşahidə olunmuşdur. Yanvar-mart ayları ərzində sahə üzrə 87,0 min ton (16,3 faiz çox) polad tökmə, 68,2 min ton (43,6 faiz çox) armatur, 5 557,2 ton (6,4 dəfə çox) misdən elektrik izolyasiyası olmayan çoxdamarlı məftil, tros və kabellər, 165,6 ton (1,6 dəfə çox) alüminium çubuqlar, millər və profillər istehsal edilmişdir.

Cədvəl 17

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində indekslərin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Metallurgiya sənayesi	Hazır metal məmulatlarının istehsalı
2017-ci il		
Yanvar	135,2	127,3
Yanvar-fevral	123,0	89,0
Yanvar-mart	103,8	79,0
Yanvar-aprel	102,4	70,5
Yanvar-may	93,5	65,8
Yanvar-iyun	90,5	69,7
Yanvar-iyul	90,6	69,2
Yanvar-avqust	91,5	68,2
Yanvar-sentyabr	86,3	73,2
Yanvar-oktyabr	86,9	84,0
Yanvar-noyabr	90,1	85,1
Yanvar-dekabr	91,3	88,0
2018-ci il		
Yanvar	96,2	181,5
Yanvar-fevral	90,0	167,0
Yanvar-mart	111,5	246,4

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində əsas məhsul növlərinin buraxılışı

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Metallurgiya sənayesi məhsulları			
Çuqun tökmə, ton	0,4	-	255,6
ondan əmtəlik	-	-	255,6
Polad tökmə, min ton	87,0	116,3	5,2
Armatur, min ton	68,2	143,6	1,8
ondan əmtəlik	64,5	135,9	1,8
Polad borular, ton	13,5	72,4	-
Emal edilməmiş alüminium ərintiləri, min ton	7,3	96,4	1,2
Alüminium çubuqlar, millər və profillər, ton	165,6	1,6 d.	173,8
Hazır metal məmulatlarının istehsalı			
Qara metallardan qeyri-elektrik radiatorlar və onların hissələri, ton	3,2	21,3	-
Mayelər üçün çənlər, sisternlər, ton	800,2	10,6 d.	40,0
Misdən elektrik izolyasiyası olmayan çoxdamarlı məftil, tros və kəbellər, ton	5 557,2	6,4 d.	-

Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində 56,5 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, əvvəlki ilin yanvar-mart ayları ilə müqayisədə kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı 18,3 faiz azalmış, elektrik avadanlıqlarının istehsalı isə 37,4 faiz artmışdır. Dövr ərzində əvvəlki ilin yanvar-mart ayları ilə müqayisədə 1 kV-dan çox gərginlik üçün elektrik cərəyanı naqillərinin istehsalı 5,2 dəfə, elektrik paylayıcı və nəzərat cihazlarının hissələrinin istehsalı 1,9 dəfə artmış, məişət soyuducularının istehsalı 40,6 faiz azalmışdır.

Cədvəl 19

**Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik
avadanlıqlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası**

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı	Elektrik avadanlıqlarının istehsalı
2017-ci il		
Yanvar	3,3 d.	4,6 d.
Yanvar-fevral	182,8	3,4 d.
Yanvar-mart	2,2 d.	2,9 d.
Yanvar-aprel	2,1 d.	2,4 d.
Yanvar-may	172,1	2,1 d.
Yanvar-iyun	175,7	184,2
Yanvar-iyul	157,6	169,0
Yanvar-avqust	142,9	163,8
Yanvar-sentyabr	135,0	165,7
Yanvar-oktyabr	130,5	159,9
Yanvar-noyabr	128,5	150,1
Yanvar-dekabr	125,5	134,6
2018-ci il		
Yanvar	76,8	77,7
Yanvar-fevral	93,9	143,4
Yanvar-mart	81,7	137,4

Cədvəl 20

**Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik
avadanlıqlarının istehsalı sahələrində əsas
məhsul növlərinin buraxılışı**

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Maye və qazların məsrəfinin və ya səviyyəsinin ölçülməsi üçün cihazlar, ədəd	30 183	45,0	50
Qəbuledici qurğuları olmayan radio və televiziya verilişləri aparatları, ədəd	3 000	142,9	691,0

...ardı

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Elektrik paylayıcı və nəzərət cihazlarının hissələrinin, ədəd	31 421	1,9 d.	-
1000 V-dək gərginlik üçün hesablanmış elektrik cərəyanı naqilləri, ton	762,9	63,0	3 723,3
Güc transformatorları, ədəd	1	-	-
1 kV-dan çox gərginlik üçün elektrik cərəyanı naqilləri, ton	399,8	5,2 d.	4 183,8
Televizorlar, ədəd	-	-	4 310
Məişət soyuducuları, ədəd	276	59,4	961

Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində 60,1 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə maşın və avadanlıqların istehsalı 27,2 faiz artmış, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı isə 66,1 faiz azalmışdır. Dövr ərzində məişət kondisionerlərinin istehsalı olmamış, bununla yanaşı 459 ədəd traktor, 59 ədəd minik avtomobili istehsal olunmuş, ştanqlı quyu nasoslarının istehsalı 5,1 faiz artmışdır.

Cədvəl 21

Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində istehsalın dinamika

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Maşın və avadanlıqların istehsalı	Avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	Sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı
2017-ci il			
Yanvar	44,5	-	123,6
Yanvar-fevral	33,8	-	125,6
Yanvar-mart	57,6	-	124,7
Yanvar-aprel	99,0	1,8	132,5

REAL SEKTOR

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Maşın və avadanlıqların istehsalı	Avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	Sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı
Yanvar-may	118,7	1,6	124,4
Yanvar-iyun	125,1	1,4	118,8
Yanvar-iyul	119,1	1,6	119,3
Yanvar-avqust	132,4	1,6	123,7
Yanvar-sentyabr	127,7	1,8	123,7
Yanvar-oktyabr	123,6	1,7	119,1
Yanvar-noyabr	138,7	1,2	116,9
Yanvar-dekabr	142,9	1,2	114,7
2018-ci il			
Yanvar	71,0	-	32,9
Yanvar-fevral	72,5	-	27,3
Yanvar-mart	127,2	-	33,9

Cədvəl 22

Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində əsas məhsul növlərinin buraxılışı

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Fəvvarə armaturu, ton	33,1	-	1,8
Ştanqlı quyu nasoslari, ədəd	972	105,1	217
Mancanaq dəzgahları, ədəd	137	1,4 d.	29
Qazlift quyu avadanlıqları və onların hissələri, ədəd	371	2,7 d.	-
Məişət kondisionerləri, ədəd	-	-	2 241
Odsöndürənlər, ədəd	3160	66,9	-
Traktorlar, ədəd	459	6,7 d.	173
Minik avtomobilləri, ədəd	59	-	106
Yüklərin daşınması üçün sair qoşqular və yarımqoşqular, ədəd	7	-	2

**Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı
bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların
təmizlənməsi və emalı sektorları**

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda dövr ərzində 516,7 milyon manat dəyərində məhsul istehsal olunmuş və xidmətlər göstərilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 0,7 faizlik artım müşahidə olunmuşdur.

Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal edilmiş məhsulların həcmi 3,5 faiz azalaraq 69,1 milyon manat təşkil etmişdir.

Cədvəl 23

**Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı bölüşdürülməsi
və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və
emalı sektorlarında məhsul buraxılışı**

Fəaliyyət növlərinin adı	2018-ci ilin yanvar- mart aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	2017-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	516,7	100,7
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	69,1	96,5

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal olunmuş əsas məhsul növləri

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı			
Elektrik enerjisi, milyon kVt-saat	6 122,8	98,5	-
ondan əmtəlik	5 894,1	98,9	-
su elektrik stansiyalarının istehsalı	338,9	89,1	-
istilik elektrik stansiyalarının istehsalı	5541,3	99,2	-
küləklə işləyən stansiyaların istehsalı	6,2	103,3	-
günəş enerjisi ilə işləyən stansiyaların istehsalı	7,7	71,3	-
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı			
Suyun təmizlənməsi və bölüşdürülməsi, milyon kub metr	91,9	87,7	-

Tikinti

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər

2018-ci ilin yanvar-mart aylarında ölkənin iqtisadi və sosial sahələrinin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrindən əsas kapitala 2869,2 milyon manat və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 15,3 faiz az vəsait yönəldilmişdir. İstifadə olunmuş vəsaitin 2174,8 milyon manatı və ya 75,8 faizi məhsul istehsalı obyektlərinin, 521,9 milyon manatı (18,2 faizi) xidmət sahələri üzrə obyektlərin, 172,5 milyon manatı (6,0 faizi) işə ümumi sahəsi 383,2 min kvadrat metr olan yaşayış evlərinin tikintisinə sərf olunmuşdur.

Ümumi sərmayənin 42,8 faizi dövlət, 57,2 faizi qeyri-dövlət sektorunun sərmayədarları tərəfindən qoyulmuşdur. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin 74,7 faizi tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilmişdir.

Daxili mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitin dəyəri ümumi sərmayənin 51,7 faizini təşkil etmişdir.

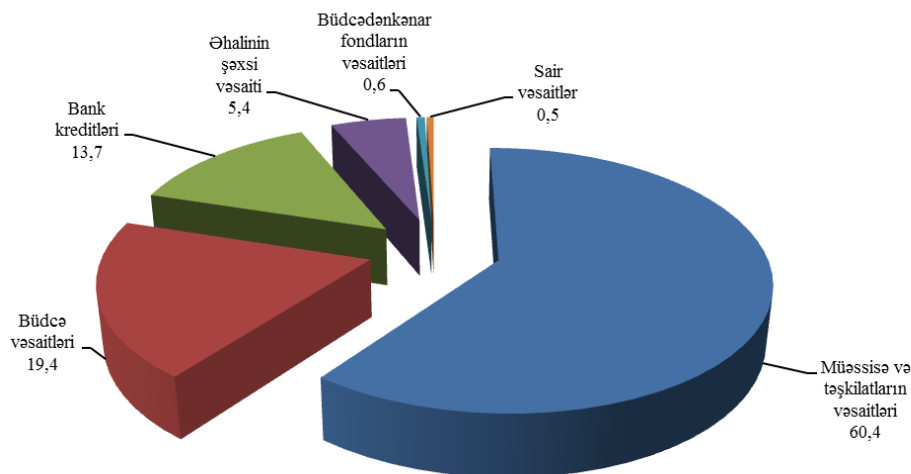
Əsas kapitala yönəldilmiş sərmayədə müəssisə və təşkilatların vəsaitləri 1732,2 milyon manat, bank kreditləri 392,0 milyon manat, büdcə vəsaitləri 556,9 milyon manat, büdcədən kənar fondların vəsaitləri 17,0 milyon manat, əhəlinin şəxsi vəsaitləri 156,3 milyon manat, sair vəsaitlər 14,8 milyon manat təşkil etmişdir.

**Maliyyə mənbələri üzrə
əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər**

	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	2 869,2	84,7	100,0
o cümlədən:			
Müəssisə və təşkilatların vəsaitləri	1 732,2	67,9	60,4
Bank kreditləri	392,0	108,8	13,7
Büdcə vəsaitləri	556,9	194,8	19,4
Büdcədənəknar fondların vəsaitləri	17,0	81,7	0,6
Əhalinin şəxsi vəsaiti	156,3	98,1	5,4
Sair vəsaitlər	14,8	108,6	0,5

Qrafik 7

**Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin maliyyə
mənbələri üzrə strukturu, faizlə**

2018-ci ilin yanvar-mart aylarında əsas kapitala yönəldilmiş ümumi vəsaitin 58,4 faizi sənaye, 18,2 faizi tikinti, 11,2 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 5,1 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 2,4 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, 1,7 faizi informasiya və rabitə, 1,0 faizi səhiyyə, 0,8 faizi istirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət, 0,4 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 0,3 faizi inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, 0,2 faizi digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi, hər birində 0,1 faiz olmaqla ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, təhsil, peşə, elmi və texniki fəaliyyət sahələrinə sərf edilmişdir.

Cədvəl 26

**İqtisadiyyatın sahələri üzrə əsas kapitala
yönəldilmiş vəsaitlərin dəyəri**

İqtisadiyyatın sahələri	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	2 869,2	84,7	100,0
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	147,2	3,4 d.	5,1
Sənaye	1 677,0	66,8	58,4
o cümlədən:			
Mədənçıxarma sənayesi	1 377,4	58,8	48,0
Emal sənayesi	88,9	165,1	3,1
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	52,0	94,2	1,8
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	158,7	2,6 d.	5,5
Tikinti	523,0	99,6	18,2
ondan yaşayış evlərinin tikintisi	172,5	110,0	6,0
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	3,1	139,0	0,1
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	320,4	174,7	11,2

REAL SEKTOR

İqtisadiyyatın sahələri	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	...ardı
			Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
o cümlədən:			
nəqliyyat	319,8	174,8	11,2
poçt və kuryer fəaliyyəti	0,6	125,5	0,0
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	9,9	-	0,4
İnformasiya və rabitə	48,0	68,2	1,7
ondan rabitə	46,5	68,4	1,6
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	0,8	176,3	0,0
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	-	-	-
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	2,9	123,9	0,1
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	7,5	135,0	0,3
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	69,8	4,2 d.	2,4
Təhsil	3,3	74,4	0,1
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	27,5	2,7 d.	1,0
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	23,0	171,7	0,8
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	5,8	81,0 d.	0,2

2018-ci ilin yanvar-mart aylarında neft sektoruna 1413,0 milyon manatlıq vəsait yönəldilmişdir. Qeyri-neft sektorunun inkişafına sərf edilmiş 1456,2 milyon manatlıq vəsaitin 264,0 milyon manatı (ümumi sərmayənin 9,2 faizi) qeyri-neft sənayesi sektorunda istifadə edilmişdir.

**Neft və qeyri-neft sektoru üzrə əsas kapitala
yönəldilmiş vəsaitlər**

	Neft sektoru		Qeyri-neft sektoru	
	milyon manat	ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə	milyon manat	ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Yanvar	597,6	62,2	362,7	37,8
Fevral	410,9	47,5	453,5	52,5
Mart	404,5	38,7	640,0	61,3

2018-ci ilin yanvar-mart aylarında Bakı şəhərində 110/35/10 kilovoltluq “Yasamal-1” və “Qobu”, 35/10-6 kilovoltluq 120 sayılı elektrik yarımstansiyaları, Bakı Şəhər Statistika İdarəsinin inzibati binası, Bona Dea Beynəlxalq Hospitalı, Mingəçevir şəhərində Mingəçevir Sənaye Parkında “Mingəçevir Tekstil” MMC-nin iplik istehsalı üzrə iki müəssisəsi, Neftçala rayonunda Neftçala Sənaye Məhəlləsində “Xəzər” avtomobil zavodu, Naxçıvan Muxtar Respublikasında 442 şagird yerlik 2 ümumtəhsil məktəb binası və bir növbədə gelişlərin sayı 15 nəfər olan ambulatoriya-poliklinika müəssisəsi istifadəyə verilmişdir.

**Xarici müəssisə və təşkilatlar tərəfindən
əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər**

2018-ci ilin yanvar-mart aylarında xarici müəssisə və təşkilatlar tərəfindən əsas kapitala 1386,5 milyon manat vəsait yönəldilmişdir.

**Daxili və xarici mənbələrdən
əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər**

	Daxili mənbələr üzrə		Xarici mənbələr üzrə	
	milyon manat	ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə	milyon manat	ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Yanvar	500,5	52,1	459,8	47,9
Fevral	426,8	49,4	437,6	50,6
Mart	555,4	53,2	489,1	46,8

Xarici ölkələr və beynəlxalq təşkilatların vəsaitləri hesabına əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitin 1139,6 milyon manatı (82,2 faizi) Birləşmiş Krallıq, Türkiyə, İsveçrə, Malayziya, Çexiya, Yaponiya, ABŞ, Rusiya və İran sərmayədarlarına məxsus olmuşdur.

Tikinti müəssisələri tərəfindən yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin 63,6 faizini tikinti, yenidənqurma və genişləndirmə, 10,3 faizini əsaslı təmir, 8,5 faizini cari təmir, 17,6 faizini isə sair tikinti işləri təşkil etmişdir. Ümumi inşaat işlərinin 81,1 faizini qeyri-dövlət tikinti müəssisələri yerinə yetirmişlər.

Qrafik 8

Tikinti müəssisələri tərəfindən yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin strukturu (ümumi yekuna görə, faizlə)

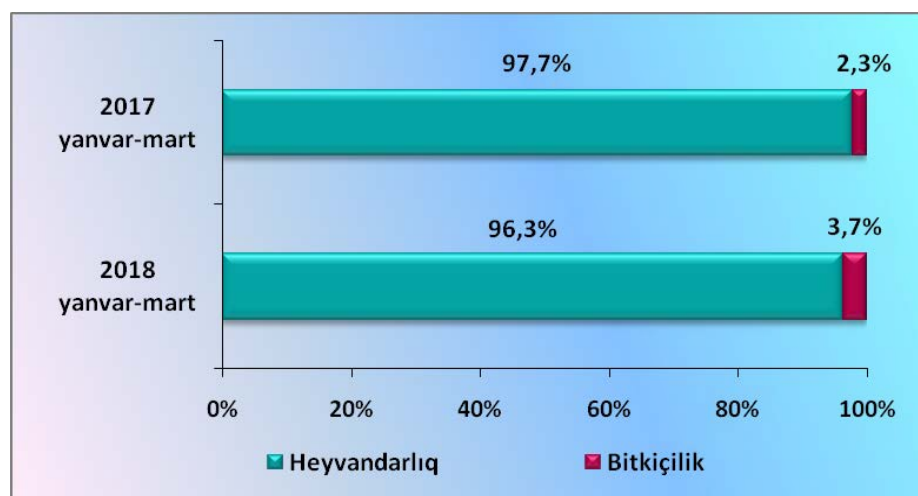

Kənd təsərrüfatı

2018-ci ilin yanvar-mart ayları üzrə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun faktiki qiymətlərlə dəyəri 823,6 milyon manat təşkil etmişdir ki, onun da 793,4 milyon manatı heyvandarlıq, 30,2 milyon manatı isə bitkiçilik məhsullarının payına düşür.

Qrafik 9

Kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun strukturu

Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının istehsalı 4,2 faiz, o cümlədən bitkiçilik məhsulları üzrə 63,2 faiz, heyvandarlıq məhsulları üzrə isə 2,8 faiz artmışdır.

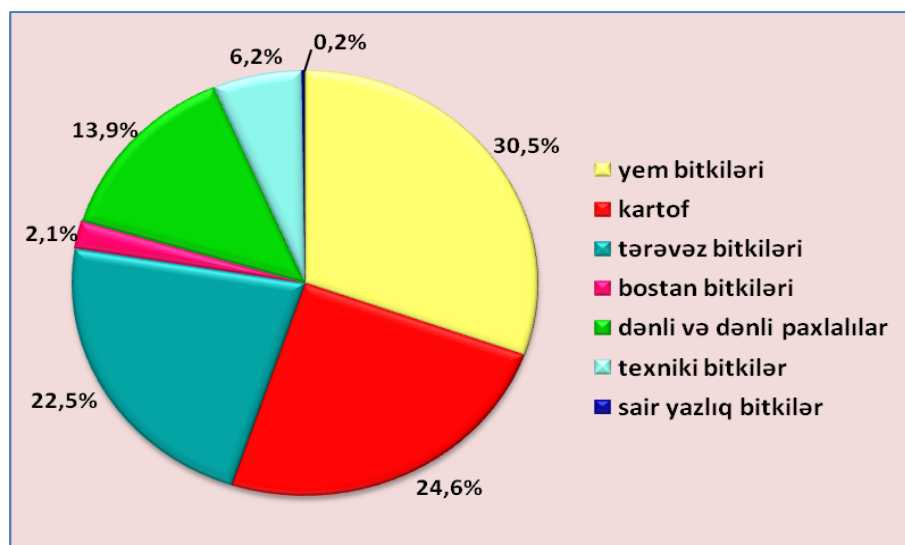
Kənd təsərrüfatı üzrə istehsal indeksinin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Cəmi	o cümlədən:	
		heyvandarlıq məhsulları	bitkiçilik məhsulları
2017-ci il			
Yanvar	103,5	102,9	133,2
Yanvar-fevral	103,2	102,8	128,8
Yanvar-mart	103,5	103,0	124,6
Yanvar-aprel	103,2	102,6	115,8
Yanvar-may	102,0	102,3	100,1
Yanvar-iyun	102,2	102,6	101,7
Yanvar-iyul	101,2	103,0	99,2
Yanvar-avqust	101,7	102,5	100,9
Yanvar-sentyabr	102,8	103,0	102,6
Yanvar-oktyabr	104,0	102,8	105,3
Yanvar-noyabr	104,2	102,8	105,9
Yanvar-dekabr	104,2	102,7	106,1
2018-ci il			
Yanvar	104,3	103,6	133,5
Yanvar-fevral	103,4	102,6	143,8
Yanvar-mart	104,2	102,8	163,2

Bitkiçilik. Respublikada yaz-tarla işləri aparılır və aprel ayının 1-nə kimi 114,5 min hektar sahədə yazlıq bitkilərin səpini aparılmışdır. Bu dövrdə 15,9 min hektar sahədə dənli və dənli paxlalı bitkilər (ondan 1,3 min hektarı dən üçün qarğıdalı), 28,1 min hektar sahədə kartof, 25,8 min hektar sahədə tərəvəz, 2,4 min hektar sahədə bostan bitkiləri, 5,0 min hektar sahədə şəkər çuğunduru, 2,1 min hektar sahədə dən üçün günəbaxan, 34,5 min hektar sahədə çoxillik otlar, 0,4 min hektar sahədə birillik otlar və 0,3 min hektar sahədə sair yazlıq bitkilər əkilmişdir.

Qrafik 10

Yazlıq bitkilərin əkin sahəsinin quruluşu

Cədvəl 30

Yazlıq bitkilərin əkini

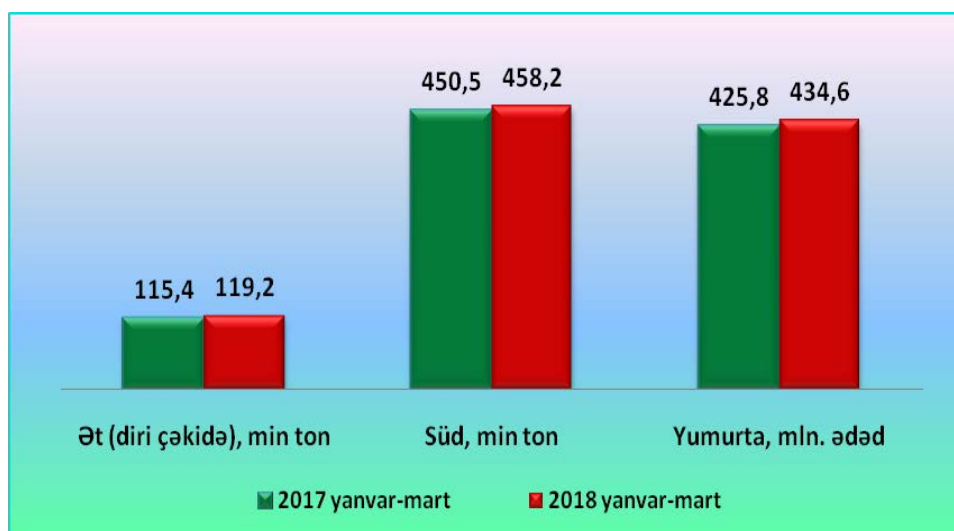
	Yanvar-mart		hektar
	2018	2017	2018-ci il 2017-ci ilə nisbətən, faizlə
Yaz əkininin əvvəlindən əkilmişdir	114 540,3	105 154,8	108,9
Dənli və dənli paxlalılar (qarğıdalısız)	14 611,2	11 571,9	126,3
onlardan:			
buğda	596,5	1 506,9	39,6
vələmir	3 312,6	1 595,8	2,1 dəfə
Qarğıdalı	1 312,1	1 735,5	75,6
Pambıq	61,0	1 562,0	3,9
Dən üçün günəbaxan	2 077,5	2 635,3	78,8
Şəkər çuğunduru (emal üçün)	5 008,5	6 805,6	73,6
Kartof	28 139,4	27 122,8	103,7
Tərəvəz	25 814,1	23 012,1	112,2
Bostan bitkiləri	2 379,0	3 995,0	59,5
Birillik otlar	396,0	403,0	98,3
Çoxillik otlar	34 551,2	26 128,6	132,2
Sair yazlıq bitkilər	190,3	183,0	104,0

Təsərrüfatlarda yanvar-mart aylarında 51,7 min ton və yaxud keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 2,3 dəfə çox tərəvəz məhsulları istehsal edilmişdir.

Heyvandarlıq. 2018-ci ilin yanvar-mart aylarında quş əti də daxil olmaqla diri çəkiddə 119,2 min ton ət, 458,2 min ton süd, 434,6 milyon ədəd yumurta istehsal edilmiş, 2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən ət istehsalı 3,4 faiz, süd istehsalı 1,7 faiz, yumurta istehsalı 2,1 faiz artmışdır.

Qrafik 11

Əsas növ heyvandarlıq məhsullarının istehsalı

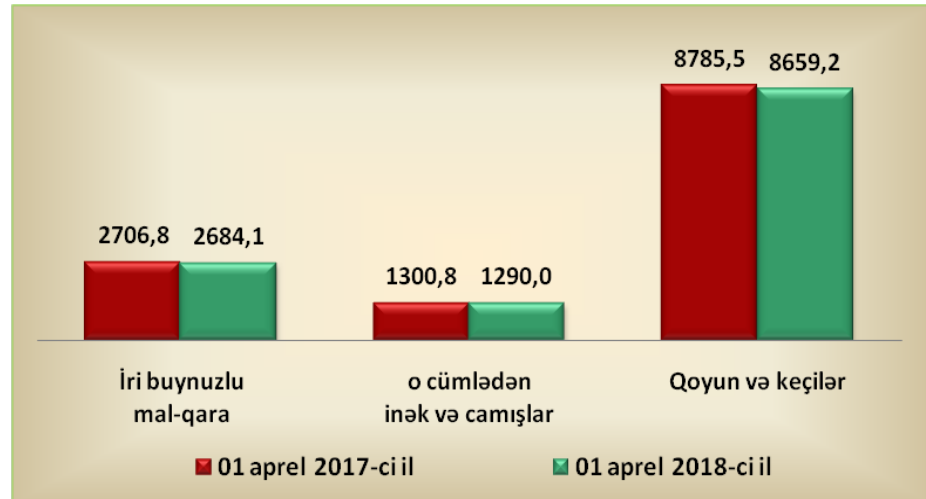
2017-ci il aprelin 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə 8659,2 min baş qoyun və keçi, 2684,1 min baş iribuynuzlu mal-qara, o cümlədən 1290,0 min baş inək və camış, 5323 baş donuz mövcud olmuşdur. İribuynuzlu mal-qaranın 48,1 faizini inək və camışlar təşkil edir.

Cari ilin yanvar-mart aylarında quşçuluq fabriklərində diri çəkiddə 20,5 min ton (keçən il 19,1 min ton) quş əti və 181,7 milyon ədəd (keçən il 190,9 milyon ədəd) yumurta istehsal olunmuşdur. Ümumilikdə fabriklər üzrə cəmi quşların sayı

11884,3 min baş olmuş, hər yumurtlayan toyuqdan orta hesabla 39 ədəd yumurta alınmışdır.

Qrafik 12

**Mal-qaranın sayı,
aprelin 1-i vəziyyətinə, min baş**

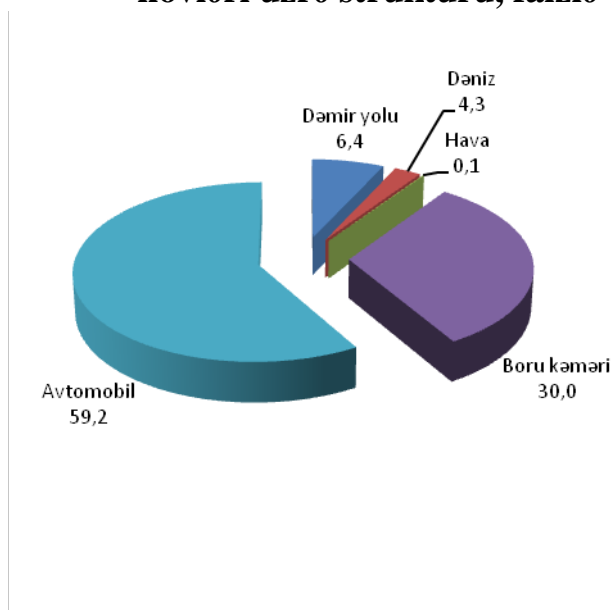

Nəqliyyat

2018-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən təsərrüfat subyektləri tərəfindən 49,8 milyon ton yük daşınmış və 2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 0,7 faiz artım müşahidə olunmuşdur. Yüklərin 4,3 faizi dəniz, 6,4 faizi dəmir yolu, 0,1 faizi hava, 59,2 faizi avtomobil nəqliyyatı, 30,0 faizi isə boru kəməri ilə daşınmışdır.

Qrafik 13

Yük daşınmasının nəqliyyat növləri üzrə strukturu, faizlə

Qeyri-dövlət sektoruna məxsus nəqliyyat vasitələri ilə daşınmış yüklərin həcmi 2,5 faiz artmış, daşınmış yüklərin ümumi həcmində onların xüsusi çəkisi 79,0 faiz təşkil etmişdir.

2018-ci ilin yanvar-mart aylarında nəqliyyatçılar 454,9 milyon nəfərə və ya 2017-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 1,5 faiz çox sərnəşinə xidmət göstərmişlər. Sərnəşinlərin 87,4 faizi avtomobil nəqliyyatı, 12,4 faizi metro, qalan hissəsi isə digər nəqliyyat növləri ilə daşınmışdır.

Dəmir yolu nəqliyyatı ilə 2018-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində 3,2 milyon ton yük, 610,2 min sərnişin daşınmış, 2017-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə yük daşınmasında 17,0 faiz azalma, sərnişin daşınmasında isə 1,7 faiz artım müşahidə olunmuşdur.

Orta hesabla sutkada 307 vaqon yüklənmiş, 381 vaqon isə boşaldılmışdır.

Sutka ərzində dəmir yolunun Şimal istiqaməti üzrə 11,7 min ton, Qərb istiqaməti üzrə 4,5 min ton, Cənub istiqaməti üzrə isə 0,3 min ton yüklənmə işi yerinə yetirilmişdir.

Dəniz nəqliyyatı ilə 2018-ci ilin yanvar-mart aylarında daşınmış yüklərin həcmi 2129,0 min ton təşkil etmiş və əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 11,1 faiz artmışdır. Yüklərin 50,3 faizini neft yükləri təşkil etmişdir.

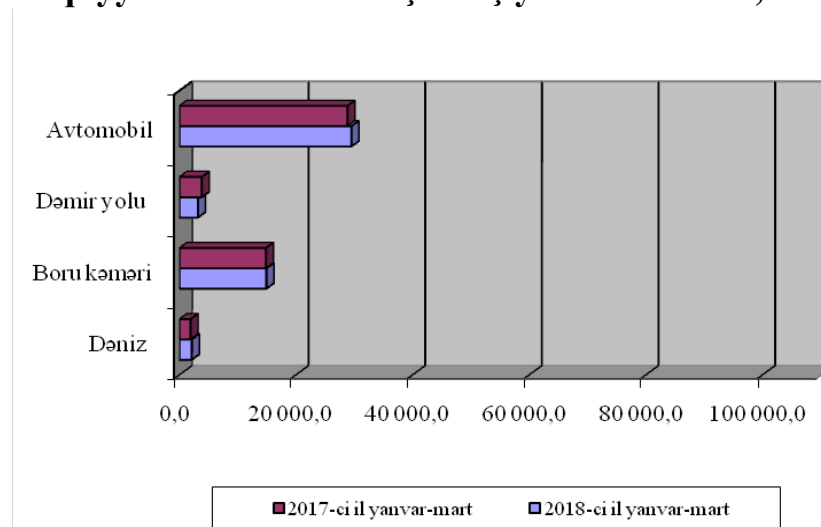
Dəniz limanları tərəfindən 2589,7 min ton həcmində yükləmə-boşaltma işləri həyata keçirilmiş və yüklərin 2447,9 min tonunu və ya 94,5 faizini tranzit yüklər təşkil etmişdir.

2018-ci il aprel ayının 1-i vəziyyətinə limanlarda qalan yüklərin həcmi 53,6 min ton olmuşdur.

Dövr ərzində bu nəqliyyat növü ilə daşınmış sərnişinlərin sayı 2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 35,7 faiz azalaraq 2,7 min nəfər olmuşdur.

Qrafik 14

Nəqliyyat sektorunda daşınmış yüklərin həcmi, min ton

Nəqliyyat sektorunda daşımların həcmində xüsusi çəkisi ən böyük olan **avtomobil nəqliyyatı** ilə 29,5 milyon ton yük, 397,4 milyon sərnişin daşınmış və əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 2,4 faiz və 1,4 faiz artım qeydə alınmışdır. Sərnişinlərin 96,0 faizi avtobus, 4,0 faizi isə minik taksilərinin xidmətlərindən istifadə etmişdir. Yüklərin dövriyyəsi 2,5 faiz, sərnişin dövriyyəsi isə 1,5 faiz artmışdır.

Metro nəqliyyatının xidmətlərindən istifadə etmiş sərnişinlərin sayı 1,9 faiz artaraq 56,4 milyon nəfər olmuşdur.

Hava nəqliyyatı ilə 475,7 min və ya 7,9 faiz çox sərnişin daşınmış, daşımların 99,9 faizi dövlət, 0,1 faizi isə özəl müəssisələrə məxsus nəqliyyat vasitələri ilə həyata keçirilmişdir. Bu nəqliyyat növü ilə yüklərin daşıma 35,5 faiz artaraq 50,8 min tona çatmışdır.

Magistral neft kəmərləri ilə 10124,0 min ton neft nəql edilmişdir. Nəqləmənin 81,6 faizi Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft ixrac kəməri ilə həyata keçirilmiş və cari ilin yanvar-mart ayları ərzində bu kəmərlə vasitəsilə 8258,6 min ton neft ötürülmüşdür. Dövr ərzində BTC kəməri ilə 1538,8 min ton tranzit nefti də nəql edilmişdir.

Magistral qaz kəmərləri ilə 6662,1 milyon kub-metr qaz nəql edilmiş və əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 7,1 faiz artım müşahidə olunmuşdur. Qazın nəqlinin 30,7 faizi Bakı-Tbilisi-Ərzurum Cənubi Qafqaz boru kəməri vasitəsilə həyata keçirilmiş və 2046,2 milyon kub-metr qaz ötürülmüşdür.

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında **Avropa-Qafqaz-Asiya** nəqliyyat dəhlizinin Azərbaycan hissəsində daşınmış yüklərin həcmi 8431,4 min ton, yüklərin dövriyyəsi isə 1790,2 milyon ton-km olmuşdur. Yüklərin 5275,4 min tonu və ya 62,6 faizi avtomobil nəqliyyatı, 1909,0 min tonu və ya 22,6 faizi dəmir yolu nəqliyyatı, 1247,0 min tonu və ya 14,8 faizi dəniz nəqliyyatı ilə daşınmışdır.

Dəhliz vasitəsilə daşınmış yüklərin 19,7 faizini və ya 1664,0 min tonunu tranzit yüklər təşkil etmişdir.

İnformasiya və rabitə

2018-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində **informasiya və rabitə müəssisələri** 421,9 milyon manatlıq xidmət göstərmişdir ki, onun da 71,6 faizi əhali tərəfindən istehlak olunmuşdur. 2017-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə informasiya və rabitə xidmətlərinin dəyəri real ifadədə 13,2 faiz artmış, bu sahədə əldə edilmiş gəlirin 80,7 faizi qeyri-dövlət sektorunun payına düşmüşdür.

Xidmətlərdən əldə edilən gəlirin 49,1 faizi və ya 207,3 milyon manatı mobil telefon rabitəsi sahəsində formalaşmışdır.

İstehlak bazarı

2018-ci ilin yanvar-mart aylarında istehlakçıların tələbatlarının ödənilməsi məqsədi ilə satılmış məhsulların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri 10,8 milyard manat olmaqla 2017-ci ilin eyni dövrünə nisbətən müqayisəli qiymətlərlə 2,5 faiz artmışdır.

Qeyri-dövlət sektorunun təsərrüfat subyektləri tərəfindən satılmış məhsulların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri əvvəlki ilin yanvar-mart aylarının səviyyəsini real ifadədə 2,6 faiz üstələyərək 10,4 milyard manata bərabər olmuş, onun 49,9 faizi fərdi sahibkarların fəaliyyəti sayəsində formalaşmışdır.

Cədvəl 31

İstehlak bazarı üzrə əsas göstəricilər

	2018-ci ilin yanvar-mart ayları, milyon manatla	2018-ci ilin yanvar-mart ayları 2017-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
İstehlak bazarında satılmış məhsulların və göstərilmiş xidmətlərin ümumi dəyəri	10 798,3	102,5
o cümlədən:		
dövlət mülkiyyəti üzrə	424,8	100,4
qeyri-dövlət mülkiyyəti üzrə	10 373,5	102,6
ondan:		
fərdi sahibkarlar	5 178,6	101,1

Hesabat rübündə bir istehlakçı orta hesabla ayda 367,7 manatlıq və ya 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 19,9 manat çox əmtəə almış və ödənişli xidmətlərdən istifadə etmişdir.

Məhsul bazarı

2018-ci ilin yanvar-mart aylarında pərakəndə ticarət dövriyyəsi əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən müqayisəli qiymətlərlə 2,6 faiz artaraq 8,5 milyard manat olmuşdur.

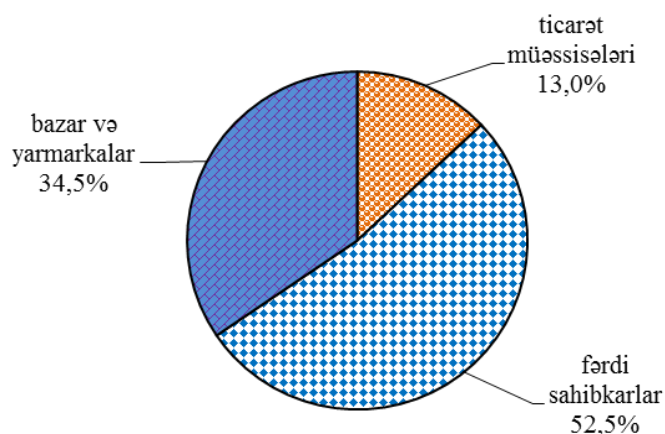
Cədvəl 32

Məhsul bazarı üzrə əsas göstəricilər

	2018-ci ilin yanvar-mart ayları, milyon manatla	2018-ci ilin yanvar-mart ayları 2017-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	8 491,7	102,6
<i>o cümlədən:</i>		
müəssisələr üzrə	1 105,6	119,3
fərdi sahibkarlar üzrə	4 457,4	100,9
bazar və yarmarkalar üzrə	2 928,7	100,0

Qrafik 15

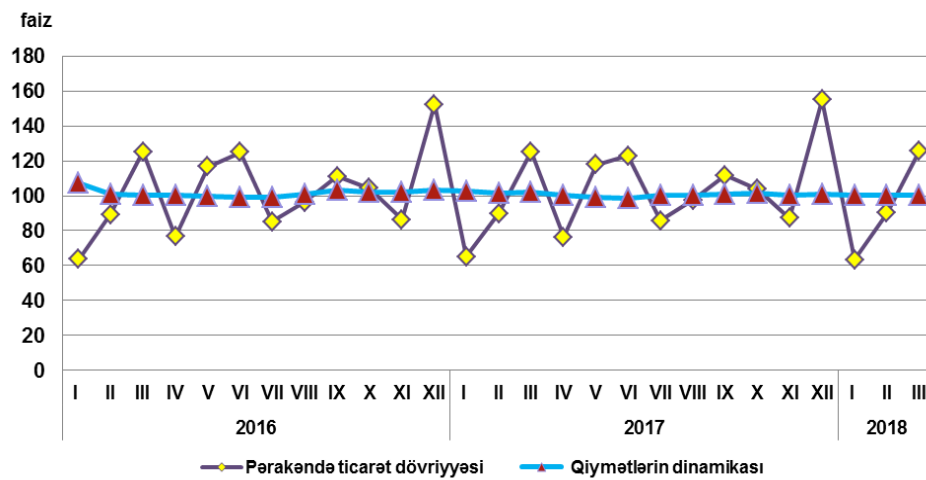
2018-ci ilin yanvar-mart aylarında pərakəndə ticarət dövriyyəsinin strukturu

Hesabat rübündə pərakəndə ticarət şəbəkəsindən bir istehlakçı orta hesabla ayda 289,2 manatlıq və ya 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 16,8 manat çox əmtəə almışdır.

Qrafik 16

**Pərakəndə ticarət şəbəkəsində
istehlak məhsullarının satışı və qiymət
indeksinin dinamikası**
(əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə		
	Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	o cümlədən:	
		ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə	qeyri-ərzaq məhsulları üzrə
2017-ci il			
Yanvar	101,3	100,8	101,7
Yanvar-fevral	101,4	100,5	102,3
Yanvar-mart	101,6	100,7	102,6
Yanvar-aprel	101,7	100,6	102,7
Yanvar-may	101,9	100,8	102,9
Yanvar-iyun	101,8	101,0	102,5
Yanvar-iyul	101,8	101,2	102,4
Yanvar-avqust	102,0	101,2	102,8
Yanvar-sentyabr	102,1	101,4	102,9
Yanvar-oktyabr	102,1	101,5	102,8
Yanvar-noyabr	102,3	101,9	102,7
Yanvar-dekabr	102,5	101,9	103,1
2018-ci il			
Yanvar	102,4	101,7	103,0
Yanvar-fevral	102,5	101,8	103,2
Yanvar-mart	102,6	102,0	103,3

2018-ci ilin birinci rübündə pərakəndə ticarət şəbəkəsində satılmış ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının dəyəri 2017-ci ilin eyni dövrünün səviyyəsini real ifadədə 2,0 faiz üstələyərək 4304,1 milyon manata çatmışdır. Ticarət dövriyyəsi 4187,6 milyon manat təşkil edən qeyri-ərzaq məhsullarının satışı isə 2017-ci ilin yanvar-mart ayları ilə müqayisədə 3,3 faiz çox olmuşdur.

Cədvəl 34

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin makrostrukturunu

	2018-ci ilin yanvar-mart ayları, milyon manatla	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə	2018-ci ilin yanvar-mart ayları 2017-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	8 491,7	100,0	102,6
o cümlədən: ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	4 304,1	50,7	102,0
qeyri-ərzaq məhsulları	4 187,6	49,3	103,3

Hesabat rübündə bir istehlakçı pərakəndə ticarət şəbəkəsindən orta hesabla ayda 146,6 manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 142,6 manatlıq qeyri-ərzaq məhsulları almışdır.

Cədvəl 35

**2018-ci ilin yanvar-mart aylarında pərakəndə ticarət
dövriyyəsinin məhsullar üzrə strukturu**

	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında satışdan gəlir, milyon manatla	2017-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	8 491,7	102,6
o cümlədən: ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	4 304,1	102,0
toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabılar	1 499,6	103,5
elektrik malları və mebellər	506,5	103,0
kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsulları	63,2	101,9
əczaçılıq və tibbi mallar	106,7	102,4
avtomobil yanacağı	483,9	101,3
digər qeyri-ərzaq məhsulları	1 527,7	103,8

2018-ci ilin yanvar-mart aylarında istehlakçıların pərakəndə ticarət şəbəkələrində xərclədikləri vəsaitin 45,7 faizi ərzaq məhsullarının, 5,0 faizi içkilər və tütün məmulatlarının, 17,7 faizi toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabıların, 6,0 faizi elektrik malları və mebellərin, 5,7 faizi avtomobil yanacağı, 1,2 faizi əczaçılıq və tibbi malların, 0,7 faizi kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsullarının, 18,0 faizi isə digər qeyri-ərzaq məhsullarının alınmasına sərf olunmuşdur.

İctimai iaşə xidmətləri

2018-ci ilin yanvar-mart aylarında ictimai iaşə dövriyyəsi 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə real ifadədə 3,8 faiz artaraq 302,5 milyon manat olmuşdur.

Cədvəl 36

İctimai iaşə dövriyyəsi

	2018-ci ilin yanvar-mart ayları, min manat	2018-ci ilin yanvar-mart ayları 2017-ci ilin yanvar- mart aylarına nisbətən, faizlə
Cəmi	302 454,6	103,8
o cümlədən: dövlət	4 130,9	94,5
qeyri-dövlət	298 323,7	103,9
ondan: fiziki şəxslər	178 701,0	104,0

Özəl sektorda ictimai iaşə dövriyyəsinin 40,1 faizi hüquqi şəxs statuslu müəssisələrin, 59,9 faizi isə bu sahədə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fərdi sahibkarların payına düşür. Hüquqi şəxs statuslu müəssisələrdə dövriyyə 2017-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 3,8 faiz artaraq 119,6 milyon manat olmuşdur.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər

2018-ci ilin yanvar-mart aylarında əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin dəyəri 2017-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə real ifadədə 1,7 faiz artaraq 2004,1 milyon manat olmuşdur. Hüquqi şəxslər tərəfindən əhaliyə 1461,6 milyon manatlıq xidmət göstərilmişdir ki, bu da xidmətlərin ümumi dəyərinin 72,9 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 37

Ödənişli xidmətlərin göstərilməsi

	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında, milyon manat	2018-ci ilin yanvar-mart ayları 2017-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Ödənişli xidmətlərin ümumi dəyəri - cəmi	2 004,1	101,7
o cümlədən: dövlət	417,5	100,8
qeyri-dövlət	1 586,6	101,9
ondan: fiziki şəxslər	542,5	101,7

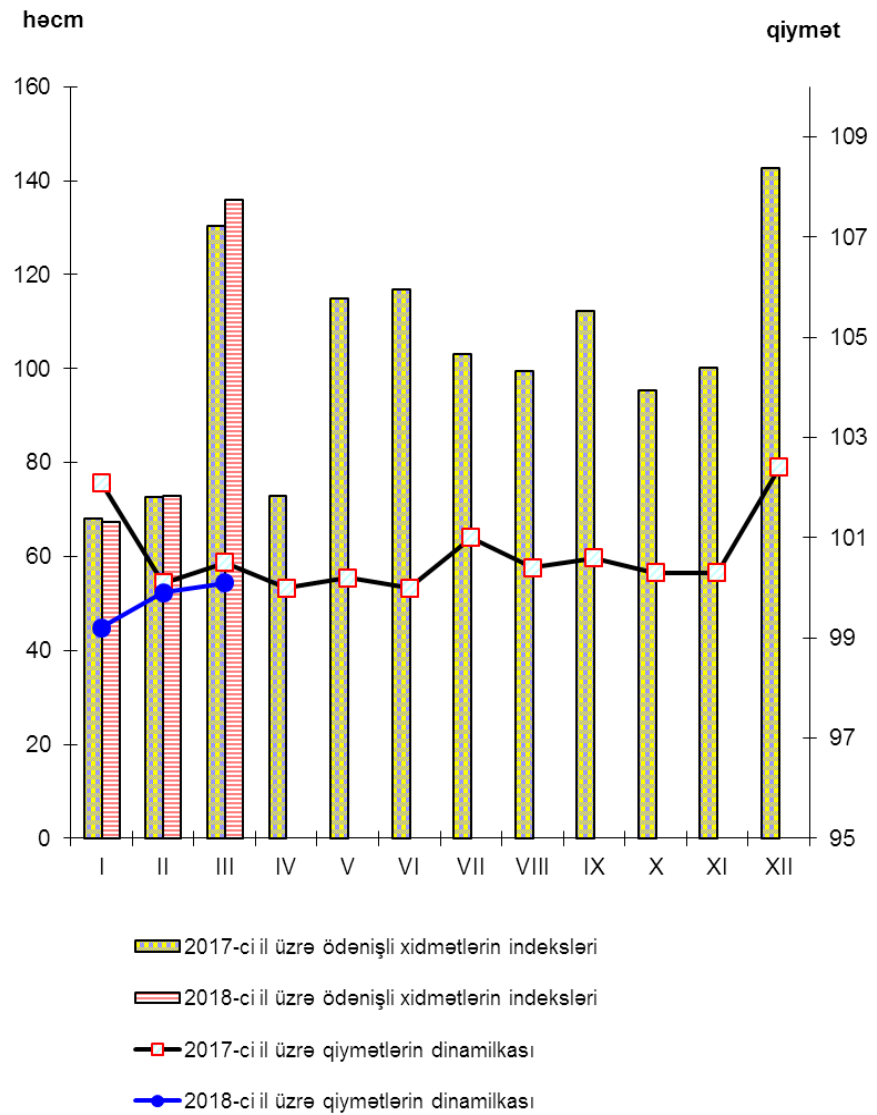
Cari ilin yanvar-mart aylarında hər bir ölkə sakini orta hesabla 204,7 manatlıq və ya ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə nominal ifadədə 7,2 manat çox müxtəlif ödənişli xidmətlərdən istifadə etmişdir.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin indeksləri

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə		
	Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər	o cümlədən:	
		hüquqi şəxslər üzrə	fiziki şəxslər üzrə
2017-ci il			
Yanvar	97,3	96,2	100,5
Yanvar-fevral	97,4	96,3	100,7
Yanvar-mart	98,6	97,7	101,1
Yanvar-aprel	99,7	98,9	101,8
Yanvar-may	100,1	99,4	102,1
Yanvar-iyun	100,4	99,9	101,8
Yanvar-iyul	100,5	100,0	101,7
Yanvar-avqust	100,6	100,3	101,6
Yanvar-sentyabr	100,8	100,6	101,6
2018-ci il			
Yanvar	101,3	101,0	102,3
Yanvar-fevral	101,5	101,4	101,6
Yanvar-mart	101,7	101,6	101,7

Qrafik 17

**Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər üzrə
qiymət və fiziki həcm indeksləri**
(əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

**Mehmanxana və mehmanxana tipli
müəssisələrin fəaliyyəti**

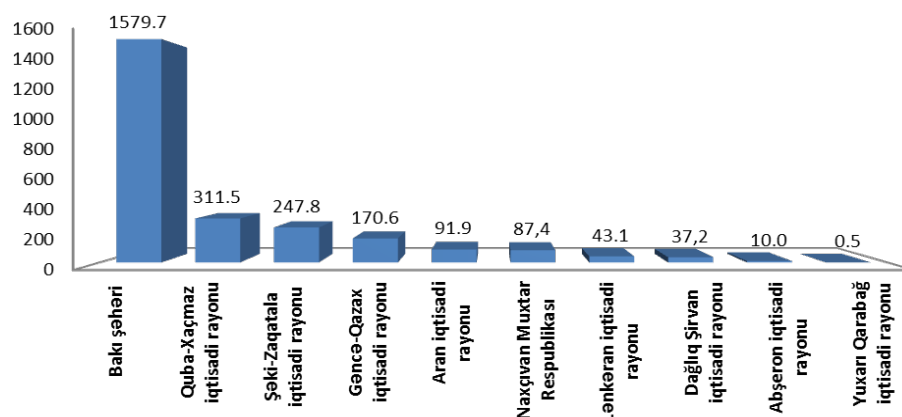
2017-ci ildə mehmanxana və mehmanxana tipli müəssisələrdə nömrələrin (otaqların) sayı 4,4 faiz artaraq 21,2 min vahid, birdəfəlik tutum isə 2,8 faiz artaraq 41,1 min yer olmuşdur. Birdəfəlik tutumun 34,8 faizi Bakı, 14,8 faizi Xaçmaz, 8,8 faizi Qəbələ, 5,8 faizi Qusar, 3,9 faizi Quba, 3,2 faizi Gəncə, 2,7 faizi Masallı, 2,2 faizi Lənkəran, hər biri 1,9 faiz olmaqla Şamaxı və İsmayilli, 1,7 faizi Mingəçevir, hər biri 1,2 faiz olmaqla Şəki və Qax, 15,9 faizi isə digər rayonlarda (şəhərlərdə) yerləşən mehmanxanalarda mövcud olmuşdur.

2016-cı illə müqayisədə mehmanxanaların gəlirləri 18,2 faiz artaraq 283,7 milyon manat olmuşdur ki, onun 67,9 faizi nömrələrin (otaqların) təqdim olunması üzrə xidmətlərdən, 22,2 faizi içkilər də daxil olmaqla qida məhsullarının satışı üzrə xidmətlərdən, 1,9 faizi müalicə və sağlamlıq xidmətlərindən, 8,0 faizi isə digər xidmətlərin göstərilməsindən əldə edilmişdir. Gəlirlərin 191,8 milyon manatı (67,6 faizi) xarici vətəndaşlara göstərilmiş xidmətlər nəticəsində formalaşmışdır.

Məhsul (xidmət) istehsalına çəkilən xərclər 221,6 milyon manat olmuşdur ki, onun 30,0 faizini əmək haqqı xərcləri, 16,1 faizini içkilərin və yeməklərin hazırlanması üçün alınan mallara çəkilən xərclər, 7,6 faizini yanacaq və enerji xərcləri, 7,4 faizini bütün növ sosial sığortalar üzrə ayırmalar, 7,2 faizini əsas fondların amortizasiyası, 2,5 faizini avadanlıq və inventarın alınması xərcləri, 29,2 faizini isə digər xərclər təşkil etmişdir.

2017-ci ildə mehmanxanalarda gecələmələrin sayı 2579,7 min adam-gecə olmuşdur ki, bu da əvvəlki illə müqayisədə 21,4 faiz çoxdur. Gecələmələrin 61,2 faizi Bakıda, 8,1 faizi Qəbələdə, 5,0 faizi Xaçmazda, 3,9 faizi Qusarda, 3,1 faizi Qubada, 2,7 faizi Naftalanda, 1,7 faizi Lənkəranda, 1,4 faizi Gəncədə, hər birində 1,1 faiz olmaqla Kürdəmirdə və Mingəçevirdə, 0,9 faizi Tovuzda, hər birində 0,8 faiz olmaqla Ağstafa və Şamaxıda, hər birində 0,5 faiz olmaqla Qax və Masallıda, 7,2 faizi isə digər rayonlardakı (şəhərlərdəki) mehmanxanalarda qeydə alınmışdır.

Mehmanxanalarda keçirilmiş gecələmələrin iqtisadi rayonlar üzrə bölgüsü, min adam-gecə

“Elektron vizaların verilməsi prosedurunun sadələşdirilməsi və “ASAN Viza” sisteminin yaradılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 1 iyun tarixli 923 nömrəli Fərmanına əsasən Azərbaycan Respublikasına gələn əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər üçün viza verilməsi prosedurunun sadələşdirilməsi, müasir informasiya texnologiyalarının tətbiqi nəticəsində operativliyi və şəffaflığı təmin edən elektron viza sisteminin yaradılması ölkəyə turist axınının artmasına səbəb olmuş və mehmanxanaların xidmətlərindən istifadə edən əcnəbi turistlərin sayında artım müşahidə edilmişdir. 2016-cı illə müqayisədə mehmanxanaların xidmətlərindən istifadə edən əcnəbi turistlərin sayı 26,3 faiz artaraq 981,0 min nəfər olmuşdur. Yerləşdirilmiş xarici ölkə vətəndaşları arasında Rusiya Federasiyası vətəndaşları 14,4 faiz, Böyük Britaniya vətəndaşları 8,1 faiz, Türkiyə vətəndaşları 7,3 faiz, İran vətəndaşları 7,2 faiz, ABŞ vətəndaşları 3,0 faiz, Ukrayna vətəndaşları 2,3 faiz, Almaniya vətəndaşları 2,2 faiz, İtaliya vətəndaşları 1,8 faiz, Gürcüstan vətəndaşları 1,5 faiz, digər ölkələrin vətəndaşları 52,2 faiz təşkil etmişdir. Əcnəbilər üzrə gecələmələrin sayı 24,7 faiz artaraq 1195,9 min adam-gecə olmuşdur. Mehmanxanalarda yerləşdirilmiş şəxslərin ümumi sayı

2016-cı illə müqayisədə 25,6 faiz artaraq 1409,5 min nəfərə çatmışdır ki, onların da 30,4 faizini Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları təşkil etmişdir.

Mehmanxanaların ümumi tutumundan il ərzində orta istifadə səviyyəsi ölkə üzrə 17,2 faiz təşkil etmişdir. Bu göstərici Naftalanda 55,1 faiz, Bakıda 30,3 faiz, Qəbələdə 16,0 faiz, Qusarda 11,9 faiz, Gəncədə 7,5 faiz, Qaxda 7,2 faiz, Şamaxıda 6,6 faiz, Şəkidə 6,4 faiz, Lənkəranda 6,1 faiz, Xaçmazda 5,8 faiz, İsmayıllıda 5,7 faiz, Qubada 3,4 faiz, Masallıda 3,3 faiz olmuşdur.

Mehmanxana və mehmanxana tipli müəssisələrin xidmətlərindən istifadə edənlərin 57,3 faizi istirahət və əyləncə, 15,1 faizi işgüzar, 1,4 faizi müalicə, 26,2 faizi isə digər turizm məqsədilə səfər etmişdir. Digər bölgələrlə müqayisədə istirahət və əyləncə məqsədilə Bakıya, Qusara, Qubaya, Naxçıvan Muxtar Respublikasına, Xaçmaza, Şamaxıya, Şəkiyə, Qəbələyə və İsmayıllıya səfər edən turistlərin sayı daha çox olmuşdur.

Mehmanxanalarda çalışan işçilərin orta illik sayı 9911 nəfər olmuş və bir işçiyə düşən orta aylıq əmək haqqının məbləği 558,8 manat təşkil etmişdir.

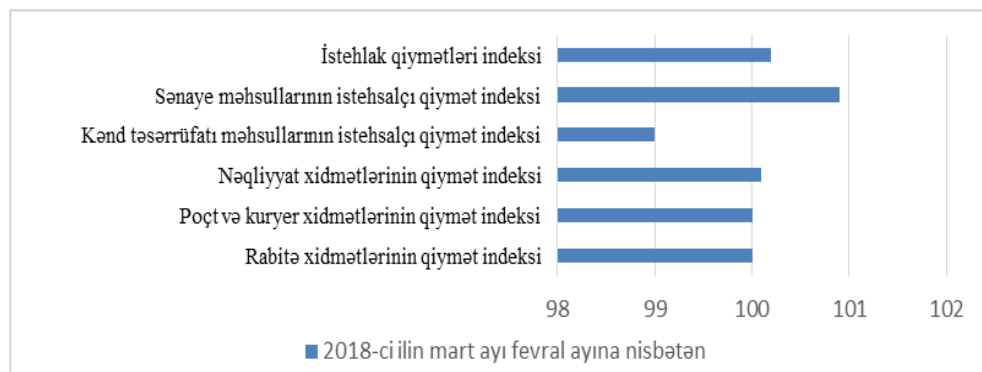
Qiymət indeksləri

Cədvəl 39

	2018-ci ilin mart ayı 2018-ci ilin fevral ayına nisbətən, faizlə	2018-ci ilin yanvar-mart ayları 2017-ci ilin yanvar- mart aylarına nisbətən, faizlə
İstehlak qiymətləri indeksi	100,2	104,0
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	100,9	118,8
Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	99,0	106,4
Nəqliyyat xidmətlərinin qiymət indeksi	100,1	96,6
Poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	100,0
Rabitə xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	99,7

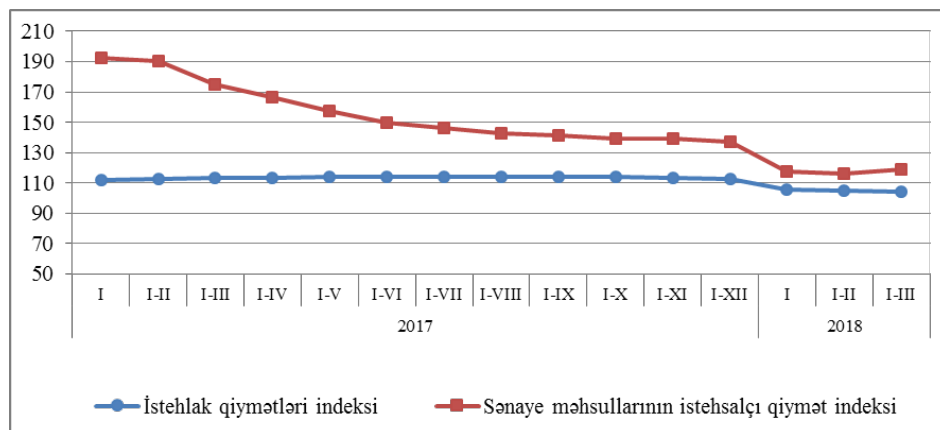
Qrafik 19

İstehlak və istehsalçı qiymət indeksləri, faizlə

Qrafik 20

İstehlak məhsullarının və xidmətlərin qiymət indeksi və sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

İstehlak məhsullarının və xidmətlərin qiymətləri

2018-ci ilin mart ayında istehlak məhsullarının və xidmətlərin qiymətləri fevral ayına nisbətən 0,2 faiz, 2018-ci ilin yanvar-mart aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən isə 4,0 faiz bahalaşmışdır.

Cədvəl 40

İstehlak qiymətləri indeksinin dəyişməsi

	Cəmi məhsullar və xidmətlər		Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatı	
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2017-ci il				
Yanvar	102,3	111,9	102,8	114,5
Fevral	101,6	112,5	102,5	115,6
Mart	101,6	113,2	103,1	117,0
I rüb	106,6	113,2	109,4	117,0
Aprel	100,2	113,5	100,4	117,8
May	100,2	113,8	98,7	118,2
İyun	99,0	113,9	97,5	118,1
II rüb	101,6	114,6	101,5	119,2
İyul	100,1	114,0	99,0	118,2
Avqust	100,2	114,0	100,3	118,2

REAL SEKTOR

...ardı

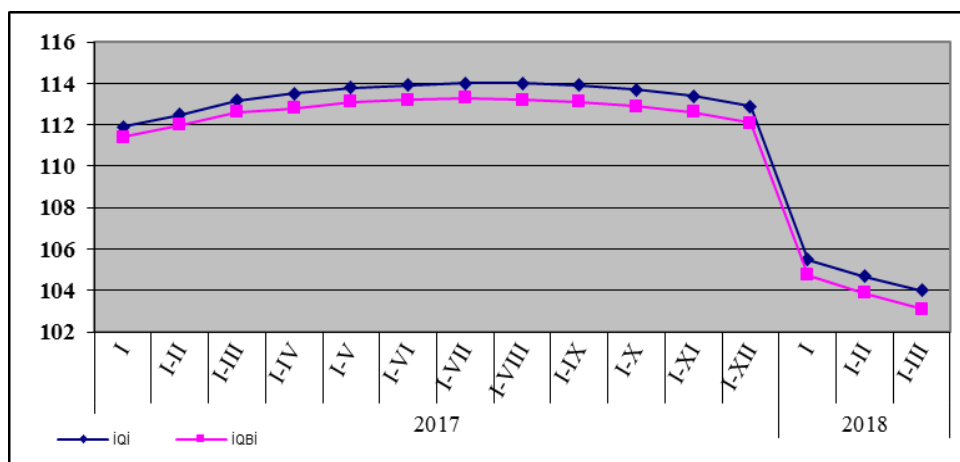
	Cəmi məhsullar və xidmətlər		Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatı	
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Sentyabr	100,7	113,9	101,4	117,9
III rüb	99,8	113,9	97,5	117,3
Oktyabr	101,1	113,7	102,3	117,6
Noyabr	100,2	113,4	100,3	117,1
Dekabr	100,5	112,9	101,0	116,4
IV rüb	101,9	110,3	103,9	112,4
2018-ci il				
Yanvar	100,0	105,5	100,5	106,9
Fevral	100,2	104,7	100,4	105,8
Mart	100,2	104,0	100,5	104,5
I rüb	100,6	104,0	101,7	104,5

	Qeyri-ərzaq məhsulları		Xidmətlər	
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2017-ci il				
Yanvar	102,0	112,3	101,9	108,0
Fevral	100,9	112,5	101,0	108,4
Mart	100,6	112,6	100,5	108,6
I rüb	104,9	112,6	104,5	108,6
Aprel	100,2	112,5	100,0	108,7
May	100,2	112,5	102,1	109,1
İyun	100,1	112,4	100,1	109,4
II rüb	101,1	112,2	102,1	110,3
İyul	101,6	112,6	100,4	109,6
Avqust	100,1	112,6	100,2	109,6
Sentyabr	100,4	112,5	100,1	109,6
III rüb	101,9	112,8	101,3	110,0
Oktyabr	100,3	112,4	100,2	109,6
Noyabr	100,3	112,1	100,0	109,6
Dekabr	100,2	111,6	100,0	109,3
IV rüb	100,8	108,9	100,3	108,5
2018-ci il				
Yanvar	100,2	105,1	99,2	103,9
Fevral	100,1	104,7	99,9	103,3
Mart	100,0	104,3	100,1	102,9
I rüb	100,5	104,3	99,2	102,9

Qiymətləri dövlət tərəfindən tənzimlənən məhsullar və xidmətlər, həmçinin mövsümi xarakter daşıyan kənd təsərrüfatı məhsulları nəzərə alınmadan hesablanan və bazis inflyasiyası kimi qəbul edilmiş istehlak qiymətlərinin bazis indeksi 2018-ci ilin yanvar-mart aylarında 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 103,1 faiz təşkil etmişdir.

Qrafik 21

İstehlak qiymətləri indeksi və istehlak qiymətlərinin bazis indeksinin dəyişməsi (əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

2018-ci ilin mart ayında ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının qiymətləri fevral ayına nisbətən 0,5 faiz, 2018-ci ilin yanvar-mart aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən isə 4,5 faiz bahalaşmışdır.

**Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının
qiymət indeksləri**

	2018-ci ilin mart ayı 2018-ci ilin fevral ayına nisbətən, faizlə	2018-ci ilin yanvar-mart ayları 2017-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2017-ci ilin yanvar-mart ayları 2016-cı ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Çörək məmulatları və yarmalar	99,8	98,5	111,7
Ət məhsulları	99,2	105,0	123,0
Balıq məhsulları	101,4	102,8	113,1
Süd məhsulları, pendir və yumurta	100,1	106,5	110,1
Yağ və piylər	100,0	109,3	116,8
Meyvələr	102,8	110,7	120,2
Tərəvəzlər	101,8	109,5	118,0
Qənd, cəm, bal, şokolad və konfetlər	99,9	96,5	117,8
Digər kateqoriyalara aid edilməyən ərzaq məhsulları	100,0	102,1	117,8
Qəhvə, çay, kakao	100,3	104,2	117,4
Mineral sular, sərinləşdirici içkilər və şirələr	100,0	101,6	111,6
Araq, brendi (konyak)	100,0	101,6	105,7
Tütün məmulatları	100,0	84,7	97,8

2018-ci ilin mart ayında qeyri-ərzaq məhsullarının qiymətləri fevral ayına nisbətən sabit qalmış, 2018-ci ilin yanvar-mart aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən isə 4,3 faiz bahalaşmışdır.

Qeyri-ərzaq məhsullarının qiymət indeksləri

	2018-ci ilin mart ayı 2018-ci ilin fevral ayına nisbətən, faizlə	2018-ci ilin yanvar-mart ayları 2017-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2017-ci ilin yanvar- mart ayları 2016-cı ilin yanvar- mart aylarına nisbətən, faizlə
Parçalar	100,2	107,9	122,6
Geyim	99,7	103,9	118,8
Ayaqqabı	99,6	102,7	120,2
İnşaat materialları	100,2	103,3	110,1
Mebel və ev əşyaları	100,1	103,3	108,2
Xalça və digər döşəmə örtükləri	100,2	109,1	117,9
Məişət cihazları	99,9	101,6	109,8
Kiçik elektrik cihazları	100,1	102,1	113,0
Şüşə məmulatları, yemək qabları və əşyaları	100,2	103,8	118,9
Evə qulluq etmək üçün lazım olan məhsullar (mebellərə qulluq etmək, unitaz və vannaların təmizlənməsi, qabların yuyulması üçün vasitələr və s.)	100,0	102,0	114,5
Dərmanlar	100,0	100,0	113,2
Müalicə ləvazimatları və cihazları	100,3	105,4	111,5
Minik avtomobilləri	100,0	99,4	110,1
Velosipedlər	100,3	106,5	115,2
Minik avtomobilləri üçün ehtiyat hissələri	100,2	103,4	112,3
Yanacaq məhsulları (benzin və dizel yanacağı)	100,0	116,4	100,0
Telefon aparatları	100,0	99,3	110,1
Foto-kino avadanlıqları və optik cihazlar	99,9	99,5	110,7

	2018-ci ilin mart ayı 2018-ci ilin fevral ayına nisbətən, faizlə	2018-ci ilin yanvar-mart ayları 2017-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2017-ci ilin yanvar- mart ayları 2016-cı ilin yanvar- mart aylarına nisbətən, faizlə
Məlumatın işlənməsi üçün avadanlıqlar (kalkulyator, fərdi kompüter, noutbuk, planşet)	99,8	101,1	107,7
Oyuncaqlar	100,0	104,9	117,1
Açıq havada idman, turizmlə məşğul olmaq və istirahət etmək üçün əşyalar	100,0	105,5	113,4
Kitablar	100,0	101,8	107,4
Qəzetlər və dövri nəşrlər	100,0	101,8	103,1
Dəftərxana və şəkil çəkmək üçün ləvazimat	100,2	103,1	117,7
Şəxsi gigiyena əşyaları və elektrik cihazları (saç qurutmaq üçün fenlər)	100,1	103,4	117,7
Zərgərlik məmulatları	99,8	103,2	114,8
Sair şəxsi istifadə əşyaları	100,0	104,6	114,2

2018-ci ilin mart ayında əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin qiymətləri fevral ayına nisbətən 0,1 faiz, 2018-ci ilin yanvar-mart aylarında isə əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 2,9 faiz bahalaşmışdır.

Cədvəl 43

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin qiymət indeksləri

	2018-ci ilin mart ayı 2018-ci ilin fevral ayına nisbətən, faizlə	2018-ci ilin yanvar-mart ayları 2017-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2017-ci ilin yanvar- mart ayları 2016-cı ilin yanvar- mart aylarına nisbətən, faizlə
Paltarların təmizlənməsi, təmiri və kirayəsi	100,2	103,8	108,0
Ayaqqabıların təmiri	100,0	102,8	106,6
İcarəçi tərəfindən ödənilmiş icarə haqqı	100,0	106,7	113,2

REAL SEKTOR

...ardı

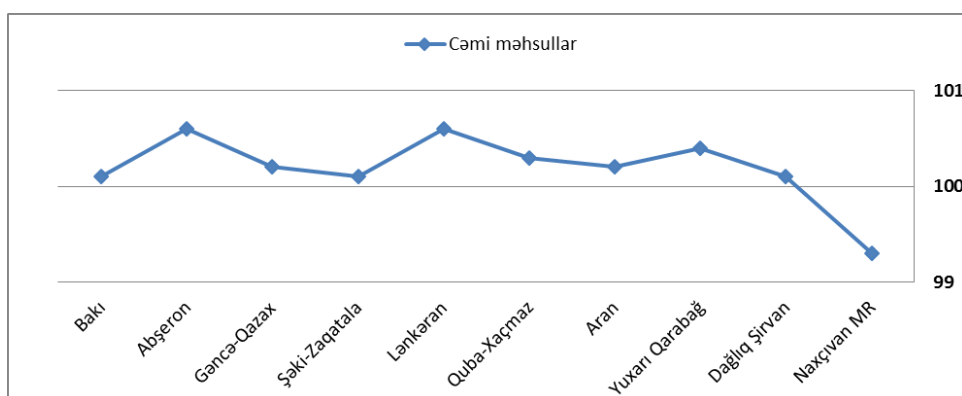
	2018-ci ilin mart ayı 2018-ci ilin fevral ayına nisbətən, faizlə	2018-ci ilin yanvar-mart ayları 2017-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2017-ci ilin yanvar-mart ayları 2016-cı ilin yanvar- mart aylarına nisbətən, faizlə
Soyuq su təchizatı	100,0	100,0	117,9
Zibilin daşınması	100,0	100,0	100,0
Kanalizasiya xidməti	100,0	100,0	250,0
Elektrik enerjisi təchizatı	100,0	100,0	133,3
Təbii qaz təchizatı	100,0	111,6	100,0
Mərkəzi isitmə xidməti	100,0	100,0	100,0
Məbel, ev əşyaları və döşəmə örtüklərinin təmiri	100,0	102,5	110,2
Məişət cihazlarının təmiri	100,0	102,3	108,8
Ev və məişət xidmətləri	100,0	103,5	113,3
Tibbi xidmətlər	100,0	101,2	107,0
Stomatoloji xidmətlər	100,0	102,0	109,2
Xəstəxana xidmətləri	100,0	103,7	104,9
Avtomobillərin təmiri	100,0	101,3	110,7
Nəqliyyat vasitələri ilə bağlı digər xidmətlər	100,1	101,4	100,5
Dəmir yolu ilə sərnişindəşımaya xidməti	98,8	116,5	108,9
Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişindəşımaya xidməti	100,0	101,0	100,4
Hava nəqliyyatı ilə sərnişindəşımaya xidməti	101,0	108,6	112,2
Dəniz nəqliyyatı ilə sərnişindəşımaya xidməti	100,0	92,6	116,3
Poçt xidmətləri	100,0	100,0	100,0
Telefon rabitəsi xidmətləri	100,0	97,7	100,0
Kompleks istirahətin təşkili üzrə xidmətlər	101,0	100,7	110,5
Ödənişli ali təhsil haqqı	100,0	105,8	104,1
Restoran və kafelər tərəfindən yeməklə təmin edilmə xidmətləri	100,0	104,2	110,6
Məhmanxana xidməti	100,2	100,9	103,8
Bərbərxana və kosmetik xidmətlər	99,9	103,4	108,1
Nəqliyyat vasitələrinin sığortası haqqı	100,0	100,0	100,0

Ölkənin iqtisadi rayonları üzrə 2018-ci ilin mart ayında istehlak qiymətləri indeksləri (əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

	Cəmi məhsullar və xidmətlər üzrə	Ərzaq məhsulları, içkilər, tütün	Qeyri-ərzaq məhsulları	Xidmətlər
Bakı şəhəri	100,1	100,4	99,6	100,1
Abşeron	100,6	101,3	100,0	100,0
Gəncə-Qazax	100,2	100,5	100,0	100,0
Şəki-Zaqatala	100,1	100,3	99,9	100,0
Lənkəran	100,6	101,5	100,0	100,0
Quba-Xaçmaz	100,3	100,9	99,8	100,0
Aran	100,2	100,5	100,1	100,0
Yuxarı Qarabağ	100,4	100,9	100,0	100,0
Dağlıq Şirvan	100,1	100,2	100,0	100,0
Naxçıvan Muxtar Respublikası	99,3	99,0	99,0	100,0

Qrafik 22

İqtisadi rayonlar üzrə istehlak qiymətləri indeksləri (əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri. 2018-ci ilin mart ayında sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri əvvəlki ayla müqayisədə 0,9 faiz, o cümlədən mədənçıxarma sənayesi üzrə 1,2 faiz, emal sənayesi üzrə 0,6 faiz bahalaşmış, elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı sahələri üzrə isə dəyişiklik baş verməmişdir.

Cədvəl 45

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri

	2018-ci ilin mart ayı 2018-ci ilin fevral ayına nisbətən, faizlə	2018-ci ilin yanvar-mart ayları 2017-ci ilin yanvar- mart aylarına nisbətən, faizlə
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi	100,9	118,8
Mədənçıxarma sənayesi	101,2	120,9
Emal sənayesi	100,6	114,0
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	100,0	135,5
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	100,0	100,0

Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri. 2018-ci ilin mart ayında fevral ayına nisbətən kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətləri 1,0 faiz, heyvandarlıq məhsullarının istehsalçı qiymətləri 2,0 faiz ucuzlaşmış, bitkiçilik məhsullarının istehsalçı qiymətləri isə 0,3 faiz bahalaşmışdır.

Ay ərzində balıq və sair balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymətləri 4,7 faiz bahalaşmış, meşə təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətləri isə sabit qalmışdır.

Cədvəl 46

Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri

	2018-ci ilin mart ayı 2018-ci ilin fevral ayına nisbətən, faizlə	2018-ci ilin yanvar-mart ayları 2017-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Kənd təsərrüfatı məhsulları	99,0	106,4
bitkiçilik məhsulları	100,3	106,6
heyvandarlıq məhsulları	98,0	106,2
Meşə təsərrüfatı məhsulları	100,0	101,5
Balıq və sair balıqçılıq məhsulları	104,7	107,9

Nəqliyyat, poçt və rabitə qiymətləri indeksləri. 2018-ci ilin mart ayında nəqliyyat xidmətlərinin qiymətləri əvvəlki ayla müqayisədə 0,1 faiz, o cümlədən yükdaşıma xidmətlərinin qiymətləri 0,1 faiz, sərnişindaşıma xidmətlərinin qiymətləri isə 0,5 faiz bahalaşmışdır.

Ay ərzində poçt, kuryer və rabitə xidmətlərinin qiymətlərində əvvəlki ayla müqayisədə dəyişiklik müşahidə olunmamışdır.

Nəqliyyat, poçt və rabitə qiymətləri indeksi

	2018-ci ilin mart ayı 2018-ci ilin fevral ayına nisbətən, faizlə	2018-ci ilin yanvar-mart ayları 2017-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Nəqliyyat xidmətlərinin qiymət indeksi	100,1	96,6
Yükdaşıma nəqliyyatı xidməti	100,1	95,0
Sərnişindaşıma nəqliyyatı xidməti	100,5	106,8
Poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	100,0
Rabitə xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	99,7

Kredit qoyuluşları

Mərkəzi Bankın təqdim etdiyi məlumatlara görə, 2018-ci il mart ayının 1-nə ölkənin bank və digər kredit təşkilatlarının kredit portfeli milli valyuta ekvivalentində 11561,1 milyon manat təşkil etmişdir. Ümumi kredit portfelinin 9415,6 milyon manatı və ya 81,4 faizi uzunmüddətli kreditlərin payına düşmüşdür.

Kreditlərin 96,4 faizi banklar, 3,6 faizi isə bank olmayan kredit təşkilatları və kredit ittifaqları tərəfindən verilmişdir.

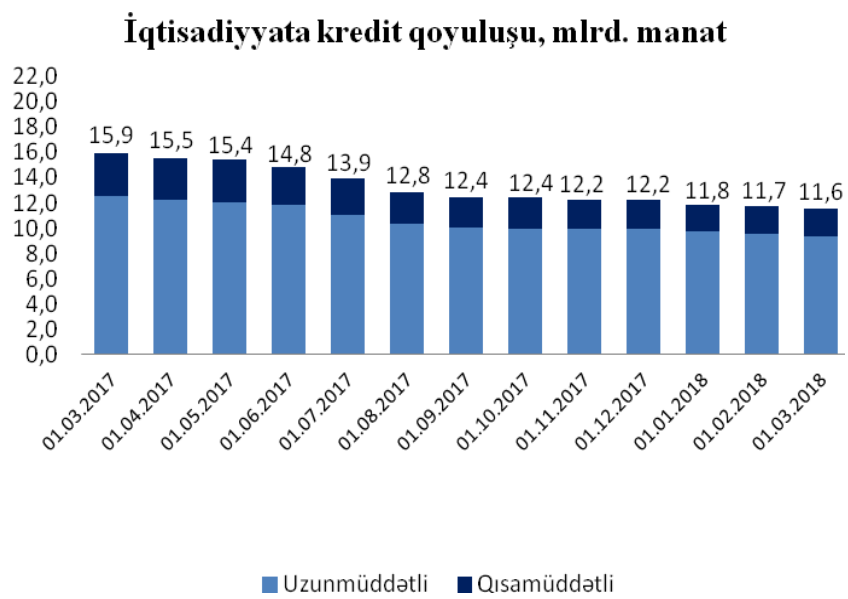
Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği 1700,9 milyon manata çatmış və ümumi kredit portfelinin 14,7 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 48

İqtisadiyyata kredit qoyuluşu

	2018-ci il martın 1-i vəziyyətinə, milyon manat	Əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən, faizlə
Kredit qoyuluşları – cəmi	11561,1	72,8
<i>o cümlədən:</i>		
qısamüddətli	2145,5	64,0
uzunmüddətli	9415,6	75,2
Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlər	1700,9	109,3
Kreditlərin ümumi həcmində vaxtı keçmiş kreditlərin xüsusi çəkisi, %-lə	14,7	-

Qrafik 23

Məşğulluq və işsizlik

2018-ci il aprelin 1-i vəziyyətinə ilkin məlumatlara əsasən iqtisadi fəal əhalinin sayı 5075,9 min nəfər olmuş, onlardan 4823,4 min nəfərini məşğul əhali təşkil etmişdir.

Cari il martın 1-i vəziyyətinə müddə ilə işləyənlərin sayı 1516,5 min nəfər, o cümlədən iqtisadiyyatın dövlət sektorunda 887,9 min nəfər, qeyri-dövlət sektorunda isə 628,6 min nəfər təşkil etmişdir. İqtisadiyyatın neft sektorunda 33,5 min nəfər, qeyri-neft sektorunda isə 1483,0 min nəfər çalışmışdır.

Müəssisə və təşkilatlarda müddə ilə çalışan işçilərin 22,4 faizi məhsul istehsalı sahələrində, o cümlədən 6,6 faizi emal sənayesində, 6,0 faizi tikintidə, 3,2 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq sahələrində, 2,6 faizi su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı, 2,2 faizi mədənçıxarma sənayesində, 1,8 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sahələrində məşğul olmuşdur.

Xidmət sahəsində işləyənlərin 21,9 faizi təhsil, 19,2 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 8,6 faizi əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, 7,2 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, 4,7 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 3,6 faizi istirahət, əyləncə və incəsənət, 3,4 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, 1,8 faizi inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, 1,6 faizi informasiya və rabitə, 1,6 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 1,5 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,4 faizi daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar və 1,1 faizi digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi sahələrində çalışmışlar.

**2018-ci il mart ayının 1-i vəziyyətinə iqtisadi fəaliyyət
və mülkiyyət növləri üzrə muzzla işləyən işçilərin sayı
(min nəfər)**

İqtisadi fəaliyyət növləri	Cəmi	o cümlədən	
		dövlət	qeyri-dövlət
Ölkə üzrə – cəmi	1 516,5	887,9	628,6
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	48,3	29,3	19,0
Mədənçıxarma sənayesi	33,3	13,3	20,0
Emal sənayesi	100,8	19,3	81,5
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	27,4	26,9	0,5
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	39,0	35,8	3,2
Tikinti	91,1	28,3	62,8
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	291,5	1,3	290,2
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	70,5	49,1	21,4
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	22,9	1,0	21,9
İnformasiya və rabitə	25,0	15,7	9,3
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	23,7	4,5	19,2
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	21,8	15,0	6,8
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	51,3	33,7	17,6
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	27,2	14,9	12,3
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	108,5	102,2	6,3
Təhsil	332,1	323,7	8,4
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	130,6	120,0	10,6
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	54,7	51,3	3,4
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	16,8	2,6	14,2

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş iş saatlarının miqdarı 152,3 saat təşkil etmişdir.

Cədvəl 50

**2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında iqtisadi fəaliyyət
növləri üzrə bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş
iş saatlarının miqdarı**

İqtisadi fəaliyyət növləri	İş saatlarının miqdarı
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	151,2
Mədəncıxarma sənayesi	155,0
Emal sənayesi	151,9
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	155,1
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	155,4
Tikinti	152,4
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	158,2
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	148,6
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	156,7
İnformasiya və rabitə	154,2
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	153,1
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	153,2
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	150,7
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	150,3
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	157,0
Təhsil	146,7
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	148,9
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	153,9
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	147,8

2018-ci il aprel ayının 1-i vəziyyətinə məşğulluq xidməti orqanları tərəfindən ölkə üzrə rəsmi işsiz statusu verilmiş şəxslərin sayı 37,3 min nəfər olmuş, onların 36,6 faizini qadınlar təşkil etmişdir. İşsizlik müavinətinin orta məbləği 360,0 manat olmuşdur.

**Məşğulluq xidməti orqanları tərəfindən işsiz statusu
verilmiş şəxslərin və işsizlik müavinəti alanların sayı
(1 aprel 2018-ci il vəziyyətinə)**

	İşsiz statusu olan şəxslər, nəfər	onlardan işsizlik müavinəti alanlar
Ölkə üzrə – cəmi	37 291	5 501
Bakı şəhəri – cəmi	19 140	3 089
Abşeron iqtisadi rayonu – cəmi	1 964	396
o cümlədən:		
Xızı rayonu	69	13
Abşeron rayonu	646	128
Sumqayıt şəhəri	1 249	255
Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu – cəmi	2 475	413
o cümlədən:		
Gəncə şəhəri	793	94
Qazax rayonu	428	95
Ağstafa rayonu	149	20
Tovuz rayonu	226	28
Şəmkir rayonu	321	39
Gədəbəy rayonu	152	1
Daşkəsən rayonu	5	1
Samux rayonu	59	16
Göygöl rayonu	92	9
Goranboy rayonu	188	94
Naftalan şəhəri	62	16
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu – cəmi	1 096	195
o cümlədən:		
Balakən rayonu	241	37
Zaqatala rayonu	182	46
Qax rayonu	123	31
Şəki şəhəri	329	39
Oğuz rayonu	91	24
Qəbələ rayonu	130	18
Lənkəran iqtisadi rayonu – cəmi	1 175	139
o cümlədən:		
Astara rayonu	94	4
Lənkəran şəhəri	408	81
Lerik rayonu	54	9
Yardımlı rayonu	58	7

REAL SEKTOR

...ardı...

	İşsiz statusu olan şəxslər, nəfər	onlardan işsizlik müavinəti alanlar
Masallı rayonu	191	23
Cəlilabad rayonu	370	15
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu – cəmi	1 173	135
o cümlədən:		
Qusar rayonu	95	15
Xaçmaz rayonu	162	28
Quba rayonu	508	37
Şabran rayonu	222	14
Siyəzən rayonu	186	41
Aran iqtisadi rayonu – cəmi	6 777	690
o cümlədən:		
Göyçay rayonu	598	58
Beyləqan rayonu	182	39
Ağcabədi rayonu	331	16
Bərdə rayonu	1 220	42
Neftçala rayonu	400	39
Biləsuvar rayonu	234	35
Salyan rayonu	124	20
Yevlax şəhəri	178	26
Mingəçevir şəhəri	1 371	46
Ağdaş rayonu	66	12
Ucar rayonu	55	8
Zərdab rayonu	56	8
Kürdəmir rayonu	362	19
İmişli rayonu	190	40
Saatlı rayonu	125	61
Sabirabad rayonu	292	25
Hacıqabul rayonu	650	151
Şirvan şəhəri	343	45
Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonu – cəmi	1 528	140
o cümlədən:		
Cəbrayıl rayonu	355	62
Füzuli rayonu	16	3
Ağdam rayonu	756	26
Tərtər rayonu	277	25
Xocalı rayonu	33	6
Şuşa rayonu	46	12
Xocavənd rayonu	45	6
Xankəndi şəhəri	-	-

REAL SEKTOR

... sonu

	İşsiz statusu olan şəxslər, nəfər	onlardan işsizlik müavinəti alanlar
Kəlbəcər-Laçın iqtisadi rayonu – cəmi	1 314	190
o cümlədən:		
Kəlbəcər rayonu	893	38
Laçın rayonu	97	59
Qubadlı rayonu	226	82
Zəngilan rayonu	98	11
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu – cəmi	649	114
o cümlədən:		
Qobustan rayonu	55	45
İsmayilli rayonu	266	7
Ağsu rayonu	143	10
Şamaxı rayonu	185	52
Naxçıvan Muxtar Respublikası – cəmi	-	-

Dövlət büdcəsi

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 10,1 faiz artaraq 2609,6 milyon manata, xərcləri isə 12,7 faiz artaraq 2469,6 milyon manata çatmışdır. Büdcənin icrasında yaranmış 140,0 milyon manatlıq profisit ümumi daxili məhsulun 1,2 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 52

Dövlət büdcəsinin gəlirləri

	İcra, milyon manat		2018-ci ilin yanvar-fevralı 2017-ci ilin yanvar- fevralına nisbətən, faizlə
	2018-ci ilin yanvar- fevral ayları	2017-ci ilin yanvar- fevral ayları	
Gəlirlər – cəmi	2609,6	2370,5	110,1
o cümlədən:			
Fiziki şəxslərin gəlir vergisi	142,5	131,9	108,0
Hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi	358,1	309,5	115,7
Torpaq vergisi	6,1	6,5	93,8
Əmlak vergisi	23,7	23,1	102,6
Əlavə dəyər vergisi	544,3	459,6	118,4
Sadələşdirilmiş vergi	65,4	44,9	145,7
Aksiz	63,7	110,6	57,6
Yol vergisi	18,2	15,6	116,7
Mədən vergisi	15,7	19,6	80,1
Xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər	152,9	147,2	103,9
Digər daxilolmalar	1219,0	1102,0	110,6

Daxilolmaların 20,9 faizi əlavə dəyər vergisi, 13,7 faizi hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi, 5,9 faizi xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər, 5,5 faizi fiziki şəxslərin gəlir vergisi, 2,5 faizi sadələşdirilmiş vergi, 2,4 faizi aksizlər, 2,4 faizi

DÖVLƏT SEKTORU

vergilərin digər növləri, 46,7 faizi isə vergi olmayan gəlirlər hesabına təmin edilmişdir.

Cədvəl 53

Dövlət büdcəsinin xərcləri

	İcra, milyon manat		2018-ci ilin yanvar-fevralı 2017-ci ilin yanvar-fevralına nisbətən, faizlə
	2018-ci ilin yanvar- fevral ayları	2017-ci ilin yanvar- fevral ayları	
Xərclər – cəmi	2469,6	2191,7	112,7
o cümlədən:			
Ümumi dövlət xidmətləri	490,6	323,9	151,5
<i>ondan:</i>			
beynəlxalq təşkilatlara üzvlük haqqı	76,3	102,6	74,4
Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq - mühafizə və prokurorluq orqanları	139,4	146,6	95,1
Təhsil	239,3	157,1	152,3
Səhiyyə	51,5	67,9	75,8
Sosial müdafiə və sosial təminat	452,2	397,7	113,7
Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi və digər kateqoriyalara aid edilməyən sahədə fəaliyyət	27,1	25,4	106,7
İqtisadiyyatın maliyyələşdirilməsi	527,7	627,5	84,1
o cümlədən:			
mənzil və kommunal təsərrüfatı	24,1	16,3	147,9
kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq, ovçuluq və ətraf mühitin mühafizəsi	31,2	29,8	104,7
sənaye, tikinti və faydalı qazıntılar	378,4	570,5	66,3
nəqliyyat və rabitə	41,3	4,3	9,6 dəfə
yanacaq və enerji	0,6	0,6	100,0
iqtisadi fəaliyyət	52,1	6,0	8,7 dəfə
Digər xərclər	541,8	445,6	121,6
Profisit	140,0	178,8	-

Büdcə vəsaitlərinin 21,4 faizi iqtisadiyyatın inkişafı və tənzimlənməsinin, 19,9 faizi ümumi dövlət xidmətləri, 18,3 faizi

sosial müdafiə və sosial təminat, 11,8 faizi təhsil və səhiyyə sahələrinin, 28,6 faizi isə digər sahələrin maliyyələşdirilməsinə xərclənmişdir.

Cədvəl 54

Büdcə gəlirlərinin strukturu, faizlə

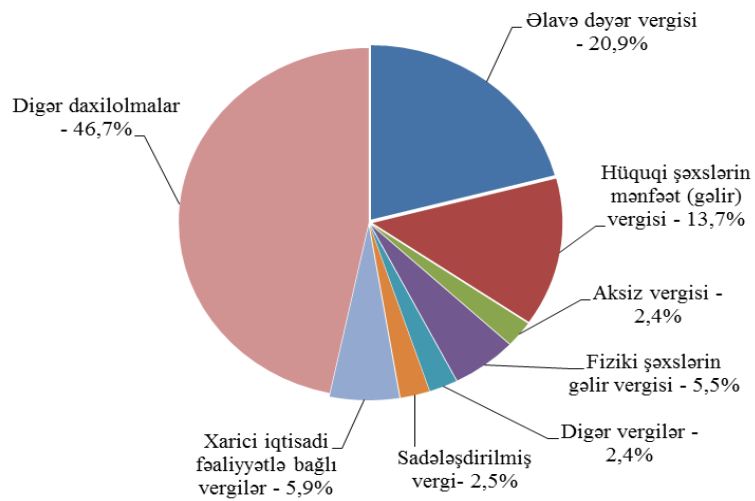
	Cəmi	ÜDM-də
<i>Gəlirlər – cəmi</i>	100,0	22,6
o cümlədən:		
Fiziki şəxslərin gəlir vergisi	5,5	1,2
Hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi	13,7	3,1
Torpaq vergisi	0,2	0,1
Əmlak vergisi	0,9	0,2
Əlavə dəyər vergisi	20,9	4,7
Sadələşdirilmiş vergi	2,5	0,6
Aksiz	2,4	0,5
Yol vergisi	0,7	0,2
Mədən vergisi	0,6	0,1
Xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər	5,9	1,3
Digər daxilolmalar	46,7	10,6

Büdcə xərclərinin strukturu, faizlə

	Cəmi	ÜDM-də
Xərclər – cəmi	100,0	21,4
o cümlədən:		
Ümumi dövlət xidmətləri	19,9	4,3
ondan:		
beynəlxalq təşkilatlara üzvlük haqqı	3,1	0,7
Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq - mühafizə və prokurorluq orqanları	5,6	1,2
Təhsil	9,7	2,1
Səhiyyə	2,1	0,4
Sosial müdafiə və sosial təminat	18,3	3,9
Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi və digər kateqoriyalara aid edilməyən sahədə fəaliyyət	1,1	0,2
İqtisadiyyatın maliyyələşdirilməsi	21,4	4,6
o cümlədən:		
mənzil və kommunal təsərrüfatı	1,0	0,2
kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq, ovçuluq və ətraf mühitin mühafizəsi	1,3	0,3
sənaye, tikinti və faydalı qazıntılar	15,3	3,3
nəqliyyat və rabitə	1,7	0,4
yanacaq və enerji	0,02	0,01
iqtisadi fəaliyyət	2,1	0,4
Digər xərclər	21,9	4,7
Profisit	-	1,2

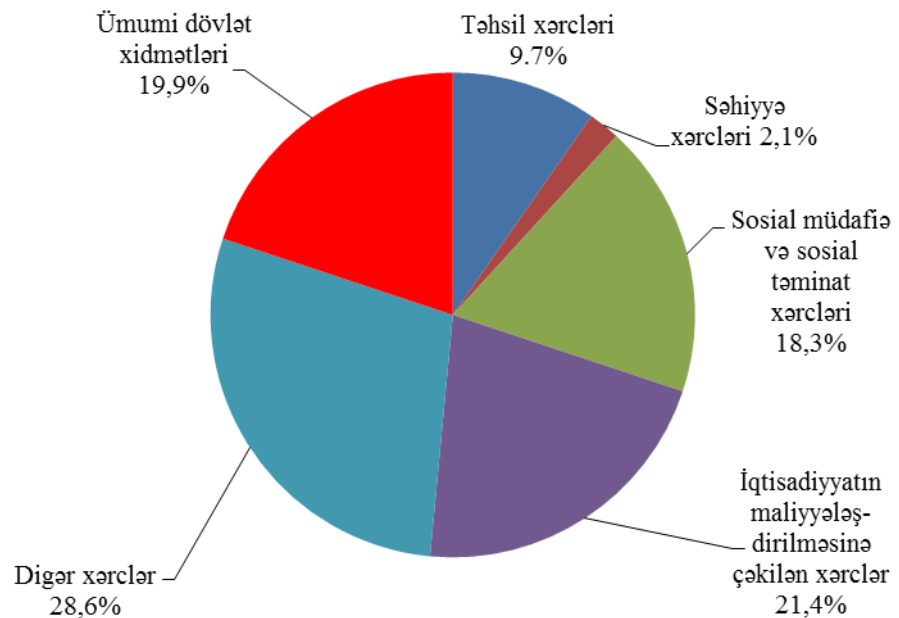
Qrafik 24

**2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında büdcə gəlirlərinin
strukturu**

Qrafik 25

**2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında büdcə xərclərinin
strukturu**

Maliyyə Nazirliyinin təqdim etdiyi operativ məlumatlara əsasən 2018-ci ilin yanvar-mart aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri 4563,0 milyon manat, xərcləri 4408,0 milyon manat təşkil etmiş, büdcənin icrasında 155,0 milyon manatlıq və ya ümumi daxili məhsulun 0,9 faizi qədər profisit yaranmışdır.

Xarici ticarət

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında Azərbaycan Respublikasının hüquqi və fiziki şəxsləri dünyanın 140 ölkəsindəki tərəfdaşları ilə ticarət əməliyyatları həyata keçirmiş, 86 ölkəyə məhsul ixrac olunmuş, 131 ölkədən idxal olunmuşdur.

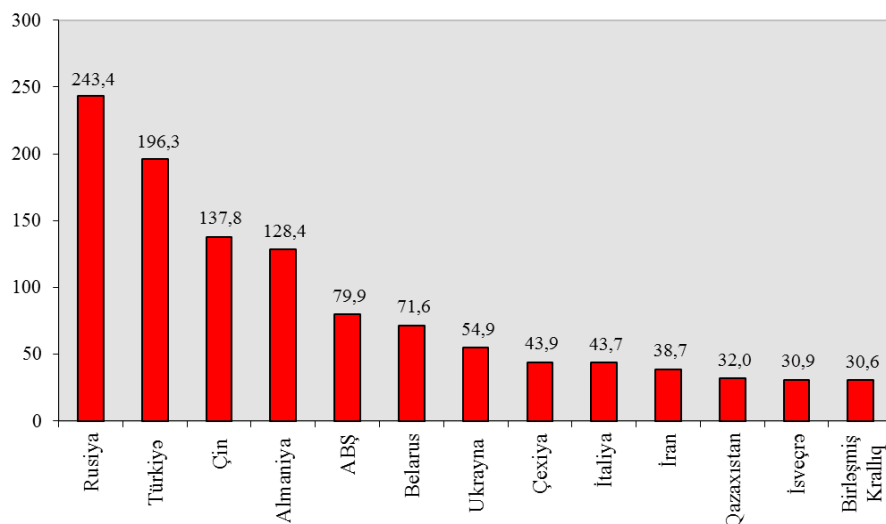
Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla 2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında xarici ticarət dövriyyəsi 4439,0 milyon ABŞ dolları, o cümlədən ixracın dəyəri 2987,5 milyon dollar, idxalın dəyəri 1451,5 milyon dollar təşkil etmiş, nəticədə 1536,0 milyon dollarlıq müsbət ticarət saldosu yaranmışdır.

2017-ci ilin yanvar-fevral ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 31,3 faiz artmış, real ifadədə isə 5,8 faiz, o cümlədən ixrac 5,5 faiz, idxal 6,6 faiz artmışdır. Hesabat dövründə faktiki qiymətlərlə ölkədən 24,4 faiz çox məhsul ixrac olunmuş, idxal edilmiş məhsulların həcmində 48,0 faiz artım müşahidə edilmişdir.

Dövlət Gömrük Komitəsindən daxil olmuş məlumatlara əsasən xarici ticarət dövriyyəsinin 87,2 faizi İtaliya, Rusiya, Almaniya, Türkiyə, İsrail, Çexiya, ABŞ, Çin, İndoneziya, Kanada, Ukrayna, Avstriya, Hindistan, Yunanıstan, Belarus, Gürcüstan, İsveçrə, Portuqaliya və İran ilə aparılmış ticarət əməliyyatlarının payına düşmüşdür.

Ölkəmizə idxal olunmuş məhsulların ümumi dəyərinin 16,8 faizi Rusiyanın, 13,5 faizi Türkiyənin, 9,5 faizi Çinin, 8,8 faizi Almaniyanın, 5,5 faizi ABŞ-ın, 4,9 faizi Belarusun, 3,8 faizi Ukraynanın, hər biri 3,0 faiz olmaqla Çexiya və İtaliyanın, 2,7 faizi İranın, 2,2 faizi Qazaxıstanın, hər biri 2,1 faiz olmaqla İsveçrə və Birləşmiş Krallığın, 1,8 faizi Yaponiyanın, hər biri 1,7 faiz olmaqla Türkmənistan və Koreyanın, 1,3 faizi Fransanın, 1,2 faizi Malayziyanın, 14,4 faizi isə digər ölkələrin payına düşmüşdür.

**2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında idxalda daha çox paya
malik olan ölkələr üzrə idxalın dəyəri**
(milyon ABŞ dolları ilə)

İdxalda maşın, mexanizm, elektrik aparatları, avadanlıqlar və onların hissələri, ərzaq məhsulları, qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, nəqliyyat vasitələri və onların hissələri, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatlar, əczaçılıq məhsulları, oduncaq və ondan hazırlanan məmulatlar, mebel və onun hissələri, tütün məmulatlarının dəyəri üstünlük təşkil etmişdir.

İdxalın 52,3 faizini avtomobil, 30,7 faizini dəmir yolu, 12,5 faizini hava, 3,9 faizini dəniz nəqliyyatı ilə gətirilmiş, 0,6 faizini isə boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəql edilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

2017-ci ilin yanvar-fevral ayları ilə müqayisədə 2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında buğda idxalı 70,9 faiz, bitki yağları – 48,9 faiz, təzə meyvə – 54,5 faiz, çay – 39,6 faiz, mal əti – 31,4 faiz, quş əti və onun əlavə məhsulları – 50,0 faiz, qara metallardan borular – 2,2 dəfə, minik avtomobilləri – 2,2 dəfə, mineral gübrələr – 75,3 faiz, qara metallardan çubuqlar – 85,5

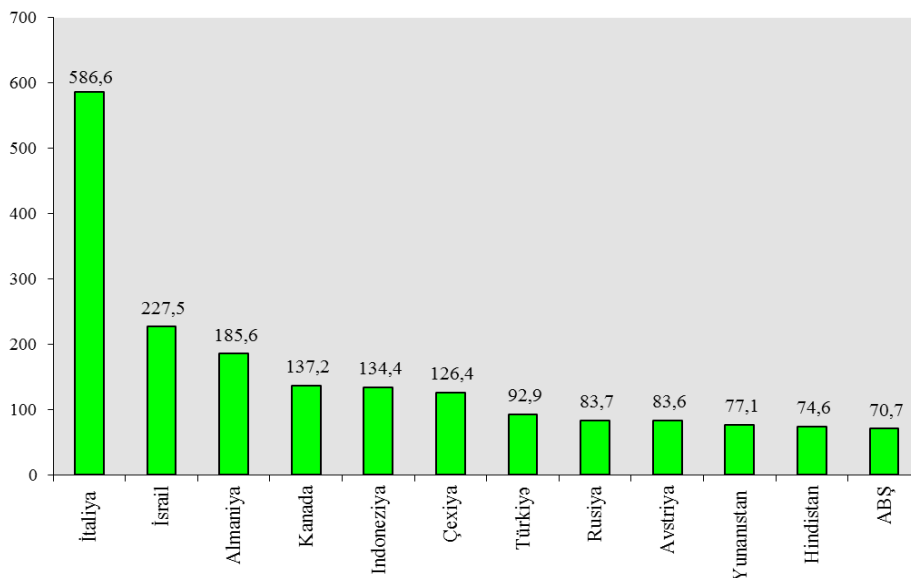
faiz, mebel – 24,8 faiz, rezin şinlər – 21,4 faiz, hesablama maşınları, blok və qurğuları – 58,8 faiz, polietilen – 82,4 faiz, qara metallardan küncüklər – 10,8 faiz, paltaryuyan maşınlar – 61,0 faiz, yük avtomobilləri – 30,9 faiz, məişət kondisionerləri – 32,6 faiz, sement və sement klinkerləri – 3,0 dəfə, məişət soyuducuları – 3,2 dəfə, avtobuslar – 2,2 dəfə artmış, siqaret – 20,9 faiz, kərə yağı, digər süd yağları və pastaları idxalı isə 29,2 faiz, xam şəkər və şəkər – 70,5 faiz, kartof – 18,8 faiz, təzə tərəvəz – 54,3 faiz, polad prokatı – 4,6 faiz azalmışdır.

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında ölkəyə 1867 ədəd minik avtomobili, 182 ədəd yük avtomobili, 11 ədəd avtobus idxal olunmuşdur.

İxracın 26,5 faizini İtaliyaya, 10,3 faizini İsrailə, 8,4 faizini Almaniyaya, 6,2 faizini Kanadaya, 6,1 faizini İndoneziyaya, 5,7 faizini Çexiyaya, 4,2 faizini Türkiyəyə, hər biri 3,8 faiz olmaqla Rusiya və Avstriyaya, 3,5 faizini Yunanıstana, 3,4 faizini Hindistana, 3,2 faizini ABŞ-a, 2,6 faizini Gürcüstana, 2,3 faizini Ukraynaya, 2,0 faizini Portuqaliyaya, 1,4 faizini Tunisə, 1,2 faizini İsveçrəyə, 0,9 faizini Əfqanıstana, qalan 4,5 faizini isə digər ölkələrə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

Qrafik 27

**2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında ixracda daha çox paya
malik olan ölkələr üzrə ixracın dəyəri**
(milyon ABŞ dolları ilə)

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında ixracın 85,2 faizini boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəql edilmiş, 6,9 faizini avtomobil, 3,6 faizini hava, 3,3 faizini dəmir yolu, 1,0 faizini dəniz nəqliyyatı ilə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

İxracın strukturunda xam neft, təbii qaz, neft məhsulları, meyvə-tərəvəz, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatlar, alüminium və ondan hazırlanan məmulatlar, qara metallardan hazırlanan məmulatlar, pambıq lifi və ipliyi, kimya sənayesi məhsulları, qabığı təmizlənmiş meşə fındığı, bitki yağları, şəkər, alkoqollu, alkoqolsuz içkilərin payı üstünlük təşkil etmişdir.

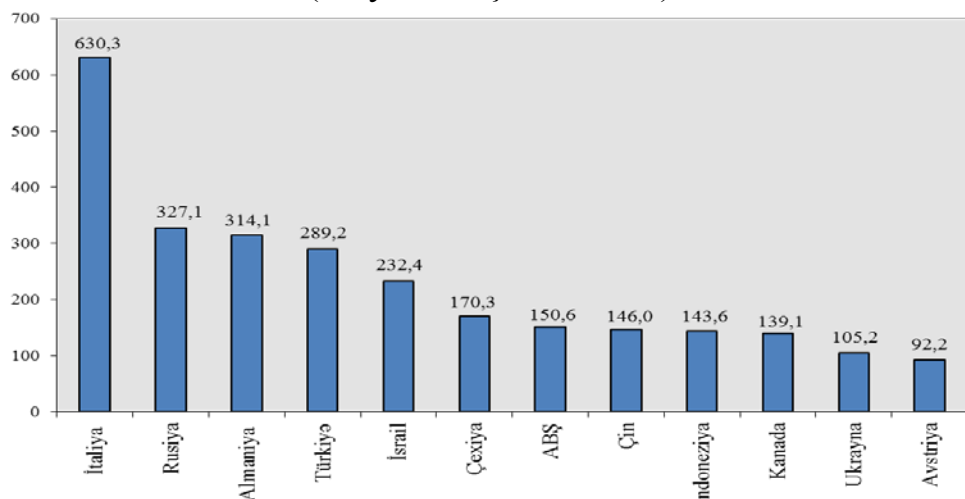
2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında 2017-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə mühüm məhsul növlərindən təzə meyvə ixracı 70,2 faiz, təzə tərəvəz – 14,2 faiz, tütün – 25,1 faiz, şəkər – 2,4 faiz, meyvə və tərəvəz şirələri – 23,5 faiz, çay – 6,6 faiz, meyvə və tərəvəz konservləri – 10,9 faiz, təbii üzüm şrabları və üzüm suslosu – 95,0 faiz, marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar –

2,1 faiz, kartof – 8,9 dəfə, polietilen – 15,4 faiz, qara metallardan borular – 1,8 faiz, pambıq ipliği – 36,2 faiz artmış, bitki yağları ixracı isə 41,4 faiz, emal olunmamış alüminium – 23,5 faiz, pambıq lifi – 39,1 faiz, bentonit gili – 22,4 faiz, qara metallardan yarımfabrikatlar – 65,8 faiz azalmışdır.

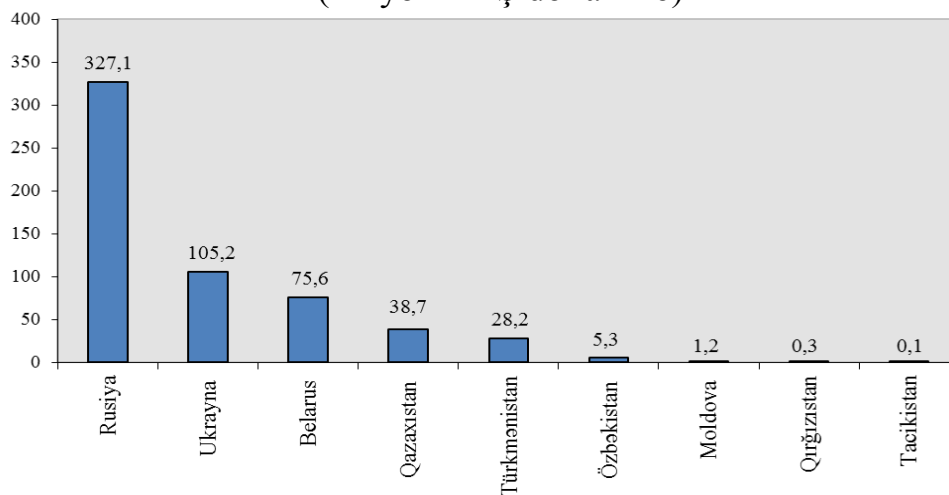
2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında qeyri-neft məhsullarının ixracı 2017-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə faktiki qiymətlərlə 37,3 faiz, real ifadədə isə 35,8 faiz artaraq 241,7 milyon dollara bərabər olmuşdur.

Qrafik 28

**2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında xarici ticarət
dövriyyəsində daha çox paya malik olan
ölkələr üzrə ticarət dövriyyəsi
(milyon ABŞ dolları ilə)**

**2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında MDB üzvü dövlətləri
ilə ticarət dövriyyəsi
(milyon ABŞ dolları ilə)**

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında ölkəmizə 18,9 milyon dollarlıq humanitar və texniki yardım şəklində müxtəlif məhsullar daxil olmuşdur.

Təsərrüfat subyektlərinin xarakteristikası

2018-ci il yanvar-mart ayları ərzində müəssisə və təşkilatların sayı 2,3 faiz artaraq, 2018-ci il aprel 1-i vəziyyətinə 121325 olmuşdur.

Artım iqtisadiyyatın “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi”, “İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi”, “Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı”, “Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə”, “İnformasiya və rabitə”, “Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı”, “İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət” və “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət” sahələrində nəzərəcarpacaq dərəcədə olmuşdur.

Cədvəl 56

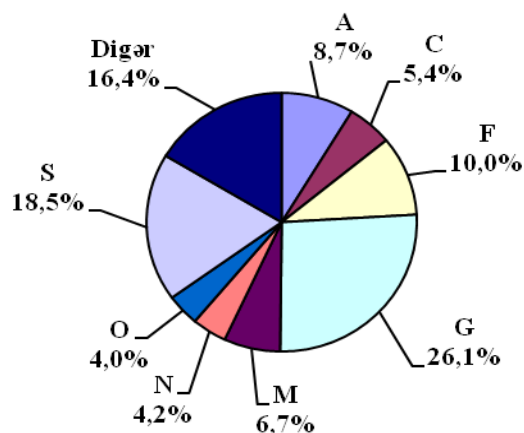
İqtisadi fəaliyyət növləri üzrə təsərrüfat subyektlərinin sayı

Fəaliyyət növünün		01.04.2018-ci il vəziyyətinə müəssisə və təşkilatların sayı		Ümumi saya görə, %-lə	01.01.2018-ci il vəziyyətinə olan müəssisə və təşkilatların sayına görə, %-lə
hərflər işarəsi	Adı	Cəmi	o cümlədən kommer- siya təşkilatları		
	CƏMİ	121325	104894	100,0	102,3
A	o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	10520	9779	8,7	100,8
B	Mədənçıxarma sənayesi	839	838	0,7	100,7
C	Emal sənayesi	6562	6548	5,4	101,7
D	Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	314	279	0,2	100,0
E	Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	520	399	0,4	104,0
F	Tikinti	12109	12048	10,0	101,8
G	Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	31696	31677	26,1	101,8
H	Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	2380	2357	2,0	102,7
İ	Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	1970	1957	1,6	102,9

Fəaliyyət növünün		01.04.2018-ci il vəziyyətinə müəssisə və təşkilatların sayı		Ümumi sayı görə, %-lə	...ardı 01.01.2018-ci il vəziyyətinə olan müəssisə və təşkilatların sayına görə, %-lə
hərflər işarəsi	Adı	Cəmi	o cümlədən kommersiya təşkilatları		
J	İnformasiya və rabitə	3057	2988	2,5	102,8
K	Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	1659	1593	1,4	101,5
L	Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	1530	1435	1,3	101,5
M	Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	8195	7589	6,7	101,9
N	İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	5062	4900	4,2	104,3
O	Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	4823	0	4,0	99,6
P	Təhsil	3846	1708	3,2	101,7
Q	Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	1842	1317	1,5	101,5
R	İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	1858	1336	1,5	102,5
S	Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	22448	16146	18,5	104,7
U	Toxunulmazlıq hüququ olan təşkilatların fəaliyyəti	95	0	0,1	100,0

“Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri”, “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi”, “Tikinti”, “Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq” və “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət” sahələrində müəssisə və təşkilatların statistik vahidlərin Dövlət reyestrindəki xüsusi çəkisi daha yüksək olmuşdur.

Fəaliyyət növləri üzrə müəssisə və təşkilatların sayının strukturu, yekuna nisbətən

Cədvəl 57

Qeydiyyatda olan müəssisə və təşkilatların sayının iqtisadi fəaliyyət üzrə mülkiyyət növlərinə görə bölgüsü (2018-ci il aprel 1-nə)

Fəaliyyət növləri	Mülkiyyət növlərinə görə									
	Dövlət müəssisələri		Bələdiyyə* müəssisələri		Xüsusi müəssisələr		o cümlədən:			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Xarici müəssisələr		Birgə müəssisələr	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Cəmi	10580	8,7	1707	1,4	109038	89,9	7257	6,0	2218	1,8
o cümlədən:										
A	548	5,2	51	0,5	9921	94,3	93	0,9	82	0,8
B	35	4,2	1	0,1	803	95,7	186	22,2	30	3,6
C	251	3,8	9	0,1	6302	96,0	428	6,5	323	4,9
D	258	82,2	0	0,0	56	17,8	10	3,2	5	1,6
E	210	40,4	3	0,6	307	59,0	20	3,8	21	4,0
F	510	4,2	17	0,1	11582	95,7	1013	8,4	294	2,4

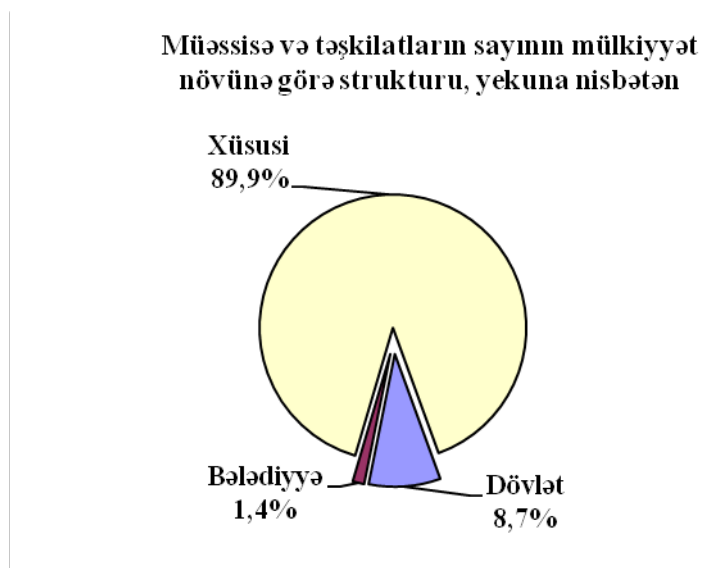
* Bələdiyyələr də daxil olmaqla

Fəaliyyət növləri	Mülkiyyət növlərinə görə									
	Dövlət müəssisələri		Bələdiyyə* müəssisələri		Xüsusi müəssisələr		o cümlədən:			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Xarici müəssisələr		Birgə müəssisələr	
G	712	2,2	0	0,0	30984	97,8	1951	6,1	597	1,9
H	254	10,7	2	0,1	2124	89,2	244	10,3	62	2,6
İ	45	2,3	0	0,0	1925	97,7	245	12,4	74	3,8
J	214	7,0	0	0,0	2843	93,0	156	5,1	78	2,6
K	141	8,5	0	0,0	1518	91,5	78	4,7	56	3,4
L	100	6,5	0	0,0	1430	93,5	75	4,9	24	1,6
M	623	7,6	3	0,0	7569	92,4	1214	14,8	187	2,3
N	263	5,2	3	0,1	4796	94,7	389	7,7	101	2,0
O	3215	66,7	1607	33,3	1	0,0	1	0,0	0	0,0
P	2173	56,5	0	0,0	1673	43,5	97	2,5	30	0,8
Q	433	23,5	0	0,0	1409	76,5	85	4,6	28	1,5
R	464	25,0	4	0,2	1390	74,8	33	1,8	24	1,3
S	130	0,6	7	0,0	22311	99,4	847	3,8	202	0,9
U	1	1,1	0	0,0	94	98,9	92	96,8	0	0,0

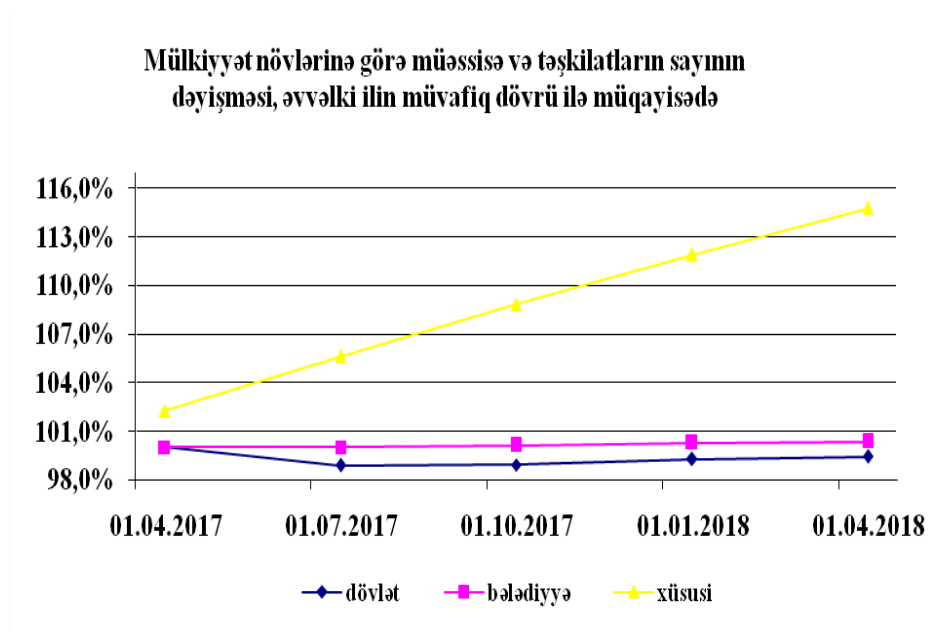
Xüsusi mülkiyyətə aid olan müəssisə və təşkilatların əsas hissəsi “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri” (28,4%), “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi” (20,5%), “Tikinti” (10,6%), “Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq” (9,1%), “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət” (6,9%) və “Emal sənayesi” (5,8%) sahələrinin payına düşür.

* Bələdiyyələr də daxil olmaqla

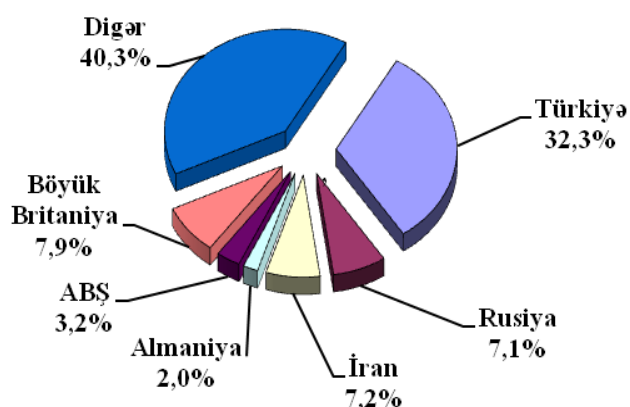
Qrafik 31

Qrafik 32

Xarici investisiyalı və birgə müəssisələrin sayının ölkələr üzrə strukturu, yekuna nisbətən

Reyestrə qeydiyyatdan keçmiş statistik vahidlərdən tam xarici investisiyalı və birgə müəssisələr əsasən Türkiyə (32,3%), Böyük Britaniya (7,9%), İran (7,2%), Rusiya (7,1%), ABŞ (3,2%) və Almaniya (2,0%) ölkələrinin sahibkarları tərəfindən yaradılmışdır.

Cədvəl 58

Müəssisə və təşkilatların demografiyası

Fəaliyyət növləri	01.04.2018-ci il vəziyyətinə müəssisə və təşkilatların sayı	2018-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində yeni yaradılmış müəssisə və təşkilatların sayı		2018-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində ləğv edilmiş müəssisə və təşkilatların sayı	
		cəmi	%-lə	cəmi	%-lə
CƏMİ	121325	3055	2,5	150	0,1
o cümlədən:					
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	10520	210	2,0	4	0,0
Mədəncıxarma sənayesi	839	6	0,7	1	0,1
Emal sənayesi	6562	114	1,7	12	0,2

İNSTITUSIONAL DƏYİŞİKLİKLƏR

...ardı

Fəaliyyət növləri	01.04.2018-ci il vəziyyətinə müəssisə və təşkilatların sayı	2018-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində yeni yaradılmış müəssisə və təşkilatların sayı		2018-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində ləğv edilmiş müəssisə və təşkilatların sayı	
		cəmi	%-lə	cəmi	%-lə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	314	0	0,0	0	0,0
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	520	19	3,7	0	0,0
Tikinti	12109	220	1,8	10	0,1
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	31696	524	1,7	34	0,1
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	2380	67	2,8	5	0,2
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	1970	53	2,7	1	0,1
İnformasiya və rabitə	3057	82	2,7	4	0,1
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	1659	25	1,5	2	0,1
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	1530	18	1,2	6	0,4
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	8195	162	2,0	17	0,2
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	5062	196	3,9	5	0,1
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	4823	5	0,1	10	0,2
Təhsil	3846	69	1,8	6	0,2
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	1842	22	1,2	3	0,2
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	1858	48	2,6	6	0,3
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	22448	1214	5,4	24	0,1
Toxunulmazlıq hüququ olan təşkilatların fəaliyyəti	95	1	1,1	0	0,0

2018-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində ləğv edilmiş müəssisə və təşkilatların 22,7 faizi “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri”, 16,0 faizi “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi”, 11,3 faizi “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət”, 8,0 faizi “Emal sənayesi”, 6,7 faizi “Tikinti” və “Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat” sahələrinin (hər birində), qalanları isə digər bölmələrin payına düşür.

Bu dövrdə yeni yaradılmış müəssisə və təşkilatların 39,7 faizi “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi”, 17,2 faizi “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri”, 7,2 faizi “Tikinti”, 6,9 faizi “Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq”, 6,4 faizi “İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi”, 5,3 faizi “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət” sahələrinin, qalanları isə digər bölmələrin payına düşür.

Cədvəl 59

**Yeni yaradılmış və ləğv edilmiş müəssisələrin sayının
mülkiyyət növlərinə görə strukturu**

Mülkiyyət növləri	01.04.2018-ci il vəziyyətinə müəssisə və təşkilatların sayı	2018-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində yeni yaradılmış müəssisə və təşkilatların sayı		2018-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində ləğv edilmiş müəssisə və təşkilatların sayı	
		cəmi	%-lə	cəmi	%-lə
CƏMİ	121325	3055	2,5	150	0,1
o cümlədən: Dövlət mülkiyyətli müəssisələr	10580	49	0,5	26	0,2
Bələdiyyə mülkiyyətli müəssisələr*	1707	1	0,1	0	0,0
Xüsusi mülkiyyətli müəssisələr	109038	3005	2,8	124	0,1
o cümlədən: xarici müəssisələr (100% xarici investisiyalı)	7257	251	3,5	12	0,2
birgə müəssisələr	2218	49	2,2	2	0,1

* Bələdiyyələr də daxil edilməklə

2018-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində yeni yaradılmış müəssisə və təşkilatların 98,4 faizi xüsusi mülkiyyətli (o cümlədən 8,2 faizi tam xarici investisiyalı, 1,6 faizi birgə mülkiyyətli), 1,6 faizi isə dövlət mülkiyyətli müəssisələrin payına düşür.

Cədvəl 60

İqtisadi rayonlar üzrə statistik vahidlərin Dövlət reyestrinin tərkibinin dəyişməsi

İqtisadi rayonlar	01.04.2018-ci il vəziyyətinə müəssisə və təşkilatların sayı	2018-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində yeni yaradılmış müəssisə və təşkilatların sayı		2018-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində ləğv edilmiş müəssisə və təşkilatların sayı	
		cəmi	%-lə	cəmi	%-lə
CƏMİ	121325	3055	2,5	150	0,1
Bakı	66267	1888	2,8	102	0,2
Abşeron iqtisadi rayonu	8386	356	4,2	15	0,2
Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu	7700	130	1,7	1	0,0
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	4888	114	2,3	2	0,0
Lənkəran iqtisadi rayonu	6757	92	1,4	2	0,0
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	3921	127	3,2	2	0,1
Aran iqtisadi rayonu	16293	234	1,4	20	0,1
Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonu	2299	74	3,2	2	0,1
Kəlbəcər-Laçın iqtisadi rayonu	662	2	0,3	0	0,0
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	2227	29	1,3	1	0,0
Naxçıvan Muxtar Respublikası	1925	9	0,5	3	0,2

Qeydiyyatda olan müəssisə və təşkilatların 54,6 faizi Bakıda yerləşmişdir. Hesabat dövründə yeni yaradılmış müəssisə və təşkilatların 61,8 faizi Bakıda, 11,7 faizi Abşeron, 7,7 faizi Aran, 4,3 faizi Gəncə-Qazax, 4,2 faizi Quba-Xaçmaz və 3,7 faizi Şəki-Zaqatala, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda qeydiyyatda alınmışlar. Statistik vahidlərin yaradılması prosesi Bakı şəhərində

(2,8%), Abşeron iqtisadi rayonunda (4,2%), Quba-Xaçmaz və Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonlarında (hər birində 3,2%), Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonunda (2,3%), Gəncə-Qazax iqtisadi rayonunda (1,7%), Aran və Lənkəran iqtisadi rayonlarında (hər birində 1,4%) daha fəal olmuşdur.

Bu dövrdə Bakı şəhəri üzrə 102, Aran iqtisadi rayonu üzrə 20, Abşeron iqtisadi rayonu üzrə 15, Naxçıvan Muxtar Respublikası üzrə 3, Şəki-Zaqatala, Lənkəran, Quba-Xaçmaz və Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonlarının hər biri üzrə 2, Gəncə-Qazax və Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonlarının hər biri üzrə isə 1 müəssisə ləğv edilmişdir.

2018-ci il aprelin 1-i vəziyyətinə ölkədə mövcud olan kiçik müəssisələrin sayı və strukturu “Kiçik sahibkarlığa dövlət köməyi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu və “İri, orta və kiçik sahibkar meyarları”nın təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ilə müəyyənləşdirilmiş işçilərin orta siyahı sayı və illik gəliri meyarı əsasında götürülmüşdür.

Cədvəl 61

**Kiçik müəssisə və təşkilatların iqtisadi fəaliyyət növləri
üzrə sayı**

Fəaliyyət növləri	01.04.2018-ci il vəziyyətinə kiçik müəssisə və təşkilatların sayı	Kiçik müəssisə və təşkilatların ümumi sayına görə, %-lə	Müəssisə və təşkilatların ümumi sayında kiçik müəssisələrin xüsusi çəkisi, %-lə
CƏMİ	99376	100,0	81,9
o cümlədən:			
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	9545	9,6	90,7
Mədənçıxarma sənayesi	735	0,7	87,6
Emal sənayesi	5903	5,9	90,0
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	101	0,1	32,2

Fəaliyyət növləri	01.04.2018-ci il vəziyyətinə kiçik müəssisə və təşkilatların sayı	Kiçik müəssisə və təşkilatların ümumi sayına görə, %-lə	Müəssisə və təşkilatların ümumi sayında kiçik müəssisələrin xüsusi çəkisi, %-lə
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	271	0,3	52,1
Tikinti	11217	11,3	92,6
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	30481	30,7	96,2
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	2008	2,0	84,4
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	1774	1,8	90,1
İnformasiya və rabitə	2735	2,8	89,5
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	1412	1,4	85,1
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	1275	1,3	83,3
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	7157	7,2	87,3
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	4709	4,7	93,0
Təhsil	1614	1,6	42,0
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	1175	1,2	63,8
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	1248	1,3	67,2
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	16016	16,1	71,3

Göründüyü kimi, 2018-ci il aprelin 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə müəssisələrin ümumi sayının 81,9 faizini kiçik müəssisələr təşkil etmiş və onların əsas hissəsi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri (30,7%), digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi (16,1%), tikinti (11,3%) və kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, (9,6%) sahələrində yaradılmışdır.

Cədvəl 62

Kiçik müəssisə və təşkilatların sayının iqtisadi rayonlar üzrə bölgüsü

İqtisadi rayonlar	01.04.2018-ci il vəziyyətinə kiçik müəssisə və təşkilatların sayı	Ümumi saya görə, %-lə
CƏMİ	99376	100,0
Bakı	57230	57,6
Abşeron iqtisadi rayonu	7456	7,5
Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu	5503	5,5
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	3615	3,6
Lənkəran iqtisadi rayonu	5555	5,6
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	3013	3,0
Aran iqtisadi rayonu	12627	12,7
Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonu	1586	1,6
Kəlbəcər-Laçın iqtisadi rayonu	371	0,4
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	1574	1,6
Naxçıvan Muxtar Respublikası	846	0,9

Kiçik müəssisələrin 57,6 faizi Bakıda, 12,7 faizi Aran, 7,5 faizi Abşeron, 5,6 faizi Lənkəran, 5,5 faizi Gəncə-Qazax, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda yaradılmışdır.

Fərdi sahibkarlar

2018-ci ilin aprelin 1-i vəziyyətinə hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün qeydiyyatdan keçmiş fərdi sahibkarların sayı 804 minə yaxınlaşmışdır.

Cədvəl 63

Fərdi sahibkarların sayının iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə bölgüsü

Fəaliyyət növləri	01.04.2018-ci il vəziyyətinə fərdi sahibkarların sayı	Ümumi saya görə, %-lə
CƏMİ	803901	100,0
o cümlədən:		
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	221509	27,6
Mədəncixarma sənayesi	674	0,1
Emal sənayesi	17234	2,1

Fəaliyyət növləri	01.04.2018-ci il vəziyyətinə fərdi sahibkarların sayı	Ümumi sayə görə, %-lə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	61	0,0
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	254	0,0
Tikinti	6165	0,8
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	200994	25,0
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	86157	10,7
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	37727	4,7
İnformasiya və rabitə	6504	0,8
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	1732	0,2
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	12238	1,5
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	13667	1,7
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	2969	0,4
Təhsil	5404	0,7
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	2531	0,3
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	10956	1,4
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	157843	19,6
Ev təsərrüfatlarının fəaliyyəti; fərdi istehlak üçün ev təsərrüfatlarının istehsal etdiyi mal və xidmətlərə dair fəaliyyət	19282	2,4

Hesabat dövründə hər altı fərdi sahibkardan beşi “Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq”, “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri”, “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi” və “Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı” sahələri üzrə qeydiyyatdan keçmişdir.

Cədvəl 64

Fərdi sahibkarların sayının iqtisadi rayonlar üzrə bölgüsü

İqtisadi rayonlar	01.04.2018-ci il vəziyyətinə sahibkarların sayı	Ümumi sayə görə, %-lə
CƏMİ	803901	100,0
Bakı	239826	29,8
Abşeron iqtisadi rayonu	40798	5,1
Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu	112842	14,0
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	47813	5,9
Lənkəran iqtisadi rayonu	81006	10,1
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	43813	5,5
Aran iqtisadi rayonu	166688	20,7
Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonu	19026	2,4
Kəlbəcər-Laçın iqtisadi rayonu	2449	0,3
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	25601	3,2
Naxçıvan Muxtar Respublikası	24039	3,0

Sahibkarlıqla məşğul olmaq niyyətində olan fərdi sahibkarların əsas hissəsi Bakıda (29,8%), Aran (20,7%), Gəncə-Qazax (14,0%) və Lənkəran (10,1%) iqtisadi rayonlarında qeydiyyatda alınmışdır.

Cədvəl 65

İqtisadi fəaliyyət növləri üzrə fərdi sahibkarların cins üzrə bölgüsü

Fəaliyyət növləri	Kişilər		Qadınlar	
	sayı	%	sayı	%
CƏMİ	631285	100,0	172616	100,0
o cümlədən:				
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	161805	25,6	59704	34,6
Mədənçıxarma sənayesi	645	0,1	29	0,0
Emal sənayesi	14264	2,3	2970	1,7
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	56	0,0	5	0,0
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	231	0,0	23	0,0
Tikinti	6050	1,0	115	0,1
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	159414	25,2	41580	24,1

Fəaliyyət növləri	Kişilər		Qadınlar	
	sayı	%	sayı	%
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	84994	13,5	1163	0,7
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	32150	5,1	5577	3,2
İnformasiya və rabitə	5369	0,9	1135	0,7
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	1307	0,2	425	0,2
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	8834	1,4	3404	2,0
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	9074	1,4	4593	2,7
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	2059	0,3	910	0,5
Təhsil	1938	0,3	3466	2,0
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	1589	0,3	942	0,5
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	9711	1,5	1245	0,7
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	117463	18,6	40380	23,4
Ev təsərrüfatlarının fəaliyyəti; fərdi istehlak üçün ev təsərrüfatlarının istehsal etdiyi mal və xidmətlərə dair fəaliyyət	14332	2,3	4950	2,9

Fərdi sahibkarların 78,5 faizini kişilər, 21,5 faizini isə qadınlar təşkil etmişdir.

Qadınlar “Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq” fəaliyyət növündə mövcud sahibkarların ümumi sayının 27,0 faizini, “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi” fəaliyyət sahəsində 25,6 faizini, “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri” fəaliyyət sahəsində isə 20,7 faizini təşkil edir.

**İqtisadi rayonlar üzrə fərdi sahibkarların
cins üzrə bölgüsü**

İqtisadi rayonlar	Kişilər		Qadınlar	
	sayı	%	sayı	%
CƏMİ	631285	100,0	172616	100,0
Bakı	185032	29,3	54794	31,7
Abşeron iqtisadi rayonu	32604	5,2	8194	4,7
Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu	83449	13,2	29393	17,0
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	37517	6,0	10296	6,0
Lənkəran iqtisadi rayonu	62753	9,9	18253	10,6
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	34555	5,5	9258	5,4
Aran iqtisadi rayonu	136294	21,6	30394	17,6
Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonu	15712	2,5	3314	1,9
Kəlbəcər-Laçın iqtisadi rayonu	1973	0,3	476	0,3
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	21587	3,4	4014	2,3
Naxçıvan Muxtar Respublikası	19809	3,1	4230	2,5

Sahibkar qadınların 31,7 faizi Bakıda, 17,6 faizi Aran, 17,0 faizi Gəncə-Qazax, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda qeydiyyatdan keçmişdir.

Fərdi sahibkarların cins tərkibinin regionlar üzrə say bölgüsündən aydın olur ki, Bakıda (22,8%), Gəncə-Qazax (26,0%) və Lənkəran (22,5%) iqtisadi rayonlarında qadın sahibkarların payı ölkə üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Əhalinin gəlirləri

2018-ci ilin yanvar-mart aylarında ölkə əhalisinin nominal gəlirləri əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 9,8 faiz artaraq 12533,3 milyon manat olmuş və ya əhalinin hər nəfərinə orta hesabla 1280,5 manat təşkil etmişdir.

Bütün icbari və könüllü ödənişlər edildikdən sonra əhalinin sərəncamında 11582,2 milyon manatlıq və ya əvvəlki ilin eyni dövründəkindən 10,2 faiz çox vəsait qalmışdır.

Cədvəl 67

Əhalinin gəlirlərinin əsas göstəriciləri

	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Əhalinin nominal gəlirləri, mlyn. manat	12533,3	109,8
hər nəfərə, manat	1280,5	108,8
Sərəncamda qalan gəlirlər, mlyn. manat	11582,2	110,2
hər nəfərə, manat	1183,3	109,2

Əmək haqqı

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında ölkə iqtisadiyyatında muzdlarla çalışan işçilərin orta aylıq nominal əmək haqqı 2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 2,2 faiz artaraq 510,8 manat təşkil etmişdir. Əmək haqqı neft sektorunda 2877,8 manat, qeyri-neft sektorunda 456,1 manat təşkil etmişdir. Dövlət müəssisələrində çalışan işçilərin əmək haqları 393,8 manat, özəl müəssisələrdə isə 674,6 manat olmuşdur.

Cədvəl 68

**2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında iqtisadi fəaliyyət və
mülkiyyət növləri üzrə orta aylıq nominal əmək haqqı
manat**

İqtisadi fəaliyyət növləri	Cəmi	o cümlədən	
		dövlət	qeyri-dövlət
Ölkə üzrə – cəmi	510,8	393,8	674,6
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	244,9	186,5	335,0
Mədənçıxarma sənayesi	2 844,6	1 191,0	3 942,4
Emal sənayesi	536,4	659,0	509,4
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	541,7	541,3	566,1
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	292,3	255,7	693,0
Tikinti	748,6	501,1	855,7
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	385,5	322,7	385,8
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	734,9	711,1	790,0
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	522,9	671,5	516,1
İnformasiya və rabitə	803,9	571,4	1 195,4
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	1 319,2	1 304,3	1 322,8
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	369,0	284,9	546,2
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	862,5	371,8	1 821,6
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	547,9	460,1	650,8
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	536,3	557,5	206,6
Təhsil	335,2	333,0	420,0
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	220,3	212,9	305,5
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	265,8	230,9	779,0
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	652,4	465,3	687,7

Mədənçixarma sənayesində, maliyyə və sığorta fəaliyyəti, peşə, elmi və texniki fəaliyyət, informasiya və rabitə, tikinti, eləcə də nəqliyyat və anbar təsərrüfatı sahələrində orta aylıq nominal əmək haqqı ölkə üzrə orta göstəricidən yüksək olmuşdur.

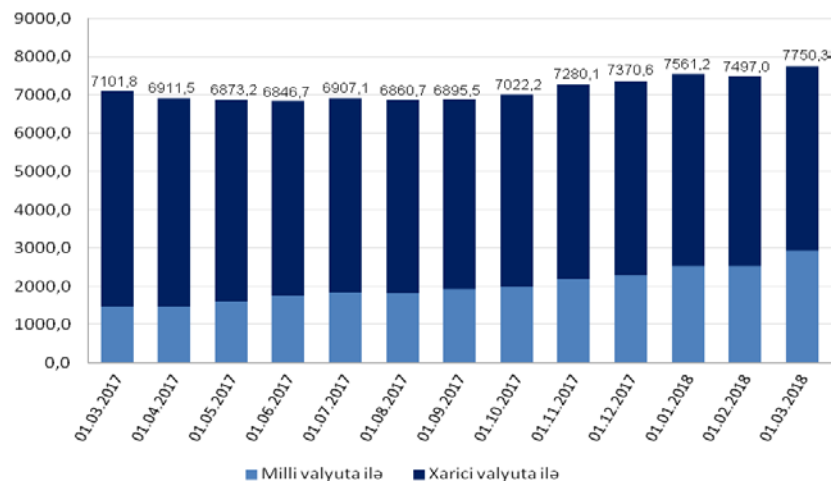
Əhalinin əmanətləri və manatın məzənnəsi

Mərkəzi Bankın məlumatına görə 2018-ci il mart ayının 1-nə əhalinin banklardakı əmanətlərinin milli valyuta ekvivalentində məbləği 7750,3 milyon manat təşkil etmişdir. Əmanətlərin 62,1 faizi xarici, 37,9 faizi isə milli valyutada qoyulmuşdur. Milli valyutada olan əmanətlər əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 2,0 dəfə artmış, xarici valyutada əmanətlər isə 14,6 faiz azalmışdır.

Cədvəl 69

Əhalinin əmanətləri

	2018-ci il martın 1-i vəziyyətinə, milyon manat	Əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən, faizlə
Əhalinin əmanətləri – cəmi	7750,3	109,1
o cümlədən:		
milli valyutada	2935,2	200,5
xarici valyutada	4815,1	85,4

Əhalinin əmanətləri, mln. manat

Mart ayında milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətə orta məzənnəsi 1,70 (ilin əvvəlindən 1,70) manata, 1 Avroya-2,09 manata (2,09), 100 Rus rubluna 2,98 manata (2,99) bərabər olmuşdur.

Demoqrafik vəziyyət

Ölkə üzrə əhalinin sayı ilin əvvəlindən 13387 nəfər artaraq 2018-ci il mart ayının 1-i vəziyyətinə 9911472 nəfərə çatmışdır. Əhalinin bir kvadrat kilometrə düşən sayı 114 nəfər olmuşdur.

Əhalinin ümumi sayından 52,9 faizini şəhər, 47,1 faizini kənd sakinləri, 49,9 faizini kişilər, 50,1 faizini isə qadınlar təşkil edir. Hazırda hər 1000 kişiye 1004 qadın düşür.

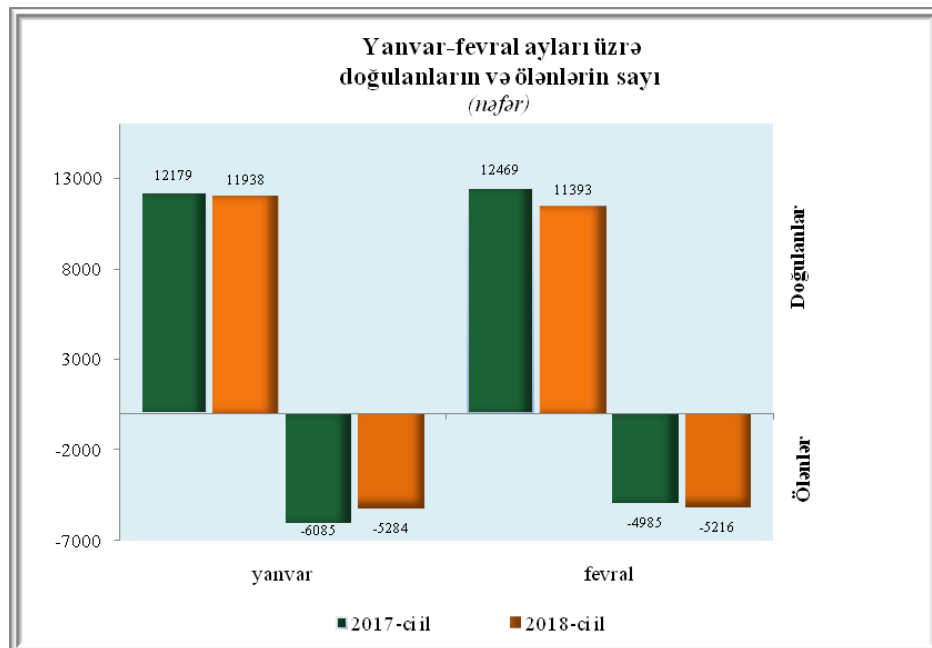
Cədvəl 70

Əhalinin təbii hərəkətinin əsas göstəriciləri

	Yanvar - fevral					
	Nəfər			Əhalinin hər 1000 nəfərinə ¹⁾		
	2018	2017	artım (+) azalma (-)	2018	2017	2018-ci il 2017-ci ilə nisbətən, faizlə
Təbii artım	12831	13578	-747	8,1	8,6	94,2
doğulanlar	23331	24648	-1317	14,7	15,7	93,6
ölənlər	10500	11070	-570	6,6	7,1	93,0
Nikahlar	8065	8476	-411	5,1	5,4	94,4
Boşanmalar	2383	2422	-39	1,5	1,5	100,0

¹⁾ Əmsallar il üçün hesablanmışdır

Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən cari ilin ilk iki ayı ərzində 23331 doğulan körpə qeydə alınmış və bu göstərici əhalinin hər 1000 nəfərinə 14,7 təşkil etmişdir. Doğulan körpələrin 52,7 faizi oğlan, 47,3 faizi isə qız uşaqlarıdır. Körpələrdən 422-si əkiz, 24-ü üçəm doğulanlardır.

Cari ilin yanvar-fevral aylarında ölkədə 10500 ölüm halı qeydə alınmış və əhalinin hər 1000 nəfərinə ölüm səviyyəsi 6,6 təşkil etmişdir.

2018-ci ilin ilk iki ayı ərzində qeydiyyat şöbələri tərəfindən 8065 nikah və 2383 boşanma halları qeydə alınmış və əhalinin hər 1000 nəfərinə nikahların sayı 5,1, boşanmaların sayı isə 1,5 olmuşdur.

Bu ilin yanvar-fevral ayları ərzində Daxili İşlər Nazirliyi və Dövlət Miqrasiya Xidmətinin müvafiq qurumları tərəfindən daimi yaşamaq üçün 756 nəfər Azərbaycana gələn, 200 nəfər isə Azərbaycandan gedən qeydə alınaraq, miqrasiya saldosu müsbət 556 nəfər təşkil etmişdir.

**Azərbaycan Respublikası
Dövlət Statistika Komitəsinin
sədri**

Tahir Budaqov

Ə L A V Ə L Ə R

Əsas iqtisadi göstəricilərin dinamikası

	Sənaye məhsulu	Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi	İstehlak qiymətləri indeksi	Pərakəndə ticarət dövriyyəsi (bütün kanallar üzrə)
--	----------------	--	-----------------------------	--

2017-ci il

2016-cı ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə

yanvar	101,0	192,7	111,9	101,3
yanvar-fevral	96,3	190,1	112,5	101,4
yanvar-mart	93,2	174,6	113,2	101,6

2018-ci il

2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə

yanvar	101,5	117,2	105,5	102,4
yanvar-fevral	101,4	116,3	104,7	102,5
yanvar-mart	102,0	118,8	104,0	102,6

**2018-ci ilin yanvar-mart aylarında
tikintinin əsas göstəriciləri
(bütün maliyyə mənbələri hesabına)**

	2018-ci ilin yanvar- mart aylarında	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə
İstifadəyə verilmişdir: Yaşayış evləri, ümumi sahə, min kvadrat metr	383,2	99,4
Ümumi təhsil müəssisələri, şagird yeri	442	20,7
Ambulatoriya-poliklinika müəssisələri, bir növbədə gəlişlərin sayı	15	-
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər, milyon manat	2869,2	84,7
ondan məhsul istehsalı obyektlərinin tikintisinə	2174,8	74,4
xidmət sahələri üzrə obyektlərin tikintisinə	521,9	168,9
yaşayış evlərinin tikintisinə	172,5	110,0
Ümumi vəsaitdən tikinti-quraşdırma işlərində istifadə edilmişdir - cəmi	2142,2	88,8

Mal-qaranın sayı
(ayın 1-i vəziyyətinə, min başla)

	İribuynuzlu mal-qara	o cümlədən inək və camışlar	Qoyun və keçilər
2013			
Yanvar	2 678,2	1 289,2	8 569,4
Aprel	2 688,4	1 290,6	8 761,0
İyul	2 696,8	1 292,7	8 740,9
Oktyabr	2 695,4	1 295,8	8 680,8
2014			
Yanvar	2 703,3	1 301,6	8 630,5
Aprel	2 718,9	1 304,9	8 852,8
İyul	2 724,1	1 306,0	8 841,2
Oktyabr	2 721,4	1 305,4	8 767,5
2015			
Yanvar	2 697,5	1 299,2	8 645,4
Aprel	2 701,9	1 298,4	8 784,4
İyul	2 708,2	1 301,3	8 807,4
Oktyabr	2 703,9	1 301,4	8 743,4
2016			
Yanvar	2 708,3	1 303,0	8 677,1
Aprel	2 719,6	1 302,6	8 828,0
İyul	2 724,9	1 303,6	8 823,2
Oktyabr	2 720,8	1 303,8	8 740,7
2017			
Yanvar	2 698,5	1 299,0	8 614,8
Aprel	2 706,8	1 300,8	8 785,5
İyul	2 707,7	1 299,9	8 767,1
Oktyabr	2 702,6	1 298,7	8 667,3
2018			
Yanvar	2 673,0	1 285,8	8 454,3
Aprel	2 684,1	1 290,0	8 659,2

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, min ton

	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında	2017-ci ilin müvafiq dövründə	2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	49 766,2	49 414,9	100,7
o cümlədən:			
Dəmir yolu	3 176,0	3 828,0	83,0
Dəniz	2 129,0	1 916,1	111,1
Hava	50,8	37,5	135,5
Boru kəməri	14 920,6	14 834,7	100,6
neft kəməri	10 124,0	10 355,2	97,8
qaz kəməri	4 796,6	4 479,5	107,1
Avtomobil	29 489,8	28 798,6	102,4

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi, milyon ton-km

	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında	2017-ci ilin müvafiq dövründə	2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	22 531,0	22 099,9	102,0
o cümlədən:			
Dəmir yolu	994,2	1 372,5	72,4
Dəniz	1 118,4	935,1	119,6
Hava	225,1	161,4	139,5
Boru kəməri	16 386,8	15 917,2	103,0
neft kəməri	14 795,1	14 485,7	102,1
qaz kəməri	1 591,7	1 431,5	111,2
Avtomobil	3 806,5	3 713,7	102,5

Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması, min sərnişin

	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında	2017-ci ilin müvafiq dövründə	2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	454 941,6	448 213,6	101,5
o cümlədən:			
Dəmir yolu	610,2	599,8	101,7
Dəniz	2,7	4,2	64,3
Hava	475,7	440,8	107,9
Metro	56 440,3	55 410,4	101,9
Avtomobil	397 412,7	391 758,4	101,4
avtobus	381 601,4	376 332,7	101,4
taksi	15 811,3	15 425,7	102,5

**Nəqliyyat sektorunda sərnişin dövriyyəsi,
milyon sərnişin-km**

	2018-ci ilin yanvar-mart aylarında	2017-ci ilin müvafiq dövründə	2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	7 721,9	7 173,8	107,6
o cümlədən:			
Dəmir yolu	102,0	108,8	93,8
Dəniz	1,3	1,9	68,4
Hava	1 294,4	833,1	155,4
Metro	622,8	611,4	101,9
Avtomobil	5 701,4	5 618,6	101,5
avtobus	5 350,1	5 276,2	101,4
taksi	351,3	342,4	102,6

Pərakəndə ticarət dövriyyəsi

	2017		2018	
	milyon manatla	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manatla	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	2575,7	101,3	2794,6	102,4
Fevral	2350,3	101,7	2520,3	102,6
Mart	3000,1	101,8	3176,8	103,0
I rüb	7926,1	101,6	8491,7	102,6
Aprel	2299,6	101,8		
May	2692,6	102,8		
İyun	3264,6	101,4		
II rüb	8256,8	101,1		
Yanvar-iyun	16182,9	101,8		
İyul	2804,4	102,0		
Avqust	2735,7	103,1		
Sentyabr	3077,8	103,3		
III rüb	8617,9	102,5		
Yanvar-sentyabr	24800,8	102,1		
Oktyabr	3233,1	102,7		
Noyabr	2828,9	103,7		
Dekabr	4405,3	105,4		
IV rüb	10467,3	103,6		
İllik	35268,1	102,5		

**Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin məhsul qrupları üzrə
dövriyyəsi və indeksləri**

	Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		Qeyri-ərzaq məhsulları	
	milyon manatla	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manatla	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2017				
Yanvar	1298,2	100,8	1277,5	101,7
Fevral	1200,6	100,4	1149,7	103,1
Mart	1540,5	100,4	1459,6	103,2
I rüb	4039,3	100,7	3886,8	102,6
Aprəl	1131,6	100,7	1168,0	102,9
May	1358,1	101,9	1334,5	103,7
İyun	1571,1	101,6	1693,5	101,2
II rüb	4060,8	101,4	4196,0	102,5
Yanvar- iyun	8100,1	101,0	8082,8	102,5
İyul	1462,2	102,1	1342,2	102,0
Avqust	1420,7	101,3	1315,0	104,9
Sentyabr	1573,1	103,4	1504,7	103,3
III rüb	4456,0	102,3	4161,9	103,4
Yanvar – sentyabr	12556,1	101,4	12244,7	102,9
Oktyabr	1628,7	102,5	1604,4	102,9
Noyabr	1439,0	104,9	1389,9	102,6
Dekabr	2259,6	104,4	2145,7	106,6
IV rüb	5327,3	103,6	5140,0	104,2
Yanvar dekabr	17883,4	101,9	17384,7	103,1
2018				
Yanvar	1411,4	101,7	1383,2	103,0
Fevral	1279,9	101,8	1240,4	103,4
Mart	1612,8	102,6	1564,0	103,4
I rüb	4304,1	102,0	4187,6	103,3

İctimai iaşə dövriyyəsinin dinamikası

	2017-ci il		2018-ci il	
	min manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	min manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	88 695,6	100,3	97 479,7	103,5
Fevral	88 766,8	103,4	95 550,8	103,8
Mart	102 270,9	103,7	109 424,1	104,1
I rüb	279 733,3	100,6	302 454,6	103,8
Aprel	86 638,2	102,1		
May	105 914,2	102,3		
İyun	129853,0	102,5		
II rüb	322 405,4	102,3		
Yanvar-iyun	602 138,7	102,1		
İyul	116 113,7	105,3		
Avqust	108 780,2	105,0		
Sentyabr	118 189,6	104,3		
III rüb	343 083,5	104,9		
Yanvar-sentyabr	945 222,2	103,2		
Oktyabr	128 024,4	102,9		
Noyabr	131 083,0	104,1		
Dekabr	197 432,5	105,9		
IV rüb	456 539,9	105,0		
İllik	1 401 762,1	103,4		

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər (aylar üzrə)

	2017-ci il		2018-ci il	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	700,6	97,3	737,5	101,3
Fevral	514,9	99,2	536,7	101,5
Mart	700,4	101,0	729,9	101,9
I rüb	1 915,9	98,6	2 004,1	101,7
Aprel	509,9	103,1		
May	597,7	101,8		
İyun	698,8	101,7		
II rüb	1 806,4	102,2		
Yanvar-iyun	3 722,3	100,4		
İyul	722,4	100,9		
Avqust	719,4	101,1		
Sentyabr	815,3	102,1		
III rüb	2 257,1	101,4		
Yanvar-sentyabr	5 979,4	100,8		
Oktyabr	778,1	102,1		
Noyabr	775,0	101,6		
Dekabr	1 103,5	102,9		
IV rüb	2 656,6	102,4		
İllik	8 636,0	101,2		

**2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında Azərbaycanın tərəfdaş
ölkələrlə xarici ticarət göstəriciləri***

min ABŞ dolları

Ölkələrin adı	Dövriyyə	İdxal	İxrac
Cəmi	3661979,5	1451527,6	2210451,9
o cümlədən:			
İtaliya	630279,9	43724,0	586555,9
Rusiya	327123,7	243388,1	83735,6
Almaniya	314095,8	128448,1	185647,7
Türkiyə	289201,3	196305,8	92895,5
İsrail	232354,8	4845,8	227509,0
Çexiya	170339,4	43928,7	126410,7
Amerika Birləşmiş Ştatları	150596,9	79894,5	70702,4
Çin	145989,6	137830,1	8159,5
İndoneziya	143574,2	9168,5	134405,7
Kanada	139063,7	1820,0	137243,7
Ukrayna	105163,6	54940,0	50223,6
Avstriya	92160,2	8573,7	83586,5
Hindistan	89071,3	14514,0	74557,3
Yunanıstan	78292,6	1163,3	77129,3
Belarus	75628,7	71569,2	4059,5
Gürcüstan	68879,5	11065,7	57813,8
İsveçrə	56501,7	30861,1	25640,6
Portuqaliya	45771,6	1554,1	44217,5
İran İslam Respublikası	42905,1	38679,2	4225,9
Qazaxıstan	38670,7	31978,1	6692,6
Tunis	32530,4	532,6	31997,8
Birləşmiş Krallıq	31704,1	30596,2	1107,9
Türkmənistan	28175,2	24650,1	3525,1
Yaponiya	27405,8	25702,5	1703,3
Koreya Respublikası	24055,8	24055,8	-
Digər ölkələr	282443,9	191738,4	90705,5

*) Gömrük məlumatı

Azərbaycanın xarici ticarət saldosu

milyon ABŞ dolları

Dövr	2018-ci il			2017-ci il		
	Xarici ticarət saldosu	o cümlədən:		Xarici ticarət saldosu	o cümlədən:	
		MDB üzvü dövlətləri	digər ölkələr		MDB üzvü dövlətləri	digər ölkələr
Yanvar	349,6	-200,8	550,4	658,8	-52,4	711,2
Fevral	409,4	-82,0	491,4	753,5	-121,7	875,2
Mart				628,3	-43,3	671,6
I rüb				2040,6	-217,4	2258,0
Aprel				569,6	-107,8	677,4
May				588,0	-94,8	682,8
İyun				509,5	-34,8	544,3
II rüb				1667,1	-237,4	1904,5
I y/illik				3707,7	-454,8	4162,5
İyul				145,8	-129,1	274,9
Avqust				450,4	-93,8	544,2
Sentyabr				283,0	-171,4	454,4
III rüb				879,2	-394,3	1273,5
9 aylıq				4586,9	-849,1	5436,0
Oktyabr				130,1	-160,1	290,2
Noyabr				237,6	-158,6	396,2
Dekabr				75,0	-178,3	253,3
IV rüb				442,7	-497,0	939,7
İllik				5029,6	-1346,1	6375,7

**2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında ixrac olunan
mühüm növ məhsullar**

Malların adı	2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında		2017-ci ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min dollar)	miqdarı	məbləği
Təzə tərəvəz, ton	15916,8	17065,8	114,2	143,6
Təzə meyvə, ton	40965,2	41111,9	170,2	153,5
Kartof, ton	359,4	154,2	8,9 d.	11,4 d.
Çay, ton	192,5	1246,8	106,6	114,2
Bitki yağları, ton	892,6	973,9	58,6	55,0
Marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar, ton	335,9	336,3	102,1	108,1
Şəkər, ton	4225,3	2412,8	102,4	87,5
Meyvə və tərəvəz konservləri, ton	587,1	1084,2	110,9	2,2 d.
Meyvə və tərəvəz şirələri, ton	1365,2	1823,8	123,5	161,8
Təbii üzüm şərabları və üzüm suslosu, min dkl	65,9	828,2	195,0	115,7
Tütün, ton	894,6	3140,9	125,1	126,8
Bentonit gili, ton	20137,9	1152,9	77,6	70,4
Xam neft, min ton	3648,8	1827303,5	73,2	90,6
Xam neft, min ton (ARDNŞ və ABƏŞ-in məlumatlarına əsasən)	5337,8	2498720,9	100,9	125,5
Reaktiv mühərriklər üçün və digər məqsədlər üçün kerosin, ton	127010,8	62240,9	11,6 d.	12,3 d.
Ağır destilyatlar və ya digər məqsədlər üçün qazoyllar, ton	90273,0	44766,4	87,5	113,5
Maye qaz, ton	18217,9	2637,9	100,1	94,0
Təbii qaz, mlyn. kub metr	205,0	29428,9	21,8	19,9
Təbii qaz, mlyn. kub metr (ARDNŞ və ABƏŞ-in məlumatlarına əsasən)	1782,2	135040,9	103,5	73,5
Neft koksu, ton	38954,8	2339,7	124,8	124,9
Polietilen, ton	18993,8	18508,2	115,4	107,2
Pambıq lifi, ton	6150,0	9939,5	60,9	70,5
Pambıq ipliyi, ton	1399,7	3402,7	136,2	143,4
Qara metallardan borular, ton	7800,9	6394,4	101,8	112,9
Qara metallardan yarımfabrikatlar, ton	1349,8	534,6	34,2	49,7
Emal olunmamış alüminium, ton	5031,6	10031,1	76,5	110,7

**2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında idxal olunan
mühüm növ məhsullar**

Malların adı	2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında		2017-ci ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min dollar)	miqdarı	məbləği
İribuynuzlu heyvan əti, ton	1431,2	4217,2	131,4	166,2
Quş əti və onun əlavə məhsulları, ton	3338,8	3335,6	150,0	144,5
Kərə yağı, digər süd yağları və pastaları, ton	1705,6	9876,1	70,8	116,4
Kartof, ton	30762,9	6207,7	81,2	84,4
Təzə tərəvəz, ton	3498,3	1906,1	45,7	53,6
Təzə meyvə, ton	22292,7	17949,5	154,5	154,2
Çay, ton	2408,4	9472,9	139,6	145,2
Buğda, min ton	215,3	37843,9	170,9	160,3
Bitki yağları, ton	21511,3	18692,2	148,9	157,3
Xam şəkər və şəkər, ton	16681,2	7518,4	29,5	29,1
Sement və sement klinkerləri, ton	10401,7	2099,3	3,0 d.	3,1 d.
Mineral gübrələr, ton	41076,5	12252,2	175,3	2,0 d.
Polietilen, ton	5058,7	6896,7	182,4	2,0 d.
Rezin şinlər, min ədəd	338,4	8328,2	121,4	112,3
Polad prokatı, ton	43979,8	29924,7	95,4	111,9
Qara metallardan çubuqlar, ton	17035,3	10155,1	185,5	179,5
Qara metallardan künclüklər, ton	5316,1	4495,7	110,8	134,8
Qara metallardan borular, ton	31680,1	73584,6	2,2 d.	3,1 d.
Məişət kondisionerləri, ədəd	5451	2171,1	132,6	194,5
Məişət soyuducuları, ədəd	3243	1045,3	3,2 d.	2,9 d.
Paltaryuyan maşınlar, ədəd	29691	4359,7	161,0	167,8
Hesablama maşınları, blok və qurğuları, ədəd	55466	7241,9	158,8	108,9
Minik avtomobilləri, ədəd	1867	x	2,2 d.	x
Avtobuslar, ədəd	11	617,0	2,2 d.	5,3 d.
Yük avtomobilləri, ədəd	182	2383,9	130,9	119,1
Oturacaq, ofis, mətbəx, yataq və digər mebellər, ədəd	91609	8987,5	124,8	109,6

**2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında MDB ölkələri üzrə əsas sosial-iqtisadi göstəricilər
(ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən faizlə, daimi qiymətlərlə)**

	Azərbaycan	Ermənistan	Belarus	Qazaxıstan	Qırğızıstan	Moldova	Rusiya	Tacikistan	Ukrayna
Ümumi Daxili Məhsul	101,3	107,5 ¹⁾	105,6	104,0 ¹⁾	102,7	104,5 ¹⁾	101,5 ¹⁾	107,1 ¹⁾	102,5 ¹⁾
Sənaye məhsulunun ümumi həcmi	101,4	108,3	110,3	105,6	105,4	104,7 ²⁾	102,2	117,2	102,8
Sənaye məhsulu istehsalçılarının qiymət indeksi	116,3	104,4	107,6	112,9	104,5	101,8	105,3	105,7	120,8
Əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitlər	81,8	122,7	124,8	154,4	103,2		104,4 ¹⁾	149,7	
Ümumi istifadədə olan dəmir yolu ilə yük daşınması	79,4	109,7	120,9	109,1	96,3 ³⁾	135,9	103,6	119,7	97,0
Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi	102,5	105,6	109,8	104,1	103,4		102,3	101,7	107,5
o cümlədən satış müəssisələrinin pərakəndə əmtəə dövriyyəsi	103,7	107,2	112,3	100,3	107,0		102,9	105,9	107,6
İstehlak qiymətlərinin indeksi	104,7	103,1	104,7	106,7	103,4	105,9	102,2	105,8	114,1
Əhalinin gəlirləri (faktiki qiymətlərlə)	110,2 ⁴⁾		113,2 ²⁾				105,3 ^{5)*}	110,2 ⁴⁾	
Əhalinin mal alınması və xidmətlərə xərcləri (faktiki qiymətlərlə)	107,3 ⁴⁾						105,8*	107,3 ⁴⁾	
Sərəncamda qalan real gəlirlər	105,7 ⁴⁾		107,8 ²⁾				102,5 ^{5)*}	105,7 ⁴⁾	
İqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq əmək haqqı	103,0 ²⁾	108,1 ^{6)*}	118,7	103,6	106,3 ²⁾	112,4 ⁷⁾	112,1*	104,5 ²⁾	128,4 ²⁾
İşçi qüvvəsinin müayinəsi əsasında işsizlərin ümumi sayı		85,4					90,0		
Məşğulluq xidməti orqanlarından rəsmi qeydiyyatdan keçmiş işsizlərin sayı (dövrün sonuna)	107,4		56,0		103,1	80,7	86,1	90,7 ²⁾	87,3

...ardı

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında MDB ölkələri üzrə əsas sosial-iqtisadi göstəricilər (ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən faizlə, daimi qiymətlərlə)

	Azərbaycan	Ermənistan	Belarus	Qazaxıstan	Qırğızıstan	Moldova	Rusiya	Tacikistan	Ukrayna
İxrac (faktiki qiymətlərlə) - cəmi	73,7 ⁸⁾	141,0	136,5 ²⁾	125,0 ²⁾	125,6 ²⁾	158,0 ²⁾	131,3 ⁹⁾	102,5	123,5 ²⁾
o cümlədən									
MDB dövlətlərinə	65,5	138,8	113,0	109,3	103,3	126,8	126,2	113,8	117,1
MDB üzvü olmayan dövlətlərə	73,8	141,7	171,5	128,4	154,4	165,4	132,1	94,2	124,6
İdxal (faktiki qiymətlərlə) - cəmi	110,9 ⁸⁾	144,4	126,0 ²⁾	124,6 ²⁾	152,0 ²⁾	140,3 ²⁾	120,4 ⁹⁾	157,5	131,4 ²⁾
o cümlədən									
MDB dövlətlərindən	177,8	127,8	129,1	115,3	125,1	124,1	118,7	114,8	132,2
MDB üzvü olmayan dövlətlərdən	91,1	154,6	120,6	133,1	169,2	146,7	120,7	2,4d	131,2

¹⁾ 2017-ci il 2016-cı ilə nisbətən

²⁾ 2018-ci ilin yanvarı 2017-ci ilin yanvarına nisbətən

³⁾ Yüklərin yüklənməsi

⁴⁾ Milli hesablar sisteminin metodologiyasına əsasən

⁵⁾ 2017-ci ilin yanvar ayında pensiyaçılara 5000 rubl məbləğində ödənilən birdəfəlik müavinət nəzərə alınmadan

⁶⁾ 2018-ci ilin yanvar ayından etibarən göstərici gəlir vergisinin fərdi uçuotu və sosial ödəmələrin məlumat bazasına əsasən verilir

⁷⁾ 2017-ci ilin IV rübü 2016-cı ilin IV rübünə nisbətən

⁸⁾ 2018-ci ilin yanvar ayı 2017-ci ilin yanvar ayına nisbətən. Müqayisəli qiymətlərlə verilir.

⁹⁾ 2018-ci ilin yanvar ayı 2017-ci ilin yanvar ayına nisbətən Rusiya Bankının tədiyə balansının məlumatlarına əsasən

* Qiymətləndirmə

Qeyd: Ukrayna üzrə məlumatlar Ukraynanın Dövlət statistika xidmətinin rəsmi saytından götürülmüşdür.

METODOLOJİ İZAHLAR

Ümumi daxili məhsul (ÜDM) milli hesablar sisteminin ən mühüm göstəricilərindən biridir. ÜDM həm istehsal, həm də xidmətlər sahələrində rezident vahidlərin iqtisadi fəaliyyətinin son nəticəsini xarakterizə edir və bu vahidlərin son istehlak üçün məhsul və xidmətlər istehsalı üzrə yaratdığı əlavə dəyərle ölçülür.

ÜDM ölkədə məhsul və xidmətlər istehsalçıları arasında bölüşdürülən ilkin gəlirlərin, yəni muzzdlu işçilərə verilən əmək haqqının, istehsala və idxala görə xalis vergilərin, ümumi mənfəətin və ümumi qarışıq gəlirlərin məbləği, başqa sözlə desək gəlirlər üsulu ilə də müəyyənləşdirilə bilər.

Ümumi daxili məhsuldan istifadə edilməsi (xərclər üsulu) məhsul və xidmətlərin son istehlakını, əsas kapitalın ümumi yığılmasını, maddi dövriyyə vəsaitləri ehtiyatlarının dəyişməsinə, qiymətlilərin (sərvətlərin) xalis əldə edilməsini və məhsul və xidmətlərin ixrac və idxal saldosunu özündə birləşdirir.

Məhsula və idxala xalis vergilər - subsidiyalar çıxılmaqla məhsula və idxala vergilərdir.

Məhsula görə vergi və idxal (ixrac) vergiləri. Məhsula görə vergilər adətən məhsul və ya xidmət vahidinə görə, yəni rezidentlər tərəfindən istehsal edilən, satılan və ya idxal edilən məhsul və xidmətlərin miqdarına, yaxud dəyərinə mütənəsib olaraq alınan vergilərdir. Onlara əsasən aşağıdakı vergilər aid edilir:

- əlavə dəyər vergisi (ƏDV);
- aksizlər, satışa görə vergilər və s;
- ayrı-ayrı xidmət növlərinə görə vergilər (nəqliyyat, rabitə xidmətlərinə görə vergilər, sığorta vergiləri, reklam, əyləncələrə, oyun və lotereyalara, idman tədbirlərinə görə vergilər və s);
- dövlətin gəlirini artırmaq məqsədilə müəyyən növ məhsul və xidmətlərin istehsalına və yerləşdirilməsinə qanunla inhisar hüququ verilən dövlət müəssisələrinin mənfəəti (fiskal inhisarçıların mənfəəti);
- idxal və ixrac vergiləri, gömrük rüsumları.

Sənaye məhsulunun (işlərin, xidmətlərin) dəyərinə - əsas fəaliyyəti sənaye olan müəssisələr (hüquqi şəxslər) və onların ayrı-ayrı xüsusiləşdirilmiş bölmələri, hüquqi şəxs yaratmadan sənaye fəaliyyəti göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən, habelə ev təsərrüfatları tərəfindən satılmaq üçün istehsal olunmuş sənaye məhsulunun, sənaye xarakterli işlərin, xidmətlərin dəyəri daxil edilir. Bura sənaye müəssisəsinin və fərdi sahibkarın bütün bölmələri tərəfindən kənara satılmış, özünün əsaslı tikintisinə və qeyri-sənaye bölmələrinə verilmiş, özünün əsas fondlarının (vəsaitlərinin) tərkibinə daxil edilmiş, eləcə də əmək haqqı kimi öz işçilərinə verilmiş məmulat və məhsulların dəyəri, həmçinin hesabat dövründə və ya əvvəllər istehsal olunmasından asılı olmayaraq hesabat dövründə kənara, özünün əsaslı tikintisinə və qeyri-sənaye bölmələrinə satılmış özünün istehsalı olan yarımfabrikatların dəyəri daxil edilir. Dəyəri hazır məhsulun istehsalçısı tərəfindən ödənilməyən xammal və materiallardan hazırlanan məmulat bu xammal və materialların dəyəri çıxılmaqla faktiki qüvvədə olan buraxılış qiymətləri ilə sənaye məhsulunun dəyərinə daxil edilir. Sənaye müəssisələrində məhsulun dəyəri zavoddaxili dövriyyənin dəyəri nəzərə alınmadan zavod metodu ilə müəyyən edilir.

Sənaye məhsulunun fiziki həcm indeksi - sənaye fəaliyyəti nəticəsində istehsal edilmiş məhsul kütləsinin müqayisə edilən dövrə nisbətdə dəyişməsinə xarakterizə edən nisbi göstəricidir. 2001-ci ildən tətbiq olunan metodologiyaya əsasən sənaye məhsulunun fiziki həcm indeksi məhsulun natura ifadəsində istehsalına əsaslanmaqla yanaşı, aqreqasiya zamanı çəki kimi dəyər ifadəsində “məhsul buraxılışı” göstəricisi deyil, beynəlxalq təcrübəyə uyğun olaraq “əlavə dəyər” göstəricisi əsasında hesablanır.

Əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitlər – bütün növ əsas vəsaitlərin alınmasına, yaradılmasına və təkrar istehsalına yönəldilmiş xərclərin məcmusudur. Əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitlər tikinti-quraşdırma işlərinə, quraşdırılması tələb olunan və ya tələb olunmayan, tikili və obyektlərin smetasına daxil olan və ya daxil olmayan maşın və avadanlıqların alınmasına və quraşdırılmasına, işçi və məhsuldar heyvanların

alınmasına, çoxillik əkmələrin və meşə zolaqlarının salınmasına, layihə-axtarış və sair işlərin yerinə yetirilməsinə sərf edilən xərclərin cəmindən ibarətdir. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin maliyyələşdirmə mənbələri müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri, büdcə vəsaitləri (dövlət büdcəsi və ya yerli büdcələr), əhalinin şəxsi vəsaitləri, bank kreditləri, büdcədən kənar fondların vəsaitləri və digər vəsaitlər ola bilər.

Tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilən vəsait – yeni tikilən, yenidən qurulan, genişləndirilən bütün növ bina və qurğuların layihə-smeta sənədlərində yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulmuş tikinti işlərinə və tikintinin smetasına daxil olan və daxil olmayan avadanlıqların quraşdırılması işlərinə sərf edilmiş vəsaitlərin yekunundan ibarətdir.

Məhsul istehsalı obyektlərinin tikintisi – sənaye, kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq və tikinti fəaliyyət sahəsi obyektlərinin inşasına yönəldilmiş vəsaitin həcmi daxildir.

Xidmət sahələri obyektlərinin tikintisi – ticarət, nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, informasiya və rabitə, daşınmaz əmlak, təhsil, səhiyyə, istirahət, əyləncə və incəsənət və digər xidmət sahələri obyektlərinin inşasına yönəldilmiş vəsaitin həcmi daxildir.

Neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər – xam neftin, təbii qazın hasilatı və neft məhsullarının istehsalı ilə məşğul olan müəssisələrin əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitləridir.

Qeyri-neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər dedikdə, neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər istisna olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının bütün fəaliyyət sahələrində əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər başa düşülür.

Xarici mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş xarici vəsaitlər – xarici sərmayədarlar tərəfindən yeni tikintiyə, yenidənqurma və genişləndirmə üzrə tikinti işlərinə, maşın və avadanlıqların əldə edilməsinə sərf edilən investisiyalar aiddir. Buraya həmçinin tikinti işlərində istifadə edilmiş xarici kreditlər, qrantlar və humanitar yardımlar hesabına istifadə edilmiş vəsaitlər də daxildir.

Daxili mənbələrdən əsas kapitalla yönəldilmiş daxili vəsaitlər – məşəyi xarici vəsaitlər olmayan, ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri, büdcə vəsaiti (dövlət büdcəsi və ya yerli büdcə), ölkə vətəndaşlarının şəxsi vəsaitləri və ölkə banklarının kreditləri hesabına əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitlərin məcmusudur.

Podrat müqavilələri ilə yerinə yetirilən tikinti işlərinin dəyərinə – tikinti müəssisələri ilə tikinti işlərinin həyata keçirilməsini maliyyələşdirən sifarişçi müəssisə və təşkilatlar arasında bağlanmış müqavilələr əsasında tikinti müəssisələrinin öz gücləri ilə yerinə yetirdikləri bütün növ tikinti işlərinin və xidmətlərin dəyəri aiddir. Bu işlərə tikinti-quraşdırma (yeni tikinti, yenidənqurma, genişləndirmə), əsaslı təmir, cari təmir və digər işlərin və xidmətlərin dəyəri daxildir.

İstifadəyə verilmiş yaşayış evlərinin ümumi sahəsi – ümumi sahəyə mənzildəki bütün otaqların sahəsi, mətbəxlərin, dəhlizlərin, sanitar qovşaqlarının, vanna və qarderobların, anbarların, eyvanların, lociyaların və digərlərin sahəsi daxildir.

Yaşayış evlərində mənzillər – daimi yaşayış üçün istifadə olunan, başqa yaşayış mənzilləri ilə daxili əlaqəsi olmayan və özünün pilləkən meydançasına, ümumi dəhlizə və ya bilavasitə küçəyə çıxış yolu olan sahədir. Mənzil bir neçə otaqdan ibarət ola bilər.

Kənd, meşə və balıqçılıq təsərrüfatının ümumi məhsulu dedikdə, bu sahədə (kənd, meşə və balıqçılıq) həm satış, həm də şəxsi istehlak məqsədilə istehsal edilmiş məhsul və xidmətlərin ümumi dəyəri nəzərdə tutulur. O, bitkiçilik və heyvandarlıqda, ovçuluq, meşəçilik və balıqçılıq təsərrüfatlarında istehsal olunmuş məhsulların (xidmətlərin) dəyəri əsasında formalaşır.

Bitkiçilik və heyvandarlığın ümumi məhsuluna istehsal olunmuş bitkiçilik və heyvandarlıq məhsullarının dəyəri, bitkiçilikdə bitməmiş istehsalın dəyərinin dəyişməsi və göstərilmiş kənd təsərrüfatı xidmətlərinin dəyəri daxil edilir.

İstehsal olunmuş bitkiçilik məhsulunun dəyərinə kənd təsərrüfatı bitkiləri məhsullarının – dənli, texniki bitkilərin (yağlı bitkilərin toxumları, şəkər çuğunduru, tütün və s.), kartof, tərəvəz və bostan bitkilərinin, meyvə və

giləmeyvənin, digər bitkiçilik məhsullarının (yemlik kökümeyvəliklər, quru ot, küləş, senaj, silos, güllər və s.) dəyəri daxil edilir.

Bitkiçilikdə bitməmiş istehsalın dəyərinə torpağın becərilməsinə çəkilən xərclər (payız şumlaması, herik şumlanması, məhsulu gələcək dövrlərdə əldə olunacaq payızlıq taxılın əkini üçün zəmin hazırlanması), yatırım xərcləri, bağların becərilmə və saxlanma xərcləri daxildir.

Heyvandarlıqda istehsal olunmuş məhsulların dəyəri kənd təsərrüfatı heyvanlarından alınmış məhsulların (süd, yumurta, yun, dəri və s.) dəyəri, kəsim üçün satılmış mal-qara və quşların dəyəri, arıçılıq və xəzli heyvandarlıq məhsullarının dəyərindən ibarətdir.

Göstərilmiş kənd təsərrüfatı xidmətlərinin dəyərinə tarlaçılıq, açıq torpaqda tərəvəzçilik və gülçülük sahəsində, qorunan torpaqlarda becərilmə üzrə, bağçılıq, üzümçülük sahəsində və digər çoxillik əkmələrə göstərilən xidmətlər, aqromeliorasiya xidmətləri, kənd təsərrüfatı bitkilərinin xəstəlik və ziyanvericilərdən qorunması, gübrələrin hazırlanması və gətirilməsi, heyvanların yetişdirilməsi, məhsul yığımından sonrakı kənd təsərrüfatı xidmətləri, çoxaldılma üçün toxumun emal və hazırlanması, tinglik xidmətlərinin dəyəri daxildir.

Ovçuluq təsərrüfatlarında istehsal olunmuş məhsulun dəyərinə vəhşi heyvanların və ov quşlarının ovlanmasından əldə olunmuş dəyər, ovçuluq təsərrüfatının aparılması (vəhşi heyvanların qorunması, onların sayının və yayılmasının uçotu, ovçuluq təsərrüfatlarının yaradılması və ovçuluq təsərrüfatlarında iqtisadi müşahidələrin aparılması və s.) xərcləri, vəhşi heyvanların və ov quşlarının yetişdirilməsi və ovlanması üçün göstərilən xidmətlərin dəyəri daxil edilir.

İstehsal olunmuş meşəçilik və ağac tədarükü məhsullarının dəyərinə meşəyə qulluq və əsas istifadə ilə bağlı doğranmanın gedişində alınmış oduncaq, meşə əkmələrinin rekonstruksiyası ilə əlaqədar kəsmələr və seçmə sanitariya kəsmələr, meşələrin becərilməsi, bərpası və salınması xərcləri, meşəçilik və ağac tədarükü ilə əlaqədar xidmətlərin dəyəri aid olunur.

Balıqçılıq və dəniz məhsullarının dəyərində ovlanmış balığın, dəniz məhsullarının (xərçəngkimilər, molyusklar, tısbağalar, suitilər, dəniz kirpisi, təbii mirvarilər, mərcanlar, yosunlar və s.) dəyəri, dəniz orqanizmlərinin və bitkilərinin yetişdirilməsinə, mühafizəsinə çəkilən xərclər, biotexniki tədbirlərin yerinə yetirilməsi (süni kürütökmə yerlərinin quraşdırılması balıq ehtiyatlarının artırılması, vətəgə əhəmiyyətli balıqların təkrar istehsalı), balıqçılıq və balıq ovlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərin dəyəri daxildir.

Mal-qaranın sayı haqqında məlumatlar kənd təsərrüfatı müəssisələri üzrə rəsmi statistik hesabat formaları, fərdi sahibkar, ailə kəndli və ev təsərrüfatları üzrə kənd ərazi icra dairələrinin (vahidlərinin) hesabatları və seçmə müayinə materiallarına əsasən hesablanması yolu ilə müəyyən olunur.

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması - mülkiyyət və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq əsas fəaliyyəti nəqliyyat işi olan hüquqi şəxslər-müəssisələr və hüquqi şəxs yaratmadan avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslər tərəfindən kommersiya məqsədilə daşınmış yüklərin həcmidir.

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi - nəqliyyat müəssisələri və hüquqi şəxs yaratmadan avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslərin-fərdi sahibkarların nəqliyyat vasitələrinin daşdığı yükün həcmi daşınmış məsafə ilə əlaqədə ton-kilometrlərlə ifadə edir. Bu göstərici hər bir reys üzrə daşınmış yükün tonla miqdarının daşınma məsafəsinə-kilometrlərə vurulması hasillərinin cəmi kimi hesablanır.

Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması - ölkə ərazisində və beynəlxalq marşrutlarda bütün növlərdən olan qatarlar, gəmilər, avtobus, taksi, təyyarə və metro vasitəsi ilə daşınmış sərnişinlərin sayını əhatə edir. Sərnişin daşınmasının həcmi, gediş haqqını almaq üçün tətbiq edilən tarif dərəcəsiindən asılı olmayaraq, ölkə daxilində və beynəlxalq xətlərdə daşınmış sərnişinlərin hamısı (ödəniş etmədən getmək hüququ olan sərnişinləri də daxil etmək şərti ilə) daxildir.

Nəqliyyat sektorunda sərnişin dövriyyəsi – sərnişindəşma nəqliyyatının işinin həcmi məsafə ilə

xarakterizə edir və sənişin-kilometrlə ölçülür. Sənişin dövriyyəsi daşınmış sənişinlərin sayını onların daşınma məsafəsinə vurmaq yolu ilə hesablanır.

Rabitə xidmətlərinin dəyəri - rabitə müəssisəsinin əsas fəaliyyətindən əldə olunan gəlirlərdir və bu göstərici idarə, müəssisə və təşkilatlara, habelə əhaliyə göstərilmiş rabitə xidmətləri müqabilində rabitə müəssisəsinin əldə etdiyi pul vəsaitinin cəmini xarakterizə edir. Buraya poçt rabitəsi, feldyeger və xüsusi rabitə, sənədli elektrik rabitəsi, şəhərlərarası və beynəlxalq telefon rabitəsi, şəhər telefon rabitəsi, kənd telefon rabitəsi, radiorabitə, radio və televiziya yayımı və peyk rabitəsi, naqilli səs yayımı üzrə radiotezliklərin ayrılması, qeydiyyatı, istismarı və nəzarəti, naqilsiz radiorabitə üzrə, mobil telefon rabitəsi, internet xidmətləri, İSDN xidmətləri, ADSL və HDSL xidmətləri, DATA xidmətləri, simsiz yerli telefon rabitəsi xidmətləri və digər rabitə xidmətləri üzrə əldə olunmuş gəlirlər daxildir.

Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi - əmtəələrin tədavi sferasından şəxsi istehlak sferasına hərəkətinin son mərhələsini, əmtəələrin əhaliyə satışını əks etdirir.

İaşə əmtəə dövriyyəsi - iaşə şəbəkələri vasitəsi ilə kulinariya məhsulları, xörəklər, yarımfabrikatlar, həmçinin aşpazlıq emalından keçməmiş digər əmtəələrin əhaliyə satışını əks etdirir.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər - əhalinin sifarişi ilə, onun şəxsi tələbatını ödəmək üçün göstərilən və haqqı əhali tərəfindən ödənilən xidmətlərin dəyərini əks etdirir.

İxrac - ölkədə istehsal olunmuş və ya başqa ölkələrdən gətirilmiş malların (təkrar ixrac) ölkə sərhədlərindən kənara göndərilməsidir. Ölkənin öz istehsalı sayılan mallara, həmçinin ölkəyə gətirilən və təkrar emal olunaraq əsas kəmiyyət və keyfiyyət göstəricilərini dəyişən xarici mənşəli mallar da daxil edilir.

İdxal - ölkədə istehlak etmək və ya təkrar ixrac edilmək üçün ölkə sərhədlərindən kənardan mal gətirilməsidir.

Xarici ticarət dövriyyəsi - idxal və ixracın dəyərinin cəmidir.

Xarici ticarət saldosu - ixrac və idxalın fərqi. Əgər ixrac idxaldan çoxdursa müsbət saldo, idxal ixracdan çoxdursa mənfi saldo alınır.

Orta aylıq nominal əmək haqqı – hesablanmış əmək haqqı fondunun (vergilər çıxılmamaqla) orta kəmiyyətlərin hesablanması üçün qəbul edilmiş işçilərin sayına (hamiləlik və doğuşa, uşağı doğum evindən birbaşa övladlığa götürməyə, həmçinin uşağa baxmağa görə məzuniyyətə çıxanlar, əmək haqqı saxlanılmamaqla təhsil müəssisələrində təhsil almaq üçün əlavə məzuniyyətdə olan işçilər və işəgötürənin təqsiri olmadan qrup halında ödənişsiz məzuniyyət verilmiş işçilər istisna olmaqla) bölünməsi ilə müəyyən edilir.

Büdcə - Azərbaycan Respublikasının müvafiq dövlət hakimiyyəti və özünüidarəetmə orqanları vasitəsilə dövlətə və bələdiyyələrə məxsus vəzifə və funksiyaları yerinə yetirmək üçün lazım olan pul vəsaitinin yığılması və istifadə olunması üçün əsas maliyyə sənədidir.

Büdcə gəlirləri - Azərbaycan Respublikasının, Naxçıvan Muxtar Respublikasının və yerli özünüidarəetmə orqanlarının müvafiq qanunvericilik aktları ilə müəyyən olunmuş qaydada dövlət büdcəsinə, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsinə və yerli büdcələrə daxil olan vergilər, rüsumlar, digər ödənişlər və daxilolmalardır.

Büdcə xərcləri - büdcə təsnifatına uyğun olaraq dövlət büdcəsindən, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsindən və yerli büdcələrdən qanunvericiliklə nəzərdə tutulan tələbatı ödəmək üçün ayrılan vəsaitdir.

Büdcə kəsiri (defisit) - büdcə xərclərinin gəlirlərlə təmin olunmayan məbləğidir.

Büdcə artıqlığı (profisit) - büdcə gəlirlərinin büdcə xərclərindən artıq olan məbləğidir.

Maliyyə nəticələrinin (mənfəət (+) zərər (-) saldosu) – təşkilatın bütün təsərrüfat əməliyyatlarında, mühasibat uçotu əsasında aydınlaşdırılmış son maliyyə nəticələridir ki, məhsul (mal və xidmətlər) satışından əldə edilən mənfəəti (zərər), əks etdirərək, təşkilatın digər əmlakından, əsas vəsaitlərdən və satışdankənar əməliyyatlardan alınan gəlirlərin bu əməliyyatlara çəkilən xərci qədər azaldılan hissəsidir.

Pul aqreqatı M2 Milli valyuta hesabatlarında, cari hesabatlarda və qeyri-maliyyə təşkilatları və fiziki şəxs depozitlərinin tədavüldə (bankdan kənar) olan nağd pulların həcmi və qalıq vəsaitini özündə əks etdirir.

İqtisadi fəal əhali – bütün işləyənləri və işsizləri özündə əhatə edir. İqtisadi fəal əhali iqtisadiyyatda məşğul olanlardan, hərbi qulluqçulardan və işsizlərdən ibarətdir.

İqtisadi qeyri-fəal əhali – əmək qabiliyyətli yaşda məşğul olmayan və müəyyən dövr ərzində iş axtarmayan şəxslər aid edilir. Bunlar yuxarı sinif şagirdləri, əyani təhsil alan tələbələr, yaşa, staja görə və güzəştli şərtlərlə pensiya alanlar, mülkiyyətdən gəlir alanlar, ev təsərrüfatında məşğul olanlar, xəstəyə qulluq edənlər, işləməyə ehtiyacı olmayanlar və s. şəxslərdir.

Məşğulluq – qanunvericiliyə uyğun olaraq, iqtisadi əmək fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərdir. İşin daimi, müvəqqəti, mövsümi, təsadüfi və ya birdəfəlik olub-olmamağından asılı olmayaraq mizdlə işləyənlər və müstəqil işləyənlər iqtisadiyyatda məşğul olanlara aid edirlər. Dövlət müəssisə və təşkilatlarında, xüsusi və qarışıq mülkiyyətdə olan müəssisələrdə, ailə kəndli təsərrüfatlarında işləyənlər, habelə fərdi əmək fəaliyyəti ilə məşğul olanlar, gəlir əldə etmək üçün öz şəxsi təsərrüfatlarında çalışanlar və ayrı-ayrı şəxslərə xidmət edənlər məşğulların sayında nəzərə alınrlar.

İşsizlər – işi (pul və ya gəlir gətirən məşğuliyyəti) olmayan, iş axtarmaqla məşğul olan, yəni dövlət və ya kommersiya məşğulluq xidmətinə müraciət edən, mətbuatda elanlardan istifadə edən, birbaşa müəssisənin müdiriyyətinə və ya işəgötürənə müraciət edən, şəxsi əlaqələrdən istifadə edən və ya şəxsi işini təşkil etmək üçün təşəbbüs göstərən, müəyyən vaxt ərzində işə başlamağa hazır olan əmək qabiliyyətli yaşda olan əmək qabiliyyətli şəxslərdir.

Dövlət məşğulluq xidməti orqanlarında rəsmi qeydə alınmış işsizlər - dövlət məşğulluq xidməti orqanları tərəfindən işsiz statusu alan şəxslərdir. “Məşğulluq haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq, işi və qazancı olmayan, işə başlamağa hazır olub, dövlət məşğulluq

xidməti orqanında işaxtaran kimi qeydiyyatata alınan, əmək qabiliyyətli yaşda olan əmək qabiliyyətli vətəndaşlardır.

İşsizliyin səviyyəsi – işsizlərin sayının iqtisadi fəal əhalinin sayında faizlə ölçülən xüsusi çəkisidir.

İstehlak qiymətləri indeksi (İQİ) – orta alıcılıq qabiliyyətli alıcının aldığı malların və istifadə etdiyi xidmətlərin qeydə alınmış məcmusunun dəyərinin ümumi dəyişməsini səciyyələndirən nisbi göstəricidir. Bu göstərici müəyyən dövr ərzində istehlak edilən malların və xidmətlərin dəyişməz qaldığı şəraitdə əhalinin istehlak xərclərinin ümumi məbləğinin dəyişməsini əks etdirir. İQİ-nin başlıca təyinatlı istehlak mallarının və xidmətlərin qiymət dinamikasının müəyyənləşdirilməsidir.

Sənaye məhsulları istehsalçılarının qiymət indeksi (SQİ) – baza sənaye müəssisələri və təşkilatlarının təmsilçi mallarının qiymət qeydiyyatı əsasında hesablanır. Qeydiyyat üçün cari ayda istehsal olunan və yüklənən məhsulların faktiki qiymətləri (əlavə dəyər vergisi, aksizlər, məhsulun maya dəyərinə aid olmayan daşınma xərcləri və s. vergi ödəmələri nəzərə alınmadan) götürülür. Sənaye məhsulları istehsalçılarının qiymət indeksi həm məhsullar, həm də iqtisadi fəaliyyət növlərinə görə hesablanır.

Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi (KTQİ) – kənd təsərrüfatı müəssisələri, fermer təsərrüfatları və ev təsərrüfatları tərəfindən müxtəlif kanallar üzrə realizə edilən kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətlərinin səviyyəsi və dinamikasını xarakterizə edir. Kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətləri üzərində müşahidə kənd təsərrüfatı müəssisələrinin seçmə şəbəkəsi üzrə həyata keçirilir.

Alınmış məlumatlar kənd təsərrüfatı məhsullarının realizə şərtlərinin dəyişməsinin təhlilində və kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarının gəlirlərinin dəyişməsində qiymətin rolunun aydınlaşdırılmasında istifadə edilir.

Tikinti işlərinin qiymət indeksi - “Tikinti” iqtisadi fəaliyyət növünü xarakterizə edən qiymət statistikası sisteminin göstəricilərindən biri hesab olunur və “tərkib elementləri” metodu ilə hesablanır. Tikintidə qiymətlərin dinamikası üçün ən vacib, tipik tikinti məhsullarının - yerüstü

tikililər və yol qovşaqlarında istifadə olunan məhsulların müayinəsi aparılır.

İndeksin hesablanması üçün informasiya mənbəyi kimi tikinti təşkilatlarının seçmə şəbəkəsinin statistik müayinə məlumatları çıxış edir. Tikinti işlərinin hər bir növü üzrə hesabat və əvvəlki dövrün faktiki qiymətlərinin müqayisəsi yolu ilə fərdi indeksləri hesablanır. Daha yüksək səviyyələrdə qiymət indekslərinin aqreqasiyası zamanı seçilmiş tipik tikili növlərinin inşasında ilkin iş və elementlərin dəyər qiymətləndirilməsi ilə əsaslandırılmış çəki strukturundan istifadə olunur.

Tikintidə mövcud olan smeta-normativ bazasına əsaslanan tikinti elementləri bundan sonra respublika ərazisini təmsil edən tikililərin standart tipləri üzrə aqreqasiya olunur.

Nəqliyyat sektorunda yükdaşıma tariflərinin indeksləri - ayrı-ayrı nəqliyyat növlərinin yükdaşıma tariflərinin dəyişmə templərinin qiymətləndirilməsi üçün həmçinin, ümumi daxili məhsulun (ÜDM) artma (azalma) tempinin hesablanması üçün istifadə olunan deflyator indekslərin və digər makroiqtisadi göstəricilərin müəyyən edilməsi üçün nəzərdə tutulub. Onlar nəqliyyat təşkilatlarının müxtəlif nəqliyyat növləri vasitəsilə yükdaşımalardan əldə etdikləri gəlirlərdəki qiymət (tarif) amilinin xarakterizə edilməsi üçün istifadə edilir. Yükdaşıma tarifləri indeksləri makro səviyyədə proqnozların verilməsi və müxtəlif iqtisadi hesablamaların yerinə yetirilməsi zamanı tətbiq edilir. Yükdaşıma tarifləri indeksləri müxtəlif əlamətlərə; yükün növünə, göndərmənin ölçüsünə, çatdırma vaxtına, daşınma məsafəsinə, daşınma ərazisinə, hərəkət edən tərkibin növünə, yükqaldırma səviyyəsinə və s. görə daşınan yüklərin strukturundakı dəyişmələri nəzərə almadan hesabat dövrü üzrə onların dəyişmələrini müəyyən etməyə imkan verir.

Bütün nəqliyyat növlərinin yükdaşıma tariflərinin məcmu indeksi dəmir yolu, boru kəməri, dəniz, daxili sular, avtomobil və hava nəqliyyatı növlərinin yükdaşıma tariflərinin indeksləri əsasında müəyyən edilir.

İxrac əməliyyatlarının qiymət indeksi respublikada istehsal olunan və digər ölkələrə ixrac olunan malların qiymətlərindəki dəyişiklikləri xarakterizə edir. Gömrük rüsumları nəzərə alınmadan özündə malın dəyərini, çatdırılma və gəminin göyertəsinə yükləmə xərclərini əks etdirən FOB qiymətləri onu şərtləndirən əsas amildir.

İdxal əməliyyatlarının qiymət indeksi respublikanın ehtiyacları üçün dünya ölkələrindən alınan malların qiymətlərindəki dəyişiklikləri xarakterizə edir. Gömrük rüsumları nəzərə alınmadan özündə malın dəyərini, idxalatçı ölkənin sərhədlərinə kimi sığorta və yükdaşıma xərclərini əks etdirən CIF qiymətləri onu şərtləndirən əsas amildir.

Əhali haqqında məlumatların əldə edilməsi üçün ilk mənbə əhalinin siyahıyaalınmalarıdır.

Əhalinin sayının cari hesablanması əhalinin son siyahıyaalınmasının yekunları əsasında aparılır və hər il bu ərazidə doğulanların və daimi yaşamaq üçün gələnlərin sayı əhalinin sayına əlavə edilir, ölənlərin və bu ərazidən köçənlərin sayı isə əhalinin sayından çıxılır. Növbəti siyahıyaalmanın yekunlarına əsasən əvvəlki siyahıyaalınmadan sonrakı dövrdə əhalinin sayı və tərkibi üzrə müvafiq dəqiqləşdirmələr aparılır.

Əhali yaşayış yerlərinə görə şəhər və kənd əhalisinə bölünür. Şəhər yerlərinə şəhərlər və qəsəbələr aid edilir, qalan bütün yaşayış məntəqələri isə kənd yerləri sayılır.

Təhlilin məqsədindən asılı olaraq müxtəlif yaş qruplarından istifadə olunur.

Yaş – həyatda tamam olmuş yaşların, bir yaşıdan kiçik uşaqlar üçün – ayların, 1 ayla qədər uşaqlar üçün isə – günlərin sayıdır. Yaş tərkibi haqqında məlumatlar siyahıyaalınmalar zamanı sorğu yolu ilə əldə edilir. Bu məlumatlar ayrı-ayrı yaşlar üzrə X yaşıdan $X+1$ yaşıadək əhalinin sayının hərəkəti metoduna uyğun cari hesablamalar yolu ilə müəyyən edilir. Demografik hadisələrin cari qeydiyyatına dair məlumatlar hesablamalar zamanı nəzərə alınır.

Doğulanlar və ölənlər haqqında məlumatlar Ədliyyə Nazirliyinin Qeydiyyat şöbələri tərəfindən tərtib edilən doğum

və ölüm haqqında aktlarda olan məlumatların statistik cəhətdən hər ay təhlil edilməsi əsasında əldə edilir. Doğulanların sayına yalnız diri doğulanlar daxil edilir.

Əhalinin təbii artımı – təqvim ilində diri doğulanların sayı ilə ölənlərin sayının fərqi bərabərdir.

Doğumun ümumi əmsalı – uşaq doğumunun intensivliyini müəyyən edən göstəricidir, müəyyən bir müddətdə diri doğulanların sayının əhalinin orta illik sayına nisbəti ilə ölçülür. Əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Ölümün ümumi əmsalı – əhali arasında ölümün intensivliyini müəyyən edən göstəricidir. Təqvim ilində, müvafiq olaraq ölənlərin sayının əhalinin orta illik sayına nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Təbii artımın əmsalı – əhalinin təbii artımı nisbi göstəricilərlə də səciyyələndirilə bilər. Əhalinin təbii artımının əhalinin orta illik sayına bölünməsi ilə və ya doğumun və ölümün ümumi əmsallarının fərqi ilə əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Körpə ölümünün əmsalı – bir yaşa qədər uşaqların ölümünü səciyyələndirir. Bir yaşa qədər körpələrin ölüm səviyyəsi il ərzində kəskin dəyişdiyindən onun orta illik sayını hesablamaq çətindir. Ona görə də, ölüm əmsalı əvəzinə bir yaşa qədər körpələrin ölüm hallarının onların orta illik sayına nisbəti ilə deyil, diri doğulanların ümumi sayına nisbəti ilə həyatın ilk ilində ölüm ehtimalını hesablayırlar (keçmiş ənənəyə görə isə bu ehtimalı əmsal adlandırırlar).

Bu hesablamalar 0 yaşında ölüm əmsalına əsaslanır, 0 yaşda ölən uşaqların cəmi ona uyğun ölənlərin sayının diri doğulanların sayına nisbəti kimi tapılır:

$$m_0^t = \left[\frac{D_0^t}{B^t} + \frac{D_0^{t-1}}{B^{t-1}} \right] \times 1000,$$

burada m_0^t - t təqvim ilində körpə ölümü səviyyəsi, D_0^t və D_0^{t-1} - t təqvim ilində və ondan əvvəlki t-1 ilində uyğun olaraq diri doğulanlar arasında bir yaşa qədər ölən körpələrin sayı, B_0^t

və B_0^{t-1} - t təqvim ilində və ondan əvvəlki t-1 ilində uyğun olaraq diri doğulanların sayıdır.

Ölümün səbəblərinə görə ölüm əmsalları – göstərilən ölüm səbəblərindən il ərzində ölənlərin sayının bu yaşda əhalinin orta illik sayına bölünməsi yolu ilə təyin edilir. Ölümün ümumi və yaş əmsallarından fərqli olaraq, əhalinin 100 min nəfərinə, 1 yaşadək körpələr üçün isə 10 min nəfər diri doğulana görə hesablanır. Əhalinin yaş tərkibində müxtəlifliyin təsirini aradan qaldırmaq üçün ölümün standartlaşdırılmış əmsalları hesablanır.

Ölümün səbəbləri haqqında informasiya mənbəyi ölümə səbəb olmuş xəstəlik, bədbəxt hadisə, qətl, özünəqəsd, və digər xarici təsirlərlə əlaqədar olaraq həkim (və ya feldşer) tərəfindən tərtib olunan ölüm haqqında şəhadətnamələrdəki qeydlərdən ibarətdir.

Ölüm haqqında məlumatların səbəblər üzrə kodlaşdırılması və işlənməsi xəstəliklərin, zədələr və ölümün səbəblərinin X baxılış Beynəlxalq Təsnifatına uyğun aparılır.

Ölümün səbəblərinə görə ölüm əmsalları – göstərilən ölüm səbəblərindən il ərzində ölənlərin sayının bu yaşda əhalinin orta illik sayına bölünməsi yolu ilə təyin edilir. Ölümün ümumi və yaş əmsallarından fərqli olaraq, əhalinin 100 min nəfərinə, 1 yaşadək körpələr üçün isə 10 min nəfər diri doğulana görə hesablanır. Əhalinin yaş tərkibində müxtəlifliyin təsirini aradan qaldırmaq üçün ölümün standartlaşdırılmış əmsalları hesablanır.

Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu (0 yaş üçün) – doğulanların hər birinin orta hesabla yaşaya biləcəyi illərin sayını göstərir. Burada doğulanların bütün ömrü boyu ölümün səviyyəsinin hər yaş qrupu üzrə göstəricinin hesablandığı ildəki səviyyədə dəyişməz qalacağı şərti qəbul edilir. Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu həyat cədvəllərinin hesablanması nəticəsində alınır.

Nikah - kişi və qadının bir-birinə və uşaqlara qarşı hüquq və vəzifələrini müəyyənləşdirən münasibət formasıdır. Ər və

arvad arasında hüquqi münasibət, onların nikahlarının Ədliyyə Nazirliyinin Qeydiyyat şöbələrində qeyd etdirilməsidir.

Əhalinin təbii hərəkətinin cari statistikasını yalnız hüquqi cəhətdən qeyd olunmuş nikahları nəzərə alır. Əhalinin siyahıyaalınmasında isə rəsmi qeydə alınıb-alınmamasından asılı olmayaraq, faktiki nikahda olanlar hesaba alınır.

Nikahın ümumi əmsalı – qeydə alınmış nikahların sayının əhalinin orta illik sayına olan nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Boşanma (nikahın pozulması) – birlikdə yaşayan ər-arvadın nikahlarının son hüquqi ləğvi tərəflərə təkrar nikaha daxil olmaq hüququ verir. Nikahın pozulma faktı Ədliyyə Nazirliyinin Qeydiyyat şöbələrində qeydiyyatda alındıqdan sonra pozulmuş hesab olunur.

Boşanmanın ümumi əmsalı – göstərilən dövr ərzində boşanma saylarının həmin dövr ərzində əhalinin orta illik sayına nisbətidir. Əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Əhalinin milli tərkibi – əhalinin siyahıyaalınmalar zamanı müəyyənləşdirilir. Sorğu olunan hər bir şəxs milliyyətini özü müəyyən edir.